

STENOGRAM

**sa 22. Hitne sjednice Skupštine Kantona Sarajevo
održane 01.02.2022. godine sa početkom rada u 10,00 sati ONLINE**

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Otvaram 22. Hitnu sjednicu Skupštine Kantona Sarajevo. Pozdravljam uvažene kolegice i kolege zastupnike, članove Vlade i one koji prate rad današnje sjednice Skupštine.

Svima nama želim uspješan rad i ugodnu radnu atmosferu. Prema evidenciji službe online sjednici prisustvuje 28 zastupnika što je dovoljan broj za punovažan rad i odlučivanje. Izostanak sa ove sjednice opravdala je zastupnica Biblija Kerla zbog bolesti, stoga joj želimo brz oporavak i ozdravljenje. Kašnjenje je najavio gospodin Haris Pleho.

U skladu sa članom 71. Poslovnika konačnu odluku o utvrđivanju hitnosti sjednice Skupštine Kantona Sarajevo donosi Kolegij Skupštine. Kolegij Skupštine Kantona Sarajevo na sjednici održanoj 26. 1. 2022 godine utvrdio da postoji osnov za sazivanje hitne sjednice Skupštine Kantona Sarajevo i utvrdio termin održavanja iste dana. 1. 2. 2022.godine u 10 sati. U skladu sa članom 65 Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo dnevni red za ovu sjednicu utvrdit ćemo danas.

Vlada Kantona Sarajevo uputila je zahtjev da se na ovoj hitnoj sjednici uvrsti tačka dnevnog reda Studija analiza raspodjele prihoda od indirektnih poreza u Federaciji BiH sa prijedlogom novog modela raspodjele. Da li možda još ima neko neki prijedlog?

Shodno navedenom prijedlogu dnevni red glasi Studija analize raspodjele prihoda od indirektnih poreza u Federaciji Bosne i Hercegovine sa prijedlogom novog modela raspodjele.

Molim zastupnike da se izjasne o predloženom dnevno redu.

Zaključujem glasanje. Molim službu da objavi rezultate.

Za glasalo 22 zastupnika, protiv i suzdržanih nije bilo. Konstatujem da je Skupština za 22. Hitnu sjednicu Skupštine Kantona Sarajevo usvojila dnevni red.

Tačka 1

Studija analiza raspodjele prihoda od direktnih poreza u Federaciji BiH sa prijedlogom novog modela raspodjele

Molim predlagača da podnese uvodne napomene. Ministre Čičić izvolite imate riječ.

Davor Čičić (ministar)

Čujemo li se?

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Čujem vas, izvolite

Davor Čičić (ministar)

Dobro dan predsjedavajući, dobar dan svim zastupnicama i zastupnicima, građanima i građankama i svima koji nas gledaju. Vlada Kantona Sarajevo je inicirala da Skupštinu

obavijestimo o svim aktivnostima koje su koje smo proveli a u vezi usvajanja na federalnom Predstavničkom domu i na Domu naroda Zakona o izmjenama Zakona o pripadnosti javnih prihoda na području Federacije Bosne i Hercegovine. Kao što ste obaviješteni kao što su mediji u 5 biti izvještavali na dva doma Parlamenta Federacije su usvojeni u jednom Domu i u nacrtu i u prijedlogu uspjeh, tj u Predstavničkom domu, a u Domu naroda samo u formi nacrt a sjednica na kojoj će biti i prijedlog izmjene zakona na Dom naroda se očekuje nekom narednom periodu. U Predstavničkom domu je usvojen Prijedlog zakona kojim se ponder 2 Kantona Sarajevo trenutni koji po trenutnom Zakonu se smanjuje u prvoj godini 1,5 a svake sljedeće godine za 01.do 1,3 do dok ne bude 1,3 što znači naredne tri godine. U formi nacrt a u Dom naroda je usvojen Nacrt kojim se ponder smanjuje odmah na ponder 1. U vezi svih tih prijedloga zakona mi smo, odnosno nacrt a zakona a kasnije u formi prijedloga Ministarstvo financija i Vlada kantona Sarajevo učestvovalo u javnim raspravama u oba doma Parlamenta i tu smo kroz svoje učešće u javnim raspravama a ovim putem zahvaljujem svim zastupnicima i drugim predstavnicima institucija Kantonu Sarajevo prije svega UNSA i svima ostalima koji su učestvovali u tim javnim raspravama i dali svoj doprinos da objasne da je ovaj Zakon u biti pogrešan način na koji se donosi je nakaradan i u biti nestručan pristup donošenja ovako važnog zakona koji istinski mijenja mnoge postavke u okviru cjelokupnog sistema raspodjele javnih prihoda ne samo na području Federacije nego na čitavom području BiH. Kroz javnu raspravu mi smo istakali nekih par stvari koje bih jja sada želio i vama ovde da prenesem i da i i da ukažemo na te stvari. Članom 8 Zakona o budžetu Federacije BiH propisano da prijedlozi zakona moraju sadržavati izjavu fiskalne procjene i posljedica na Budžet uključujući fiskalne efekte na druge nivoe vlasti. Za predložene nacрте izmjena gore navedenih zakona u skladu sa Zakonom o budžetu Federacije BiH morala je biti urađena izjava o fiskalnoj procjeni uticaja izmjene ovog Zakona a drugi nivoe vlasti, konsultacije sa drugim nivoima vlasti kantonima kako bi precizno procijenio fiskalni efekat. Predloženi nacrt zakona koji su bili u raspravi i dopunama Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH nije sadržao izjavu o fiskalnoj procjeni na osnovu kojih bi se vidjelo koliko su umanjuju prihodi KS i obećavaju drugim Kantonima. A mi smo smatrali da se na ovaj način grubo krši Zakon o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine, sve procedure koje su od propisanih podzakonskim aktom. Isto tako predložena izmjena zakona direktno negativno utiče jedino na Budžet Kantona Sarajevo, čime se ugrožava ravnoteža Budžeta i dovodi u pitanje implementacija mnogih drugih zakona koje su doneseni na nivou Federacije BiH čiju implementaciju osiguravaju kantonalni nivoi ili vojne prije svega mislimo na socijalna davanja, egzistencijalnom naknada za boračku populaciju, isplata a advokata po službenim dužnostima, itd. U to smislu veoma je bitno spomenuti da predlagač ovako značajnog i kompleksnoga zakona nije uzeo u obzir ni mišljenje Vlade Federacije BiH. 424/2021 od 1103.2021 i broj 1372/21 od 09.09.2021.godine koje potpisuje premijer Federacije BiH gospodin Fadil Novalić gdje je isto tako to mišljenje bilo nedvojbeno negativno na ovakve prijedloge nacrt a prijedloga zakona. Nedvojbeno je Vlada Federacije nije dala pozitivno

mišljenje na predloženi tekst nacrtu Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH i u mišljenju se jasno upozorava da se paušalno predlaže izmjena dijela formule bez uobziravanja svih elemenata formule iz člana 9 i 12a zakona i uključivanjem alternativnog elementa u formulu jer se briše jedan element tj dio formule čime formula za raspodjelu više nije potpuna. Ovaj pristup za posljedicu ima ugrožavanje ravnoteže Kantonalnog budžeta koja je uspostavljena postojećom formulom i kao značajni devijacije u raspodjeli prihoda koji mogu negativno uticati na izvršenje Budžeta KS. U obrazloženju se navodi ovog u obrazloženju nacrtu i prijedloga zakona se navodi da nema potrebe za posebnim koeficijentom slučaj Kantona Sarajevo s obzirom da smo ratne štete sanirane tj. da je sada potrebno staviti naglasak na pravedniju raspodjelu prihoda. Obrazloženje u ovom slučaju ignoriše da je Zakon o pripadnosti javnih prihoda koji je usvojen 2006godine navedeni ponder za Kanton Sarajevo utvrđen primjenom tzv. istorijskog modela i principa tj. Učešće Kantona Sarajevo u porezu na promet koji je u 2005 godini iznosio 35,5 %. dakle u Takvoj odluci vodilo se računa da se primjenom nove formule učešće Kantona Sarajevo u prihodima od indirektnih poreza zadrži na približno istom nivou kakav je bio i prije,. U Prvoj godini primjene novog zakona učešće Kantona Sarajevo u indirektnim porezima iznosio je 34,7 % a prema projekcijama za 2021godinu učešće Kantona Sarajevo će iznositi negdje oko 30,7 % što je biti već 5 % manje u odnosu na prve godine primjene ovih novi zakon. Na izradi nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH mi smatramo da je trebalo preskočiti detaljna analiza javnih prihoda rashoda duga funkcionalnih malih ustavnih zakonskih nadležnosti svih nivoa vlasti Federacije Bosne i Hercegovine koji bi rezultirali kreiranjem novog modela raspodjele javnih prihoda. Navedena analiza bi trebala biti sveobuhvatna smislu da tretira pitanje raspodjele prihoda indirektnih poreza između entiteta, zatim pitanje vertikalne raspodjele između federalnog nivoa vlasti Kantona lokalnih zajednica, te pitanje horizontalne raspodjele između Kantona. Rezultati te navedene analize trebale bi poslužiti kao osnova za prijedlog potpuno novog modela raspodjele koji bio baziran na kombinaciji h i socijalnih kriterija. Već nekad prije je bilo i prijedloga za izmjene ovog zakona i te nekad 2015. godine Ekonomski institut je već tada pripremio studiju koja je pokazala da se oko 24% prihoda od indirektnih poreza što je približno oko 100 miliona konvertibilnih maraka godišnje o a koja bi po bilo kojim ekonomskim kriterijima a pod ekonomskim kriterijima smatram učešće Kantona Sarajevo u krajnjoj potrošnji prijavljeno ostvorenoj dodatnoj vrijednosti GDP pripala Kantonu Sarajevo prelijeva se drugim kantonima. Sličan rezultat se dobije kada se analiziraju podaci iz 2019.godine, prema bilo kojem ekonomskom kriteriju učešće Kantona Sarajevo u Federaciji BiH veće je od učešće u raspodjeli prihoda od indirektnih poreza. Navodi iz spomenute Studije potvrđeni su od strane eksperata Misija međunarodnog monetarnog fonda koji je bio u posjeti Bosni i Hercegovini te 2015 godine. A kako je predloženo studijom koju je izradio tada Ekonomski institut Sarajevo odnosnu u skladu sa preporukom eksperata MMF-a koji su prezentirani na sastancima sa predstavnicu federalnih i Kantonalnih ministarstava financija bilo je potrebno razviti potpuno

novi model raspodjele koji bi bio baziran na kombinaciji ekonomskih i socijalnih principa tj. da se unaprijedi fiskalna pozicija malo slabije razvijenih Kantona a da se pri tom ne ugrozi razvojni potencijal onih malo bolje razvijenih kantona. Kao ključni ekonomski kriteriji mogu poslužiti podaci o krajnjoj potrošnji prijavljenom dohotku ili bruto domaćem proizvodu. Na Osnovu jednog od navedenih kriterija bi se punio prvi ili tzv. primarni stub, a na ovaj način utvrđena sredstva bi se u definiranom procentu uplaćivala u drugi stub, tj stub (nerazumljivo) i povlačenje sredstava iz ovog stuba bi se vršilo na osnovu kriterija nivoa razvijenosti ekonomske fiskalne snage Kantona. Manje razvijeni Kantoni bi povlačili više sredstava. Pored toga bilo potpuno transparentno koliko ko doprinosi ubiranju prihoda a koliko ko prisvaja kroz sistem raspodjele. Oni koji kojima se prelijevaju sredstva morali bi odgovarati za njihovo učinkovito korištenje, drugim riječima jaz od siromašnijih Kantona prema bogatim bi se vremenom morao zatvarati. Za to konačno ne treba zanemariti činjenicu da se sredstva u stub za izravnavanje mogu puniti ne samo od strane kantona nego od strane federalnog nivoa vlasti. Na ovaj način bi se značajno povećao iznos sredstava raspoloživ za malo manje razvijene Kantone i osigurao bi se uravnotežen razvoj Federacije BiH. U skladu s tim Vlada kantona Sarajevo i Ministarstvo financija je da ne budemo samo neki puki kritičari ovih izmjena zakona smo napravili inicijativu prema Ekonomskom institutu Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu da se ova studija koja je tada bila rađena na neki način apdejtuje, da se ažuriraju podaci i da se napravi neka nova novi prijedlog modela sa uzimanjem u obzir svih podataka koje smo mogli dobiti koji kojima su nam dostupni od poreznih uprava kako bi se analizirala j postojeće stanje sa a trenutnoj raspodjeli i dao neki naš prilog tome da se predloži neki novi model koji bi u biti uzimao u obzir sve ovo što sada iznio. Mi smatramo da je predlagrač ovako ozbiljnog zakona može biti samo institucija koja nadležno za njegovu izradu, tj federalno Ministarstvo financija, što je u skladu sa programom rada Vlade Federacije za trogodišnji period, kao i Strategije reforme upravljanja javnim financijama za period 2021-2025. Federalno Ministarstvo finansija bi trebalo sa stručnog aspekta uzimajući u obzir sve činjenice, analize javnih prihoda, rashoda, duga, funkcionalni Ustavnih i zakonskih nadležnosti svih nivoa vlasti u FBIH, korištenje relevantne sekundarnih podataka od ovlaštenih institucija kao što su Porezna uprava Federacije BiH i Uprava za indirektno oporezivanje, a na osnovu pozitivne prakse u okviru teorije fiskalnog federalizma sačiniti novi Zakon o pripadnosti javnih prihoda. S obzirom na sve to mi smo predložili Vladi da prihvati ovu Studiju analize raspodjele prihoda od indirektnih poreza u Federaciji BiH s posebnim fokusom na poziciju Kantona Sarajevo. Kao Vlada mi smo napravili jučer neke zaključke koji idu u tom smjeru da smo u biti i dostavili smo vama da isto pokušate iz ovog formulirati neke svoje zaključke naravno ako se slažete sa našim zaključcima koje smo dostavili. Mi smo prihvatili studiju analize raspodjele prihoda od indirektnih poreza prijedlog novog modela raspodjele. I željeli smo u stavu dva da kažemo pozivamo Dom naroda Parlamentarne skupštine Federacije BiH povuče predložene izmjene Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBIH a isto tako stav 3 Vlada KS predlaže da se formira stručna radna grupa

na nivou Federacije BiH koja će u saradnji federalnim ministarstvom financija sačiniti novi Zakon o pripadnosti javnih prihoda FBiH zasnovanog na kombinaciji ekonomskih kriterija solidarnosti uz poštivanje načela transparentnosti i odgovornosti. Vlada Kantona Sarajevo iniciranje izrade studija nudi novi model raspodjele prihoda od indirektnih poreza u FBiH, koji predstavlja optimalno rješenje u uslovima različitosti koje su prisutne među kantonima u Federaciji Bosne i Hercegovine. Važno je naglasiti da je po zaključku zastupnika u Domu naroda Parlamenta FBiH je bilo potrebno. Vlada Federacije bila zadužena da formira radnu grupu koja bi radila na izradi potpuno novog zakona, a mi smo ispred Kantona Sarajevo delegirali svoje članove ali radna grupa još do dana današnjeg nikada nije održavala ni jedan sastanak. Tako da evo ovim putem pozivamo da se formira stvarno radna grupa koja će se sastojati od stručnih ljudi pa ako treba da se uključe i stručni ljudi iz akademske zajednice koji se bave javnim financijama iz svih Kantona i da svi daju svoj doprinos da donesemo 1 zakon koji će biti pravičniji za sve jer smatramo ovaj zakon kakav je sad da je prevaziđen da je zastario da se po principu sadašnje podjele Kantonu Sarajevu puno gubi, ali ono što želimo da kažemo da mi nemamo problem sa tim da učestvujemo u tako kažen prelijevanja određenih sredstava iz kantona Sarajevo na drugi kantonima kako bi mi učestvovali u toj neko ravnomjernom razvoju Federacije ali isto tako želimo da taj zakon bude transparentan a i da bude u biti jasno iz tog zakona ko kome daje je odakle se sve sa prelijevaju, isto tako tražimo odgovornost onima kojima se sredstva prelijevaju da te novce u biti pravdaju što sada su sada u ovom trenutku i nije slučaj. A u skladu s tim Vlada Federacije federalno Ministarstvo financija je na ovaj prijedlog zakona koji je usvojen u Predstavničkom domu dala svoje mišljenje s kojim možemo biti riječi i da se složimo mislim da je ovim svojim mišljenje Vlada FBiH bilo jako korektna i biti rekla ono što mi mislimo po pitanju ovog zakona. Oni su isto tako naveli u tom svom mišljenja koje smo mi vama dostavili kao u ovim materijalima za sjednicu da s obzirom evo čitam iz tog njihovog mišljenja s obzirom da su urgencije Federalno Ministarstvo finansija tek 11.012022 . dostavljeni prijedlozi članova ispred svih navedenih tijela i ovlasti u toku su aktivnosti donošenja rješenja o imenovanju radne grupe koja će po imenovanju započeti aktivno s radom i što hitnije nastojati završiti utvrđene zadatke. U skladu sa navedenim ističemo treba imati u vidu da će se jedino zajedničkim angažmanom svih učesnika u raspodjeli javnih prihoda u Federaciji BiH odnosno predstavnika svih kantonalnih ministarstava financija, Savez općina grad od predstavnika stručnih lica iz oba doma kao i federalnog Ministarstva financija biti moguće izraditi metodologiju pripadnosti raspodjele javnih prihoda Federacije BiH sa uključivanje prvenstveno svih poreznih prihoda u ovu metodologiju i time iznaći pravičan, transparentan model raspodjele na temelju koje će se izraditi Zakon o pripadnosti raspodjele javnih prihoda Federacije BiH sa jasno realno utvrđenim početkom primjene koji će osigurati svim budžetima u Federaciji pravovremeno planiranje i budžetiranje prema novoj raspodjeli, shodno utvrđenim fiskalnim kapacitetima istih, što prijedlog zakona ne osigurava i nudi se samo parcijalna rješenja koja nisu primjenjiva. I znači Vlada Federacije misli da ovaj

prijedlog zakona koji je usvojen je samo parcijalna i nude se parcijalna rješenja koja nisu primjenjiva. Ne uključuju stručne kriterije koji sadrže elemente transparentnosti pravičnosti i ravnopravnosti u raspodjeli javnih prihoda Federacije BiH, načelom jednakosti za sve učesnike u raspodjeli. Shodno tome mi isto tako podržavamo ovaj prijedlog i shodno toga želimo da se ta radna grupa što prije sastavi što hitnije krene u izmjenu ovog zakona na način kako sam sada i po mišljenju Vlade FBiH pročitao mi apsolutno slažem s ovim a ali ne želimo da se isto tako neke stvari pogotovo ovako važnim stvarima donose preko koljena i da se usvajaju zakoni koji se u biti izdvaja i nude parcijalna rješenja izdvajaju se iz konteksta a na ovaj način štete stabilnosti u ovom trenutku Sarajevskog kantona ali se postavlja pitanje ako krene u ovom smjeru da svako na ovaj način traži neki podere za sebe doći ćemo do trenutka kada ništa od ovoga više neće biti transparentno i doći će po nama malo do trenutka da će svaki kanton željeti neki svoj ponder i ne želimo da ovako važan zakon sa svede na nivo neke političke trgovine. Shodno svemu tome ja sam pročitao ove zaključke koje je Vlada usvojila ovo je na neki naš prijedlog, naravno vi kroz svoju rasprava možete donijeti neke svoje dodatne zaključke a ja bi samo zamolio nako ovog mog izlaganja. A još jedna bitna stvar koju želim ovde da naglasim u čitavom u ovom periodu mi pričamo samo o raspodjeli između Kanton, ni u jednom momentu ne dotičemo se one raspodjele koja bi trebala da se obavi vertikalna raspodjela od nivoa države preko entiteta pa dalje prema općinama. Znači u ovom trenutku pa prema evo i ovoj Studiji, prema podacima koji su dostupni raspodjela između entiteta da tako kažem nije dobra. Zakonom trebala se raspadala između entiteta da vrši po krajnjoj potrošnji. I U ovom trenutku RS učestvuje neka 33 % u toj raspodjeli. A neka zadnji podaci koje imamo po krajnjoj potrošnje govore da se krajnja potrošnja u RS čitavoj kreće 27. 7 %. Znači u ovom trenutku iz razloga što se navrše redovna poravnanja odnosno izjednačavanja po o tom zakonu Republika srpska na godišnjem nivou dobiva po procjenama svih ovih studija 400 do 500 miliona maraka više nego što dobivala da se ta u biti to poravnanje radi kada bi trebalo da se radi i mislim da bi mu u tom kontekstu i ova naša rasprava da li treba mijenjati ovaj zakon sigurno bi se odvijao u nekoj drugačijoj atmosferi da FBiH raspolaže tim sredstvima koja bi u svakom trenutku trebala pripadati da se poravnanje radi na način kako bi se po zakonu trebalo da radi. Ja bih evo zamolio nako on ako ovoga da vam se kratko obrati premijer. A nakon toga imamo imaćemo obraćanje dekanese, uvažene dekanese se Ekonomskog fakulteta gospođe Jasmine Selimović i uvaženog profesora a Muamara Halilbašića koji će nam malo više reći o studiji koji su oni napravili i neki okvirni prijedlog nekog modela odnosno pravca u kojem bi se trebalo razgovarati dva pravca model o kojem bi se trebalo razgovarati da se mijenja ovaj postojeći zakon. Zahvaljujem. Ja bih zamolio premijera da nastavi.

Edin Forto (premijer)

Predsjedavajući čujemo li se.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Čujemo vas premijeru, izvolite imate riječ.

Edin Forto (premijer)

Evo ja ću kratko prvo bi htio samo se zahvaliti ministru Čičić koji je fenomenalno obradio ovu temu i prati ovu temu od početka od početka procesa u Federalnom parlamentu koji smo vidjeli koji je rezultirao ovom izmjenom Zakona u Zastupničkom domu. Mislim da kada slušamo ministra Čičića čujemo riječ struke, čujemo riječ jer čujemo razum i o to je prilično osvježenje u odnosu na ono što smo čuli u javnosti kada se govori o ovom zakonu, to je puno emocija. Puno neke regionalne pripadnosti puno navijanje navijačkog mentaliteta. Mislim da fiskalni federalizam koji je potreban, koji je na kraju krajeva jedna politička odluka kako se finansiraju razni nivoi vlasti bilo kojoj složenoj državi.. Bosna i Hercegovine nije jedina složena država. Mi možemo navoditi primjere širom Evrope i svijeta kako se iz te jedne zajedničke kase po kom principu se spuštaju novci u regije, u gradove, u opštine, ili savezne države u većim državama tako da to jeste politička odluka ali mislim da nije dobar pravac ako se tako bitne odluke donose se sa velikim nabojem emocija, sa nekom nepravdom koja, Koju možemo čuti kao neki vapaj. Posebno evo mogu reći iz Tuzlanskog kantona vapaje da im je počinjena nepravda i targetiranje Sarajeva kao izvor te nepravde. Mislim da te premise, da te pretpostavke nisu dobre za izradu ovog novog zakona. Moramo prepoznati da neke regije uključujući Tuzlanski kanton, jesu zakinute sa brojem stanovnika koji imaju, sa količinom proizvodnje koju su izvozno orijentirane i to se mora ispraviti u novom zakonu koji je potrebno pripremiti. Ali Kanton Sarajevo sasvim sigurno nije mjesto koje oduzima da kažem kolokvijalno Tuzli pare. To je to je pretpostavka sa kojom mnogi u javnosti govore i nastupaju, onda čujemo glasove iz Mostara iz Unsko Sanskog kantona itd i to neki standardni animozitet prema glavnom gradu koji smo vidjeli i u našoj bivšoj državi, ali koji vidimo u državama regiona i generalno to nije to nije neka neobična pojava. Strašno je bitno da uradimo nekoliko stvari. Prvo ne može se 1 ovako kompleksan zakon mijenjati na način da izvede te iz jednog zakona i jednu brojku i da je samo da je samo pretvorite u nešto drugo ide i kažete to vama sada odgovara. Prekompleksno je pitanje da bi tako pristupili finansiranju gradova i Kantona i opština. To je jednostavno nije ozbiljan pristup. Ono što smo vidjeli iz Federalnog parlamenta je na neki način popunjavanje vakuuma ovome što sam govorio koji je stvorila Federalna Vlada kojoj je bio zadatak da proizvede bolji zakon jer je postojeći zastario. Mislim da se svi možemo složiti da je postojeći zakon zastario, da nije dobar, posebno nije dobar za Tuzlanski kanton i da je potrebno napraviti bolju pravedniju raspodjelu. Međutim nerad Federalne Vlade doveo do samoorganizovanja određenih zastupnika u Federalnom parlamentu i onda su drugi zastupnici potpisnici tog prijedloga zakona nošeni lokal patriotizmom, nošeni činjenicom da brane svoje sredine i da se porez za bolji pristup finansijama u svojim sredinama iz kojih dolaze, bez obzira na političku podjelu i stranačku pripadnost, počeli potpisivati i glasati, tako se opredjeljivati. Znači Federalna Vlada je stvorila vakuum koji su popunili zastupnici i sada

imamo ovaj jedan ovakav zakon na dnevnom redu Doma naroda, očekuje se uskoro koji bi po procjenama ekonomskih stručnjaka na neadekvatan način adresirao ove nepravde o kojima govore i stručnjaci a evo kojima mi možemo slobodno govoriti posebno kada je u pitanju Tuzlanski kanton. Mi pozivamo u svojim zaključcima koje smo jučer donijeli na Vladi, pozivamo Federalnu Vladu da radi svoj posao, pozivamo ih da u najskorijem roku formiraju ekspertsku grupu koja će pristupiti izradi novog zakona i da kroz široku javnu raspravu odredimo najbolju varijantu ovog zakona. Očigledno je da je veliki interes za za ovu temu i mislim da bi javna rasprava polučila izrazito dobre rezultate da bi se mogli pristupiti naći neki kompromis o raspodjeli, posebno ovome što je ministar Čičić govorio o raspodjeli između kantona, ne ulazeći trenutno kao Federalna Vlada u raspodjelu državnom nivou. To je za drugi nivo državne vlasti. Evo ja pozivam sve aktore koji su zainteresovani za ovo da izvrše pritisak na Federalnu Vladu da napokon dobijemo bolji zakon koji će ispraviti nepravde o kojima govorimo posebno kada je u pitanju Tuzlanski kanton, ali ovo što smo sada vidjeli u Zastupničkom domu i što nas čeka u Domu naroda nije adekvatan način, mislim da tu nema nikakve dileme. Evo zahvaljujem.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Ukoliko nemamo više nikoga iz Vlade zamolio bih dekanesu Ekonomskog fakulteta u Sarajevu profesoricu Selimović da nam se uključi.

Jasmina Selimović (Dekanesa Ekonomskog fakulteta)

Poštovani predsjedavajući, poštovane zastupnice i zastupnici članovi Vlade. Da li čujete?

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Čujemo vas profesorice, izvolite imate riječ.

Jasmina Selimović (Dekanesa Ekonomskog fakulteta)

Hvala vam lijepo. Hvala vam lijepo na prilici da se obratimo. Hvala lijepo na tome što vam se u jednoj ovako kompleksnoj temi počinje pričati jezikom struke zato što smo u prethodnom periodu svi svjedočili velikom broju paušalnih, proizvoljnih izjava, izjava koje su jako daleko od onoga što je meritum ovog zakona, koje su ko što je rekao premijer i ministar finansija nabijene emocijama, a emocijama zaista nema mjesta u jednoj ovako važnoj stvari. Mi ovde možemo pričati ja ne bih neće se ljutiti ali ja ne bih koristila riječ nepravedna raspodjela. Mi smo još Ekonomski fakultet u Sarajevu i Ekonomski institut još od 2015. godine smo malo intenzivnije u ovoj priči i tada smo napravili prvu studiju u kojoj smo ustvari pokazali da Kanton Sarajevo ne uzima novac od bilo koga, nego da se sredstva iz Kantona Sarajevo preljevaju drugim kantonima. Dakle možemo pričati o tome drugi kantonima treba više, ali da ih neko kolokvijalno rečeno zakida ili nešto otima, mi smo egzaktnom, kvantitativnom analizom još 2015 godine pokazali da takvim izjavama nema mjesta. No mi smo kao što ministar finansija spomenuo, dobili smo poziv i učestvovali smo u javnim raspravama koje su

bile u oba doma Federalnog parlamenta. Imali smo problem da se pripremimo za te za javne rasprave. Ministar je spomenuo da izjave o fiskalnoj procjeni nisu napravljene što je zakonska obaveza. Nismo imali nikakve procjene na koji način će to uticati na ostale razine vlasti. nismo imali procjene kako će uticati na kantone. Evo sad u ovoj studiji koju smo sada napravili vidimo kakvi su efekti. Na javnim rasprava smo mi ukazali na sve ono što su problemi trenutnog sistema i vrlo jasno smo rekli tada da još 2016. godine dogovoreno između Federacije i kantona da je neophodno razviti potpuno novi model raspodjele prihoda. Zastupnike smo tada upoznali s onim što su konture novog modela, međutim ja moram biti iskrena i reći da nismo naišli na neki poseban interes. Zastupnici nisu imali prigovora, nije tu bilo nekih posebno pitanja. Mi smo najavili da ćemo imati rezultate vrlo brzo, da ćemo napraviti simulaciju sa novim kriterijima, međutim nije bilo nikakve povratne informacije. Moj lični dojam je bio da je ta javna rasprava više bila rasprava Pro forme zato što se mora ispoštovati procedura ali tu nije bilo suštinske diskusije o tome. Mi smo prikupili podatke iz Poreske uprave, dakle Poreska uprava Federacije je izvor svih podataka koje smo koristili u ovoj našoj studiji koji će vidjeti. Koristili smo smjernice koje je dala Misija međunarodnog monetarnog fonda koja je 2015 godine bila u Bosni i Hercegovini, koristili smo iskustva drugih zemalja koje su uporedive s nama, dakle one koje imaju sličan sistem, sličnu organizaciju i bazirali smo model praktično ne na kriterijima koje imamo sada, nego smo uključili i ekonomske i socijalni kriterije. Vi kao što znate mi sad imamo situaciju da se kriteriji baziraju na broju stanovnika, na veličini teritorijem odnosno broju učenika u osnovnim i srednjim školama. Jasno je ne treba to puno elaborirati ali u ovakvim kriterijima se može naći jako malo neke ekonomske ili socijalne osnove, pogotovo zato što kriterij koji se tiče recimo broj stanovnika nema nikakve veze sa strukturom stanovnika, s brojem zaposlenih, sa stanovnicima u stanju socijalne potrebe itd. Teritorija nije dovedena odnosno veličina površina površina Kantona nije dovedena u vezu s bilo kakvim potrebama Kantona u smislu dobara i usluga nego je to samo onako jedan broj dakle kvantitativni pokazatelj koji se uzima u kalkulaciju. Tako da mi smo ovdje pokušali sada razvija model u kombinaciji i ekonomskih kriterija i kriterija solidarnosti i dodali smo princip transparentnosti i odgovornosti, što do sada definitivno nije bio slučaj. Javnu prezentaciju rezultata smo organizirali prije 15 dana, pozvali smo 228 ljudi na javnu raspravu po kategorijama a tu su bili predstavnici Federalne Vlade, premijer, resorna ministrica finansija tu su bili premijeri svih kantonalnih Vlada, predstavnici oba doma Federalnog parlamenta, ministri finansija svih kantonalnih Vlada, naravno Vlada Kantona Sarajevo i predstavnici Skupštine Kanton Sarajevo. Tu smo pozvali predstavnike akademske zajednice, predstavnika svih državnih i državnih ekonomskih fakulteta u Bosni i Hercegovini jer se vrlo često u medijima smo mogli čuti priču dobro pa zašto to samo sarajevska Ekonomija nešto priča, zašto se ne javi niko drugi. Dakle mi smo pozvali druge kolege, na prezentaciji se odazvalo, odazvala su se 24 čovjeka. Dakle od 228 24. Dakle 10 % ljudi je došlo od pozvanih. To dosta govori rekla BiH o tome kako se pa mogu reći neozbiljno shvata 1 ovako važan zakon. Imali smo tu i predstavnike medija koji su to

TVSA Sarajevo je uživo prenosila prezentaciju, bili su predstavnici drugih medija koji su to zaista korektno ispratili. Ustvari predstavili smo model koji predviđa da svi kantoni dobivaju značajan iznos sredstava i sredstva iz Kantona Sarajevo prelijevaju se drugim kantonima po određenom ključu uz dodatak sredstava sa federalnog nivoa koji se također spušta na nivo Kantona opet po određenom ključu. ne po osnovu proizvoljnih odluka, nekih zaključaka nego Tačno podređen određenoj definiciji. ono što je nažalost naš doživljaj cijele ove priče zadnjih vrlo aktivne, zadnjih desetak dana jeste da se većina ljudi koji istupaju u medijskom prostoru, koji se bave ovom temom istupaju na osnovu vrlo paušalnih procjena naučno potpuno neutemeljenih, van bilo kakve stručne arene i ja sam zaista potpuno konsternirana takvim pristupom jer radi se o jednom od najvažnijih zakona na nivou FBiH koji određuje u dobroj mjeri sudbinu svih kantona u Federaciji razgovara potpuno van bilo kakve akademske i stručne Arene. U ovom našem timu pored profesora Muamera Halilbašića direktora Ekonomskog instituta, pored mene učestvovali su još profesor Sead Kreso i profesor Mirza Kržo također profesor na Ekonomskog fakulteta u Sarajevu, prof. iz oblasti finansija. I ja ću zamoliti sada u nastavku profesora Muamera Halilbašića da prezentira i dala osnovni ugovor ovog dijela odnosno prezentira kakav je to ključ raspodjele, koje smo kriterije koristili, kako smo došli osnovne konture ovog modela odnosno prezentira koristili kako smo došli do brojeva i ustvari prezentirat će vam kako bi to izgledalo dat će vam simulaciju modela novog modela sa tačnim konkretnim brojevima naravno za ovaj period koji je koji iza nas da možete vidjeti što bi podrazumijevalo primjena novog modela. Mislim da ćemo da je planirao onda da se otvori prostor za vaša pitanja. Odgovorit ćemo naravno na sve ono što što znamo. Hvala vam lijepo na pažnji. Evo Predsjedavajući hoćete li vi prozvati profesora Muamera Halilbašića ili on može odmah nastaviti? Hvala vam lijepa..

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujemo se uvaženoj dekanesi Selimović. Prof. Halilbašić je sljedeći gost. Professore da li se čujemo.

Muamer Halilbašić (profesor)

Čujemo se. Zahvaljujem. Dobar dan predsjedavajući, zastupnici i zastupnice, članovi Vlade, dobar dan svima onima koji nas je li ovaj gledaju

Muamer Halilbašić (profesor)

Putem malih ekrana. Samo da podijelim prezentaciju. Znači kao što je najavila dekanesa, znači mi smo ovaj organizovali ovu javnu prezentaciju ovog materijala. Pozvali smo one za koje smo smatrali da mogu na neki način da doprinesu unapređenju cijelog procesa. U okviru javne prezentacije mi smo se još jednom vratili da tako kažem na postojeći model i na ono što se predlaže. Znači to su parcijalne izmjene koje su u parlamentarnoj proceduri. Ukazali smo ponovo, ponovo ponovili sve slabost koje su identificirane od strane naših eksperata kroz

ranija istraživanja ali ću ponoviti još jednom se od strane posebne misije Međunarodnog monetarnog fonda ovaj u kojoj su participirali vodeći autoritet iz domena fiskalnog federalizma na svjetskom nivou. Znači U drugom dijelu prezentacije ću predstaviti simulaciju novog ovaj model raspodjele. On je specifičan ovaj po tome što se kombinira ekonomske i ove kriterije koji se odnosi na uravnoteženi razvoj kriterije solidarnost itd uz dodatak ono što smatramo da jako važno transparentnosti odnosno odgovornost za trošenje novca od strane onih koji su primili sredstva ona onih kojima se prelijevaju sredstva od strane onih koji su ovaj resursno nešto bogatiji. Znači kako funkcioniše? Znači u početku ćemo kroz samo kratak osvrt kako funkcioniše postojeći sistem raspodjele zašto ponder dva u slučaju Kantona Sarajevo. Napravili smo ovaj ponovo rekalkulaciju ovih prelijevanja prema drugim kantonima, znači mi smo tu pokazali još 2015 godine ali smo htjeli da vidimo što se dešava u periodu nakon 2015. godine. U zadnjem dijelu znači prijedlog novog modela sa simulacijom ovaj rezultata gdje se jasno vidi u odnosu na postojeće stanje gdje će da završi ovaj svaki od od Kantona. A ono što svo vrijeme ovaj sugerišemo jeste da je to izuzetno kompleksan sistem koji sam ja pokušalo da skiciram ovdje ovaj na ovom slajdu gdje se skreće pažnja da imamo nekoliko bitnih stvari koje određuje prije svega masu koja se dijeli između Kantona. Znači imamo ovaj raspodjelu između entiteta a ukoliko 1 od entiteta prisvoji više u odnosu na ono što bi trebaopo automatizmu taj iznos sredstava od indirektnih poreza koji se raspoređuju unutar drugog entiteta manji. Znači ta kesa iz koje se namiruju kantoni ovaj i Federacija i opštine itd. je manja. Znači ukupan iznos za raspodjelu je ovaj manji mi. Smo tu upozorili na određene ovaj zaista čudne indikatore odnosno čudna kretanja koja ovaj nas zaista ovaj u ozbiljnu sumnju dovodi, dovode cijeli proces posebno imajući u vidu da se ne vrši eksterna revizija cijelog tog procesa što je što je obaveza na neki način ovaj godišnji na godišnjem nivou. Mi smo skretali pažnju zastupnicima međutim ovaj zaista reakcija bila u najmanju ruku čudno u smislu da se to njih da to njih ne interesira da je to viši nivo vlasti, pa smo mi u našoj studiji znači pored kalkulacija u smislu potencijalnog prelijevanja između Federacije prema RS-u dali elaboraciju znači da je to obaveza zastupnika da se bave tom ovaj tematikom i upozorili na to gdje su uporišta uporište za to. Ukazali smo jeli takođe na problem servisiranja vanjskog druga je ovaj na rezervisanja koja se pravi prije nego što se novac dijeli u Federaciji između različitih nivoi vlasti znači. Jako puno problema koja u momentu ovaj su specifična za sistem raspodjele smo ukazali i rekli smo znači da je zaključak svih istraživanja znači u ovom domenu da je potreban potpuno novi potpuno novi sistem. Dekanesa je spomenula ovaj kriterij broja stanovnika itd. Znači vi sada imate situaciju da imate Kanton koji ima 2 puta više stanovnika u odnosu na drugi kanton. Onda pogledajte recimo broj djece u tom kantonu koje duplo veći novorođenčadi je manji, pogledate broj djece osnovnim srednjim školama manji, broj zaposlenih manji broj, penzionirani. O čemu se onda ovdje radi, a vi ste u poziciju tog Kantona znači praktično onaj kroz ovaj odluke koje se donosi na Ministarstvo finansija kroz ovaj ono što se dešavalo ovaj u vrijeme popisa i tako dalje ovaj bitno ovaj uvećali. Ono što smo također spomenuli znači jesu ovi posebni rashodovne potrebe odnosno taj famozni

koeficijent 2. Znači što je suština? Suština je da je taj koeficijent prisutan na više mjesta u postojećem modelu. Znači mi imamo Kanton Sarajevo, imamo Kanton Goražde, ima Posavski kanton, Kanton 10, koji imaju također posebni koeficijent. Onda smo se spustili na nivo lokalnih zajednica, na nivou lokalnih zajednica ponovo imate ovaj posebne potrebe u slučaju lokalnih zajednica kojima je više od 60 000 stanovnika. Onda imate arbitrarno na navedene, odnosno izdvojene od tih svih lokalnih zajednica, posebno lokalne zajednice koje su zadužene za materijalne troškove osnovnih škola sa posebnim koeficijentom navode se posebne rashodovne potrebe zaista nikome ne može čak ni Ministarstvo finansija da vam da elaborat zbog čega su to baš te ovaj lokalne zajednice. Možemo naslutiti samo je li ovaj kad vidimo o kojim lokalnim zajednicama se radi. Znači zaista jako puno anomalija koje ovaj ostaju. I u slučaju da prođu ovi ovaj izmjene kako je kakve kako se naumilo sa postojećim izmjenama i dopunama dopunama Zakona. Mislim da smo nekoliko puta također se navraćali no na ovu temu. Molim vas znači i ministar finansija kazao mi ovdje ovaj šta imamo situaciju 2005godina, pravimo novi model i pravimo simulaciju. Ta simulacije kaže slučaj Kantona Sarajevo sredstva će biti poplovljena, učešće Kantona Sarajevo će biti poplovljeno. I oni ne znaju što će sa tim modelom s obzirom da je on baziran isključivo vidjeli tamo na kriterijima znači koji su koji se koriste za izravnavanje. U toj situaciji na neki način promovirao solomonsko rješenje kaže se posebne rashodovne potrebe i ovaj sve se to je li ovaj množi množi sa 2 i na taj način se približno vraća Kanton Sarajevo na ono što je bio prije je ovaj uspostavljanja ovog sistema raspodjele prihoda indirektnih poreza. Na ovom slajdu smo mi predstavili razvoj odnosno evoluciju cijele priče kroz godine što se dešava. Zaista ovaj posljednji nekoliko godina učešće Kantona Sarajevo raste iz razloga što broj djece u osnovnim i srednjim školama raste, broj stanovnika Kanton Sarajevo raste. A u ostatku Federacije ovaj se smanjuje. Zaista je to nešto što je prepoznato ovaj kao problem i što treba ovaj na neki način tretirati obzirom da kako raste učešće Kantona Sarajevo znači učešće drugih kantona se lagano smanje. Znači ono što je navedeno što se pokušava instalirati je li ovaj kroz postojeći model jeste ovaj potpuna uravnilovka, znači bez obzira što je to što vi kao vlast radili , imali ili nemali rezultat, znači traži se da se ovaj u potpunosti izjednači pozicija svakog od Kantona, I ono što je specifično jeste da se stvari nalazi alibi za sav nerad koji ovaj se dešava određenom Kantonu. Odsustvo bilo kakvih ovaj politika koje će unaprijed instituciji tom Kantonu znači izgovor za sve stvari je ovaj koeficijent, odnosno ponder 2. u slučaju Kantona Sarajevo. Znači sve smo mi ovo je prezentirali znači u okviru ovih javnih rasprava, znači koje su organizovane na oba doma federalnog parlamenta,. Kažem nije bilo ovaj nije, bilo neke posebne reakcije ovaj u tom smislu. Mislim da smo ranije prezentirali ovaj slajd znači što je to što bi Kanton Sarajevo. Molim vas kad se kaže da neko uzeo nečiji novac znači da bismo vidjeli da je da li je to zaista slučaj mi moramo primijeniti neki od 3 ključna ekonomska kriterija. Znači krajnja potrošnja, što je ono što ste vi platili kroz PDV kada ušli ste u trgovinu ispostavljen vam je račun. U 2019 godina Kanton Sarajevo po tom kriteriju bi trebao da primi 609 miliona konvertibilnih maraka. Učešće bruto domaći proizvod 538 539

miliona. Učešće prema ostvarenom dohotku 584 miliona, što su 3 ključna ekonomska kriterija koji se primjenjuju u ovakvim situacijama. Znači kad se želi vidjeti znači kolika je to kolika ekonomska snaga jednog od kantona. Onda smo mi uporedili s onim što Kanton Sarajevo dobije kroz sistem, postojeći sistem to je 457. Ova razlika od 457 prema ovim drugim ovaj modelima ustvari predstavlja ovo prelijevanje u kojima smo govorili. Znači zaista nema prostora za tvrdnju da je ovaj neko uzeo nešto od nekog drugog. To je narativ koji se pokušava svo vrijeme ili ovaj na neki način instalirati ovaj u javni javni prostor jer kada nametnete takvu vrstu narativa onda, vi idete s argumentacijom izvolite mi vratiti ono što ste mi uzeli. Ako vi ovaj pristane na ovo što je što je što je struka, što je nauka ovaj je ovaj morate sjesti razgovarat dogovarati se oko toga ovaj kako da se ovo na neki način dodatno redistribuiraju sredstva onima koji su u potrebi. To je ono što se svo vrijeme pokušava izbjeći, Znači prelijevanje prema našim kalkulacijama u 2019 u zavisnosti od vrste kalkulacije kreće od 80 do 150.000.000,00 KM. Znači još jednom smo ponovili nema osnova za takvu vrstu priče. Sad, što praktično znači izmjene zakona? Ovdje ovaj u kalkulaciji ono što je prisutno u Domu naroda Federalnog parlamenta, znači mi smo pravili kalkulaciju za 2019 godinu. znači vama po ovom kriteriju krajnje potrošnje pripada 609 miliona a ono što je prijedlog jeste 276,7 miliona konvertibilnih. Znači praktično od 100 konvertibilnih maraka ako vam pripada prema ekonomskim kriterijima znači u slučaju pondera 1 vama ostaje 545 konvertibilnih maraka a 55 konvertibilnih maraka se prelijeva drugim kantonima. Znači ono što smo mi utvrdili kroz analizu iskustava u drugim zemljama zaista da je to situacija koja je drastična. Znači zaista nema smisla recimo u slučaju ovaj Švajcarske to neki 16 - 17 % a ovdje vi praktično imate situacija se prelijeva 55 %. Znači za tako nešto apsolutno nema ovaj bilo kakvog osnova. Ono što smo radili u posljednjem dijelu naše naše studije jeste prijedlog ovog novog modela koji pokušava da ovaj otkloni sve ove anomalije koje smo identificirali. Znači kombinuje ekonomske i socijalne kriterije, dodaje transparentno, dodaje odgovornost, pokušavamo izbjeći problem dvostruke oplate, imamo, molim vas, isto grantove sa posebnom namjenom za relativno male Kantone. Imamo Goražde, imamo Posavinu. Svi ovi kantoni koji su ispod 100 000 stanovnika gdje vi takođe imate Skupštinu, imate Vladu, imate Ministarstva, troškovi administracije su jako visoki. Znači recimo kada smo zadnji put radili kalkulaciju u Kantonu Sarajevo 150 konvertibilnih maraka po stanovniku. Imamo Kantone gdje je to 200 250 konvertibilnih maraka po stanovniku,. U slučaju ovih Kantona smo predvidjeli posebne grantove ovaj kako bi se unaprijedila njihova fiskalna održivost. Kad sam kazao dva stuba, znači mi ovaj ovdje u koracima razvijamo model gdje ako utvrdimo koliko svakom od Kantona pripada po ekonomskim kriterijima i onda je li definiramo što su to sredstva koja se prebacuju u ove s desne strane stubovi za izravnavanje. Znači raspodjeli sredstva to prijavljenom dohotku. To je ono nešto indikator za kojim smo mi išli. Molim vas mi smo da ovdje da ne bi bilo ovaj ovih prigovora u smislu skoncentrirana je potrošnju Kantonu Sarajevo, uplate itd, mi smo izabrali kriterij koje najmanje da tako kako kaže povoljan za Kanton Sarajevo. To je kriterij prijavljenog dohotka. Zašto je taj kriterij najmanje povoljan? Zbog

toga što vi ima skoro 10 000 ljudi koji rade Kantonu Sarajevo, tu ostvaruju dohodak, a prijavljuju ga negdje drugo u Federaciji, u Republici Srpskoj i tako dalje. Znači mi smo uzeli ovaj kriterij, to je bila sugestija i Međunarodnog monetarnog fonda kako bismo izbjegli ovu argumentaciju sjedišta firmi je ovaj u Sarajevu. Rudnici rade prijavljeni Elektroprivredi itd, Znači u našem modelu nema prostora za bilo kakvu vrstu ovaj priče u tom u tom smjeru što smo potpuno izbjegli. Izabrali smo kriteriji koje najmanje povoljan za Kanton Sarajevo. Međutim kao što je dekanesa kazala ovdje smo predvidjeli sa desne strane dodatna sredstva sa nivoa Federacije. Molim vas što je suština ovdje? Mi već 2 godine imamo značajno prebacivanje sredstava sa Federacije prema kantonima. 2020, 2021. godine u pitanju bio iznosa 200 000 000 konvertibilnih. U Budžetu Federacije za 2022. takođe se predviđa 200.000.000,00 KM. Znači ovdje logično bila da se taj novac ubaci u tako da kažem u drugi stup koji služi za poravnavanja kako bi se osigurala dovoljna količina sredstava za kantone jer smo mi ovdje ćete nešto kasnije konstatovali da zaista potrebni ozbiljni novci da to sve ne može ići na teret samo jednog a samo jednog Kantona. Kada ste već planirali sredstva kad ta sredstva postoje kada je Federalni budžet ovaj u suficitu ovaj hajmo zajednički udružiti snage i ovaj osigurati zaista ozbiljne novce za sve druge kantone. U ovom prvom koraku mi smo znači kažem najnepovoljniji kriterij za Kanton Sarajevo zavisno od godine do godine vam kažem 34,23. Do 35 % je učešće Kantona znači ovaj prema prijavljenom dohotku. I to je ono što Kanton Sarajevo treba da primi prema ekonomskom kriteriju. Znači kriterij prijavljenog dohotka, dohotka stanovništva. Ovdje vidite ovaj poziciju svakog od Kantona koliko će svaki od kantona da zaprimi sredstava po osnovu ovog kriterija. E sad mi treba da utvrdimo ko će prebaciti sredstva u drugi stup koji služi za izravnavanje, znači to je kriterij koj je baziran ovaj na principima solidarnosti. A mi smo ovdje analizirali 4 različita modela da svi kantoni ubacuje sredstva, da samo oni najbogatiji ubacuju sredstva, da sredstva dodaje Federacija itd itd. Mi smo se opredijelili za ovaj model 3, znači gdje samo bogati Kantoni, posebno bogat ubacuju sredstva i gdje se sredstva dopunjavaju takođe sa nivoa Federacije. Molim vas ovo nije nepoznata situacija. U slučaju Švajcarske imamo nekoliko bogatih Kantona i oni to stup za izravnavanje finansiraju sa 40 %.60 % sredstava dodaje federalni nivo federalni nivo vlasti. TO je model ovaj koji smo koji smo ovaj aplicirali ovaj u slučaju Federacije BiH. A u drugom koraku smo identificirali koliki je to fiskalni kapacitet po stanovniku. Zaista se vidi da imamo velike razlike. Znači koja je to fiskalna snaga u svakom od Kantona. Naravno Kanton Sarajevo rangiran kao prvi. Najniže rangirane su Posavski kanton, Unsko Sanski kanton i Kanton 10. To su kantoni koji su, iako mi čujemo često puta iz Tuzlanskog kantona znači ovaj najviše prigovora dolazi u najvećoj potrebi za prelijevanjem dodatnim prelijevanjem ustvari su Srednjobosanski, Posavski kanton, Unsko Sanski kanton, Kanton 10. To su kantoni sa najnižim fiskalnim kapacitetom. Tuzla je na 87 % prosjeka, Zeničko- dobojski Kanton 83%, Zapadnohercegovački Kanton na 99 % prosjeka Federacije. Onda imamo 2 Kantona Hercegovačko- neretvanski i Posavski kanton, ovaj BPK koji su iznad prosjeka. Međutim ovaj s obzirom na to što su potrebe ovih koji su ispod prosjeka znači 7 od 10 kantona je ispod

prosjeaka. Da bismo ih digli na i mi smo izračunali da nam treba preko 300 miliona. 340 000 000 konvertibilnih maraka. Znači a sada ne bismo,pošto su neznatno iznad prosjeka i HNK i Bosansko. podrinjski kanton, koji je teško fiskalno održiv, i mi smo se opredijeli za opciju odnosno za model da ova 2 Kantona: Bosansko- podrinjski i Hercegovačko-neretvanski kanton rasteretimo ove obaveze ubacivanjem sredstava u 2. stup, nego da samo oni koji su posebno bogati u ovom slučaju Kanton Sarajevo znači unose sredstva u drugi stub. Ja sam kazao ovaj znači da moram da utvrdimo koliko sredstava unosimo u drugi stup, mi smo ovaj pošto su velike razlike, mi smo išli za opcijom da to bude četvrtina. Rekao sam u slučaju Švajcarske to je nekih 16 do 17 % , mi smo rekli ovdje pošto su razlike izražene, ajmo da ovaj prebacimo četvrtinu novca drugim Kantonima. A i to vidimo ovdje. Znači u prvom dijelu tabele su uplate u drugi stup, znači gdje vidimo recimo 2019 godina Kanton Sarajevo taj drugi stup uplatio 132 miliona konvertibilnih maraka. I ovdje smo išli za rješenjem da jednak iznos sredstava uplati i Federacije BiH. Na taj način smo, evo možete vidjeti u 2019 godini osigurali 265 miliona konvertibilnih maraka za ovaj izravnavanje, odnosno to je stup solidarnosti. Znači samo Kanton Sarajevo i samo od Federacija BiH uplaćuju u drugi stup. Ovdje s desne strane vidimo koliko koji Kantona povlači iz drugog stuba. Recimo Srednjo-bosanski Kanton 2019. godine povukao 52 miliona, Tuzlanski kanton 49, USK 85, itd. Znači vi što ste dalje u odnosu na prosjek, što ste manje razvijeni povlačite veće iznose sredstava. Znači jer mi gledamo znači koji je broj stanovnika na području kantona i koliko ste vi daleko u odnosu na prosjek. Ono što je ključno prezentirano je od znači koliko vi treba da dobijete u 18., 19., 20. godini i što je razlika u odnosu na postojeći model. ono što možete primijetiti u tabeli, znači zadnje 3 kolone da nakon svih ovih preraspodjela gdje smo dodali posebni grantovi za ovaj male kantone koji su fiskalno vijeće održivi, rekao sam moraju finansirati Skupštinu , mora finansirati Vlade, i to su 4 mala Kantona ispod 100 000 stanovnika, znači ovo je simulacija odnosno rezultati koje su mi dobili. znači svi kantoni su u plusu, naravno ovaj Kanton Sarajevo je u ovoj varijanti izgubio odnosno osigurao trebao bi osigurati dodatna sredstva koja bi se prelijevala drugim Kantonima. I naravno vi možete napraviti situaciju da prelazite na ovaj model odjednom, međutim u principu se sugerira da napravite neku dinamiku znači 1,2,3 godine znači da postepeno prelazite na punu implementaciju ovih rješenja koja su prezentirana ovdje. Kažem mi smo očekivali da ćemo ovaj na tom skupu imati predstavnike drugih Kantonu ,da ćemo čuti mišljenje ovaj suprotstavljena mišljenja i prigovore na neka rješenja koja smo ponudili ovdje, ovaj ono što nas iznenadilo da imamo osjećaj kao da nitko nije pogledao i da se je li ovaj ignoriše ovo. Recimo da bi Tuzla prema onom što je 2019. godini ovaj evidentirano znači dobila dodatno 60.000.000,00 KM. Da bi recimo USK dobio 30 miliona. Zeničko- dobojski kanton 40 miliona itd. Znači samo je razlika tu da smo mi sada znači teret preraspodjela sa jednog Kantona znači sad podijelili na Kanton Sarajevo i Federaciju BiH. I sredstva koja su svakako planirana znači u budžetima mi smo ovaj znači sugerisali da se ona unesu u drugi stup i da se dijele prema formulama da se ona dijeli na neki način automatski da bismo izbjegli ovaj politička prepucavanja kojih smo

svjedoci svake godine kada se j objavljuje ova metodologija prebacivanja sredstava drugim kantonima. Znači svi kantoni su u plusu jedino Kanton Sarajevo će imati ovaj nešto manje sredstava u odnosu na ono što mu pripada prema postojećim modelu. Ono što smo još utvrdili znači da vremenom ta sredstva Ovdje se vidi sada Tačno se vidi tko je uplatio novac, ko je povukao sredstva i ovaj ono što smo predvidjeli predvidjeli smo odgovornost za trošenje ovih novaca. Znači predvidjeli smo aciklično u odnosu na političke ovaj na izbore itd. ovaj da se vrši evaluacija cijele priče da se pravi ocjena je li zašto je ovaj novac korišten da se vidi da li onaj fiskalni jaz koji smo (nerazumljivo) da li se on vremenom smanjuje, znači ovdje sad simulacija tog fiskalnog kapaciteta prije i poslije ovih preraspodjela a što možete vidjeti recimo Posavski kanton, Unsko-sanski, Kanton 10, znači su ovaj kroz ove preraspodjele značajno podignuti u odnosu na ono što je inicijalna situacija. Mi smo također napravili dodatne kalkulacije gdje smo kazali je li ovaj kada bismo ih fiksirali na 90 % još nešto malo sredstava ovaj bilo potrebno i to je praktično rješenje koje vi imate u razvijenim zemljama 90 do 95 % znači da se oni najmanje razvijeni dižu na taj nivo. I kad smo pravili komparaciju ovog našeg modela u odnosu na rješenja iz drugih zemalja znači vidjeli smo da ovaj zaista i varijaciju ovaj i razlike između kantona bitno smanjimo kroz prijedlog ovog modela. Opet ponavljam suština je ovdje da se teret podrške drugim kantonima sa Kantona Sarajevo znači dijeli na Kanton Sarajevo plus Federacija BiH. Suština je znači da se dodaje kriterij transparentnosti da se vidi koliko je ko uplatio koliko ko povukao sredstava i opet kažem suština je da se traži odgovornost onih koji su primili sredstva da se vidi da vremenom oni u odnosu na ono što je prosjek Federacije BiH ovaj napreduju, da se taj fiskalni jaz vremenom smanji. To je ovaj 1 iskorak koji smo mi radili u odnosu no na 2015 ili 16 godinu. Zaista ovaj još jednom dužan sam zahvalnost prema Poreskoj upravi Federacije BiH koja nam je osigurala ove podatke bez kojih ovo sve ne bi bilo moguće napraviti. Mi smo kažem kroz javnu raspravu imali komentare to je previše komplikovano za nas, ne možemo mi to uraditi, i ne znamo mi to raditi. A mi smo zaista sjeli ovo uradili napravili simulaciju ovaj tako da smo na neki način i taj argument ovaj isključili u svoj ovoj diskusiji. Toliko ovaj sa moje strane ovaj naravno za pitanja i komentare, sugestije ovaj smo i dekanesa i ja, stojim na raspolaganju.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujemo se uvaženom profesoru Halilbašić kao i profesorici Selimović. Nastavljamo dalje. Da li predstavnici radnih tijela žele riječ. Ima li pitanja. Zastupnica Jasna Duraković se javila za pitanja. Izvolite imate riječ.

Jasna Duraković (poslanik/zastupnik)

Dobar dan predsjedavajući nadam se d me čujete.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Čujemo vas.

Jasna Duraković (poslanik/zastupnik)

Naravno pozdravljam Vas i kolegice i kolege, kao i sve one prate rad današnje sjednice i prije svega želim da se zahvalim dekanesi Selimović i profesoru Halilbašiću na iscrpnom izlaganju i na zaista jednom sjajno modelu koji je prezentiran. Ja imam samo 1 pitanje za dekanesu Selimović. Vi ste rekli u svom izlaganju uvodnom, spomenuli ste činjenicu da ste se u izradi ovog modela koji je prezentiran da ste uključili mnogi ekonomske stručnjake iz drugih Kanton. To vjerovatno podrazumijeva i profesore sa drugih ekonomskih fakulteta U Federaciji. Pošto nam se često evo vidjeli ste sami i ovaj prigovara ili negdje imputira da smo Sarajevo-centrični svi a mene prosto zanima ko su bili ti ljudi , iz kojih drugih kantona ti ljudi dolazi, dakle ljudi koji su bili uključeni u samu izradu ili kreiranje ovog prezentiranog materijala. Evo toliko do mene, hvala.

Jasmina Selimović, dekanesa

Ja pretpostavljam da mogu odmah odgovoriti jel tako?. Dakle mi smo ja kada sam rekla da smo dobar dio broj stručnjaka odnosno predstavnika svih ekonomskih fakulteta pozvali na prezentaciju tad se taj poziv odnosio na sve i nije se pojavio niko. U ovoj priči još 2015. godine s nama uključen i prof.dr.Izudin Kešetović s Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Tuzli. Dakle on je formalno bio član tima i kažemo još od 2015. godine pa naovamo a na prezentaciji smo zaista pozvali sve i nije došao niko..

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujemo se. Dopredsjedavajući Vibor Handžić se također prijavio za pitanja. Dopredsjedavajući Handžić izvolite imate riječ.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Zahvaljujem predsjedavajući. Još jednom dobar dan svima, želim nam ugodan i uspješan rad. zahvaljujem se srdačno uvodničarima na ovom briljantnom uvodnom izlaganju. Ovaj zaista evo a ću kratko reći da sam učestvovao u svim organizovanim javnim sesijama, uključujući javnu raspravu provedenu u Domu naroda Federalnog parlamenta i slušao sam ova izlaganja nekoliko puta i puno su mi pomogla kao nekome ko nije ekonomske struke da savršeno shvatio o čemu se ovdje radi. Još jednom vam sa zahvaljujem što ste kao akademska zajednica a vrlo progresivno od starta već godinama uključeni u pokušaj da se ovo pitanje riješi sa aspekta struke na najbolji mogući način. Imam par pitanja zbog javnosti da otklonimo par dilema a odnosno protuteza nestručnih koje se u javnosti vrlo često pojavljuju kada raspravljamo na ovu temu. Prvo pitanje, gospodin Halilbašić je u uvodnom izlaganju rekao različiti su trenutno tekstovi u onom što je usvojeno u Predstavničkom domu i ono što je u nacrtu usvojen u Domu naroda. Ja pretpostavljam da će se ti tekstovi izjednačavati a evo uzet ćemo ovo što je u usvojeno u Predstavničkom domu da se usvaja ponder 1,5 i smanjuje za 0,1

u naredne 2 godine, samo ako nam možete reći koliko u odnosu na trenutno stanje sa ponderom 1,5 Kanton Sarajevo koliko mu se sredstava umanjuje i koliko je to još dodatno sredstava u naredne 2 godine kada se bude smanjivala za 0,1 ponder do konačnog iznosa 1,3.? Druga stvar i o tim protutezama koje sam govorio možete li mi molim vas reći, evo vi ste rekli da ste predložili najnepovoljniji model finansijski a baziran na ekonomskim kriterijima za Kanton Sarajevo. To je ovaj model odnosno kriteriji prijave dohotka možete li mi reći koja je razlika potencijalno u prihodima odnosno raspodjele sredstava prema Kantonu Sarajevo ukoliko bi sve državne institucije sa sjedištem u Kantonu Sarajevo uključujući a znam da postoji taj izračun, uključujući sjedište najvećih firmi koje dolaze iz realnog sektora prebacili van teritorije Kantona Sarajevo? To je drugo pitanje. I još jedna teza koja se pojavila sa druge strane a molim vas javnost da je istaknete, da li naplaćeni PDV od izvoza učestvuje u ovoj stavci na osnovu koje se vrši raspodjela javnih prihoda prema kantonima ili se odvaja na posebnu stavku rezervi a koja se prosljeđuju se sredstva u smislu povrata PDV-a, ako ste me razumjeli što sam htio pitati. Zahvaljujem predsjedavajući. Toliko za sada od mene, kasnije ću se javiti za diskusiju.

Muamer Halilbašić (profesor)

Ako sam uspio da ovaj (nerazumljivo) sva pitanje koje zastupnik postavio. Znači što se tiče ovih procjena u smislu koliko Kanton Sarajevo će da izgubi prema ovim izmjenama i prijedlozima izmjenama i dopuni Zakona po našim kalkulacijama sa 1,5 s obzirom na značajan porast prihoda ovaj od indirektnih poreza, prema našim kalkulacijama u 2022. godini to bi trebalo biti na nivo oko 100 miliona konvertibilnih maraka. A svođenje na 1,3 ovaj vremenom to sigurno ne bi smjelo ne bi bilo ispod 150 do 160 000 000 konvertibilnih maraka ovaj manje u Budžetu Kantona a Sarajevo. Ono što ja skrećem pažnju znači što je to što vi trebate dobiti po ekonomskim kriterijima i što je to što ovaj što ste dobili prema postojećem modelu, znači vi prema postojećem modelu na neki način, sa dozom ironije da prokomentarišem trebate biti ovaj zahvalni jer vam je ostavljen koeficijent 1,3 prema onom što je usvojeno na Zastupničkom domu. I to je ono što kažem što je ključni prigovor na postojeći model. Kao argument se navodi da još uvijek ovaj imate poseban na neki način poseban tretman. Iz kog razloga? Znači iz razloga što postojeći sistem znači u sebi nema ugrađen niti 1 ekonomski kriterij. Znači to ne može ići ispod 100 miliona na godišnjem nivou puna implementacija sigurno znači 150 do 160 miliona na godišnjem godišnjem nivou. Drugo pitanje je bilo vezano za ovaj za indikatore koje smo mi ovaj koji smo izabrali. Znači mi stalno ova imamo jednu tendenciju da se pokušava zamutiti voda kroz ovo otvaranje teme vezano za sjedište kompanija, vezano za ovaj činjenicu da su odvdje veliki broj predstavništva, da imamo ovaj značajnu turističku aktivnost i tako dalje. Znači mi da bismo izbjegli sve ovo, mi smo ovaj se skrenuli ovaj prema ovom kriteriju prijavljenog dohotka koji kaže najmanje povoljan za Kanton Sarajevo. A ono što smo mi uradili u našoj studiji znači u našem materijalu, mi smo znači uradili ovaj napravili evidenciju čini mi se koliko smo napravili to je

u pitanju, momentat. Znači sve ove velike subjekte 38 najvećih poreskih obveznika u Kantonu Sarajevo, mi smo njih sve njih evidentirali i konstatovali smo da ovaj i kada se isključi i to, mi završimo ovaj što se tiče znači ovaj što se tiče uplate i svega završimo na značajno većem iznosu u odnosu 35 %. To je to je skoro 40 % znači učešće Kantona Sarajevo. Naravno ovaj ako vi se spustite na ovaj teren, teren Uplata znači vi opet dovodite se u situaciju da vam neko kaže pa jeste uhvatili ste 38, a što je sa 39, što je u 40.? Možda njih ima 50 možda ih ima 60. I kažem mi smo ovaj se vodili logikom da ovu priču stavimo ad acta. Znači da skrenemo u potpunosti analizu sa uplata da skrenemo čak analizu sa krajnje krajnje potrošnje i da izaberemo kriterij koji najmanje povoljan za Kanton Sarajevo. To su bila prva 2 ovaj ne znam treće pitanje da li sam. Jeste, ovaj obradili smo to pitanje. Ovaj znate često puta kao argument se navodi pa i negdje su koncentrisani rudnici pa onda vi pogledate rudnike ovaj vidite da su enormne obaveze ovaj generirane u tom sektoru koji idu na teret ovaj svih stanovnika u Federaciji. Često se spominju recimo ovaj izvozno orijentisani subjekti ali ovaj zaboravlja se da ovaj izvozno orijentisane subjekti prave povrat PDV-a i da oni nisu posebno interesantni kada su u pitanju ovaj kada su u pitanju uplate PDV-a. Često puta se zaboravlja je li gleda se samo izvoz roba kad se koristiti argument izvoz roba zanemaruje se izvoz usluga gdje je dominantan izvoznik usluga ustvari Sarajevo kanton, gdje vi ima IT industriju imate izvozno orijentisane na znanju bazirane usluga obično su one koncentrisane U glavnom gradu. Znači ali kažem opet, mi smo nastojali kroz ovu našu analizu i prijedlog modela da stavimo tačku na sve to, da ne bismo se spustili na taj nivo mi smo izabrali kriterij na koji jednostavno ne može biti prigovora samo može biti prigovor od strane Kantona Sarajevo u smislu da je to kriteriji koji najmanje povoljan za Kanton Sarajevo. Znači svi drugi argument koji se javljali u javnom prostoru praktično su poništeni ovaj sa prijedlogom našeg modela.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujemo se na ponuđenim odgovorima. Zastupnik Igor Stojanović sljedeći koji se prijavio za postavljanje pitanja.

Igor Stojanović (poslanik/zastupnik)

Hvala predsjedavajući. Ta moje pitanje je dijelom već prof. Halilbašić odgovorio ali ja bih ga zamolio da mi još pomogne malo da preciziramo ovaj odgovor kada su u pitanju sirovine bez obzira na njegovu želju što ne želi da se spusti i na taj neki nivo razgovora ali mi o tome moramo razgovarati je li glavna argumentacija ljudi iz drugih Kantona koji zagovaraju zakon koji je predložen na nivou Federacije je upravo to da korištenje sirovina koje se izvlače iz drugih Kantona faktički kroz centrale firmi u Sarajevu najviše je najbolje ekonomske podatke isključivo zbog toga ima Sarajevo i da na taj način koristi druge kantone. Pa bi vas zamolio da u tom jednom u kontekstu prokomentariše tu u korist sirovina i šta bi se desilo ako bi centrale najvećih firmi prošle u druge kantone, evo Tuzlu i Zenicu, vrlo konkretno. Ako možete nam možda još malo to pojasni čisto zbog argumentacije sutra na sjednicama Doma naroda i

Federalnom parlamentu. A moje drugo pitanje je prema ovoj vašoj studiji, i vidjeli smo da Republika Srpska 2012. participirala sa 29,58 % dakle prikupljenih poreza ukupnih uplata. Federacija sa 67,53 %, govorim o godini 2012. a onda 2019. došli smo na procenat da Republika Srpska dakle ukupno prikupi 22,49 % a Federacija 74,83. Vrlo laičko pitanje, kako smo došli u ovih 7 godina do ovakvih uplata, šta se ustvari konkretno po vama tu dešavalo i koji je to konkretan iznos novca koji je prikupljen na nivou Republike Srpske odnosno Kantona Sarajevo kada su u pitanju ove uplate. I koje je to povlačenje sredstava kada je u pitanju konkretno Kanton Sarajevo a konkretno Republika Srpska? Hvala lijepo.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

(smetnje) Ili da idemo dalje sa pitanjima kako vam je lakše?

Muamer Halilbašić (profesor)

Možda je bolje odmah ovaj dok je ovaj.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Oke, može.

Muamer Halilbašić (profesor)

Znači mi smo opet ponavljam, mi nismo željeli da se spuštamo na ovaj nivo znači prebacivanja firmi iz ovo ništa nije neobično, znači pokušava se prezentirati situacija sa Kantonom Sarajevo kao da je to nešto, nešto što odudara ovaj u Federaciji BiH mimo rješenja koje imamo u svim drugim zemljama. Zaista je to ovaj ekonomski posmatrano besmislena priča. Mi nismo zaista želi da se spuštamo na ovaj na ovaj nivo. Znači to je, znači vi bi u slučaju Federacije imate značajno viši nivo decentralizacije recimo u odnosu no Republiku Srpsku gdje je sve koncentrirano u Banjaluci, vi imate kantonalne skupštine, imate Kantonalne Vlade itd. Znači ovaj imate ovaj značajno viši ovaj viši nivo ovaj decentralizaciji. Ono što se pokušava ili na neki način mi smo to obradili teoretskom dijelu znači različite vrste federalizma. Znači vi ovdje imate u slučaju Kantona Sarajevo određene kapacitete određene institucije koje su ovaj na neki način za cijelu Federaciju Bosne odnosno cijelu Bosnu i Hercegovinu. Znači ne mogu se svi kantoni tretirati u potpunosti na isti način. Vi akademiju nauka, vi imate ovaj muzeje, vi imate znači samo Univerzitet u Sarajevu koji ovaj ima Budžetu 120 miliona gdje 50 % studenata iz drugih Kantona. Dotacije prema Studentskom domu, mjesečne karte itd. Znači mi zaista nismo željeli da ulazimo ovaj dio. Smatrali smo da je to ovaj teren teren politike nismo željeli da se bavimo time. Znači da bismo kažem opet ponavljam izbjegli sve to, u našem modelu koji mi predlažemo, znači nema prostora za takvu vrstu priče. Opet ponavljam, vi imate do 10 000 ljudi iz drugih Kantona koji rade na području kantona Sarajevo, ostvaruju tu dohodak i dohodak prijavljuju negdje drugo. Znači tako da opet ponavljam znači mi se nismo željeli spuštati na taj nivo. Što se Tiče ovih, imali smo posebno poglavlje koje smo analizirali ove u najmanju ruku čudne trendove čudne trendove

da se učešće Federacije povećava učešće ovaj Republike Srpske smanjuje. Kada se govori o uplatama. Međutim kada se spustite na nivou ovaj evidentirane krajnje potrošnje vi vidite da ne samo da ostaje na istom nivou nego čak i blago rasla učešće ovaj učešće Republike Srpske i tu ovaj smo pokušali da skrenemo pažnju na te analize koje ovaj na neki način nisu stopostotni dokaz nego su to indicije da ovaj naš se čudno ovaj nešto čudno dešava. Međutim kažem kad smo vidjeli da su u zakon obavezne ove eksterne revizije a da se one ne rade, to nam je ustvari bio dodatni argument koji ovaj koji dovodi u sumnju cijeli proces. Ono što što sam rekao na samom početku, vi taj iznos koji dijelite unutar Federacije on zavisi od ovih pondera na nivou BiH koje se ovaj definiraju za Federaciju odnosno ovaj Republiku Srpsku. Kažem to su ozbiljni novci, to je na godišnjem nivou oko 700 do 800 miliona konvertibilnih maraka. Znači koji su na neki način ovo je na neki način upitni ovdje. I teško je ovaj koristeći se ekonomskom logikom teško objasniti ovaj učešće Federacije ovaj u uplatama raste a da se učešće Republike Srpske smanje, a sa druge strane kad posmatrate ovaj krajnju potrošnju da ona se kreće u obrnutom jer ona bi trebala barem približno da prati kretanje kretanje uplata ovaj uplata PDV-a. Zaključak tu nije ona nije znači sugestija je bila zastupnicima da je njihova obaveza da se bave tim pitanjem, njihova je obaveza da insistiraju od predstavnika Federacije u Upravnom vijeću Uprave za indirektno oporezivanje da se te stvari jednom za savremena ovo raščisti i da se izvrši ovaj eksterna eksterna revizija ovaj i da se podvuče crta ovaj na tu temu,. Iz nekog razloga opet ponavljam znači oni nisu iskazali interes za ovu temu. Ovaj stav je bio da ustvari mi sugerišući na ove stotine milijuna koji se ovaj za koje imam osjećaja da se prelijevaju u drugi entitet znači da mi ustvari pokušavamo da razvodnimo priču kako ovaj se ne bi išlo za ovim izmjenama koje su inicirane. Evo to je bila reakcija zastupnika u Federalnom parlamentu, to se njih ovaj ne tiče i ovaj mi smo ovaj su to argumentacijom samo pokušavamo da ne razvodnimo priču. To je zaista nešto što je bilo šokantno ovaj za sve članove tima.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zastupnik Zvonko Marić je sljedeći koji se prijavio za pitanja. Izvolite imate riječ.

Zvonko Marić (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem predsjedavajući. Dame i gospodo, drugarice i drugovi, poštovani građani, poštovani eksperti. Imao bih nekoliko pitanja ali prevashodno moram da kažem da sam svojevremeno u prvom mandatu bio član komisije, odbora ili povjerenstva kako god hoćete Za Budžet finansije i puno je bilo riječi o ponderu 2 iz prostog razloga i zahvaljujući tome možda što je predsjedavao tom komisijom gospodin Kozadra. Puno smo govorili o ponderu 2 i tada je predstavlja glavobolju za onu Vladu na koju se odnosi to vrijeme i moram kazati da sam dosta toga naučio. Naravno nisam ja sveznadar i učio sam i vrlo interesantno da je primjerice stav gospodina Kozadre koji je bio u vladajućoj strukturi bio dijametralno suprotan nego stav današnjeg premijera Edina Forte koji se svojevremeno zalagao 2015. godine za

ukidanje pondera 2. No to je manje važno ali meni je prevashodno bitno da čujem od vas uvaženi eksperti, sasvim svejedno od koga. Ali prof. Halilbašić u nekoliko navrata rekao da su da su to istraživanje analizu bazirali na najpovoljnijim kriteriji po Kanton Sarajevo. To je nekoliko puta istakao. Dakle i s obzirom da je ovdje prevladavalo mišljenje da uglavnom je politika upetljala svoje prste z sve ovo da li gospodin Halilbašić prof. Halilbašić misli da je to dobar start ako u vremenu trgovine politički svake druge se izabere nešto odnosno polazište odnosno najnepovoljniji kriteriji po Kanton Sarajevo. Šta se time može dobiti. Ja mislim da je to loš start, loša poruka iz prostog razloga što je trebalo neki potpuno realni kriteriji uzeti da bi se nešto dobilo. Ali i početi od najnepovoljnije je apsolutno nepovoljno rješenje. Druga stvar moram reći ovdje govorimo o izmjenama dopuna i dopunama zakona, ja sam delegat u Domu naroda na tome sam insistirao da od parcijalnih rješenja ili izmjena, kako god hoćete, ne može ništa dobroga biti iz prostog razloga što smatram da treba novi zakon koji će biti utemeljen na argumentaciji, na fiskalnim procjenama, na činjenici da je potrebno kako je profesorica rekla potrebno je dakle vertikalna raspodjela od nivoa države ka nižim nivoima. Dakle smatram da ovo kako profesor Halibašić reče da treba riješiti pitanje za sva vremena. Mislim da izmjenama i dopunama ovog zakona se ne može riješiti za sva vremena nego će zapravo to predstavlja odlaganje agonije i ipak pristajanje na ono na što ne pristaje posadu Halilbašić da se spušta na politički teren kad vidimo da je sve to inficirano politikom. Zato me zanima da li je sada pravo rješenje na neki način zalagati se za izmjene i dopune ovog vrlo kompleksnog zakona ili ga iznova kreirati i tada tek riješiti za sva vremena ove probleme o kojima mi danas govori. Hvala.

Muamer Halilbašić (profesor)

Kratak samo osvrt. Znači u našem timu davne 2015 godine a i sada je participirao izvinjavam se nismo ovaj skrenuli pažnju ovaj takođe gospodin Muhamed Kozadra. Jer nam je ovaj osiguravao podatke vezano za krajnju potrošnju i ovaj zaista uvid u to kako funkcioniše cijeli sistem obzirom da je dogu bio člana Upravnog vijeća Uprave za indirektno ova indirektno oporezivanje. jedna napomena. Druga napomena znači ja kad sam kazao 3 da imamo ovaj 3 ekonomska kriterija, znači rekao sam da imamo krajnju potrošnju znači prijave krajnje potrošnje, imamo bruto domaći proizvod, imamo ovaj bruto dohodak prijavljeni bruto dohodak stanovništva. to su 3 ključna kriterija koje možemo koja dolazi u obzir. U slučaju bruto domaćeg proizvoda u pitanju je procjena. A u slučaju prijave krajnje krajnje potrošnje znači ovaj dođemo u situaciju da nam se prigovara da je Kanton Sarajevo ovaj glavni grad da je tu koncentrisani značajan dio potrošnje, mnogi dolaze i troše novac tu. Ovaj imamo ovaj također argument koji drugi koriste a to je ovaj da zbog značajnog priliva turista na godišnjem nivou imamo nerealno visoke podatke o slučaju ovaj Kantona Sarajevo. Ii mi kao ekonomist zaista ovaj ne možemo da osporimo tu argumentaciju koja se veže znači za ovaj 4 krajnje potrošnje. A u slučaju rekao sam bruto domaćeg proizvoda tu je procjena, nemamo egzaktne pokazatelje. Znači gdje mi kao ekonomisti možemo ovaj kazati da ne može biti prigovora. To

je onaj koji nam je preostao, a to su prijave dohotka. Znači koje smo gdje su u pitanju egzaktni pokazatelji koji su preuzeti od Poreske uprave Federacije BiH. Vi znate da u postojećem modelu imamo kaže broj stanovnika, ali piše tamo procijenjeni broj stanovnika. Znači vi uzmete ovaj kretanje rođenih, umrlih, migracije tako dalje. Vidite da to odstupa u odnosu na ono što je pod navodnike procijenjeni broj stanovnika. Da bismo izbjegli ovaj bilo kakvu ovaj diskusiju na tu temu, egzaktni pokazatelji, pokazatelji koje smo dobili od Poreske uprave znači mi smo se opredijeli za ova. Taj kriterij rekao sam od ovih drugih najmanje povoljan ali ovaj ako bismo išli za bilo koji drugi mogli bismo ovaj se suočiti sa ovom argumentacijom da je u pitanju procjena da je ovaj po tom kriteriju Kanton Sarajevo favoriziran i tako dalje. Logika je naša je bila kažem da se da se fokusiramo onaj koji je egzaktni i na ovaj na onaj na koji može biti najmanje najmanje prigovora. E sad negativna strana toga je li ovaj da je da je to kriterij koji je u odnosu na druge najmanje najmanje povoljan za Kanton Sarajevo. Ako sam uspio i još jedna napomena. Znači kad smo diskutovali sa članovima ove posebne misije MMF-a i govorili ovaj različitim indikatorima i njihov stav je bio ustvari treba ići za ovim i kriterijem prijave dohotka. Znači stav tih međunarodnih eksperata bio ovaj da je specifičnim okolnostima je li ovaj Federacije najbolje ići sa tim kriterijem.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujemo se profesoru Halibašiću. Nemamo više prijavljenih.

Zvonko Marić (poslanik/zastupnik)

Predsjedavajući, molim vas nisam dobio odgovor na ovo pitanje da li sa novim zakonom o kojem se govorio ili i dalje insistirati na izmjenama i dopunama ili pristajati na tako nešto. Volio bih da čujem.

Muamer Halilbašić (profesor)

Oprostite, znači propustio sam to pitanje. Znači mi smo stava da j nema prostora za izmjene dopune postojećih zakona s obzirom na sve anomalije postojećeg sistema kojeg smo identificirali. Ovaj mi smo znači stava da su potrebne znači izmjene da je potreban potpuno novi zakon koji bi bio baziran na novim simulacijama koje su mi ovdje ovdje prezentirali. Znači struka je stava da ovaj nema da su ovo parcijalne izmjene koje su. Znači imali smo razmišljanja nekih uz strane ova zastupnika na nivou Federacije, eto to je kao nekako prvi korak. Mi smo kazao da je ovo korak u pogrešnom pravcu i da ovaj jednom kada prođu ove izmjene, a posebno Domu naroda ovaj to će naša procjena biti zakovano sigurno narednih 10 do 15 godina. Znači ništa se tu ovaj značajno neće moći napraviti i sve ove anomalije koje smo identificirali će ostati. Znači mi smo ovaj znači striktno protiv izmjena i dopuna, znači mi smo za ovaj prijedlog potpuno novog zakona. Mi smo je li ovaj se stavili na raspolaganje novoj ekspertnoj grupi ova koja se formira pri Federalnom Ministarstvu finansija i žao nam je što ona nije počela sa radom čuvaj jer mislim da je mogla doprinijeti diskusiji na ovu temu.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujemo se na ponuđenom odgovoru. Nema više prijavljenih za pitanja. Otvaram raspravu. Zastupnik Samir SULjević se prijavio za raspravu izvolite imate riječ.

Samir Suljević (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem predsjedavajući. Pozdravljam sve koji učestvuju u radu današnje sjednice Skupštine Kantona Sarajevo, kao i one koji nas prate pored malih ekrana. Prvo se želim zahvaliti dekanesi Selimović i prof. Halilbašiću, našem ministru Čičiću koji su nas malo pobliže uputili u ovu problematiku. Ja sam čuo sada stručnjake ali i moja opservacija ovog problema neće biti stručna jer nisam ekonomista, ali uvažavam to, ja ću ići jednim logičnim pristupom. Pred nama je problem, znači imali smo u Parlamentu izmjene dopune Zakona o pripadnosti javnih prihoda. I šta to u suštini za običnog građanina ove države odnosno Federacije i Kantona znači? Ja to smatram znači putem prikupljanja indirektnih poreza datim. Ovdje se radi o stavljanju novca koji je došao iz carina, akciza, PDV-a naknada na jednu hrpu iz koje treba izvršiti ravnomjernu raspodjelu po vertikali. Slažem se sa svojim kolegom Zvonkom Marićem koji je maloprije rekao očigledno da bi ta trebalo ići po vertikali. Same informacije koje sam dobio da na primjer skoro 60 % uplata u Federaciji BiH dolazi iz Kantona Sarajevo, to je znači negdje koliko sam dobio informaciju oko blizu 3,5 milijarde. A npr informacija da uplate iz Republike Srpske ne prelaze milijardu i 800, govore da izgleda ta raspodjela ni ina gornjim nivoima nije dobro definisana. Da pođemo od toga znači šta znači ponder? Razdjelba, raspodjela. Ja znam da ovdje nije tema toliko drugih nivoa vlasti aliž imamo informaciju da znači sredstva koja se prikupe idu na jedinstveni račun, zatim se finansiraju institucije i vanjski dug, podjela na Federaciju i Republiku Srpsku, Brčko itd. i ovdje govorimo o raspodjeli koje idu u okviru Federacije kantonima u Federaciji Bosne i Hercegovine. Vrlo teška tema. Čim je raspodjela svako izgleda da ide, kako bi se drugi izrazili, grabi sebi i na Parlamentu u Domu naroda očigledno je da ove finansijske analize, prijedlozi nisu imale dobrog efekta i da je veći dio zastupnika se ponašao lokalistički. Čuli smo ovdje da nije bilo, nije rađeno po kriterijima razvoj derivacije prihoda gdje su sve porezi prikupljeni. Nije se bavilo transparentnošću. Problem je bio dvostruke otplate inostranih kredita itd itd. Ministar Čičić je u jednom trenutku i naznačio da je sama Vlada Federacije dala negativno mišljenje za ovaj zakon. A da podsjetim, Dom naroda Federacije Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine 14. 10. na svojoj sjednici 21. usvojio zaključak kojim se od Vlade Federacije traži da dostavi sveobuhvatne izmjene Zakona o pripadnosti javnih prihoda koji će zadovoljiti elemente transparentnosti, pravičnosti, ravnopravnosti u raspodjeli prihoda, kao i Odbor za ekonomsku finansijsku politiku. Ovaj prijedlog zakona to ne omogućava već nudi samo parcijalna rješenja koja nisu primjenjiva, ne uključuju stručne faktore koji sadrže elemente kako sam maloprije rekao transparentnosti, pravičnosti i ravnopravnosti u raspodjeli javnih prihoda Federacije BiH sa načelom jednakosti za sve.

Samir Suljević (poslanik/zastupnik)

elemente kako sam maloprije rekao transparentnosti, pravičnosti i ravnopravnosti u raspodjeli javnih prihoda Federacije BiH-a sa načelom jednakosti za sve učesnike u raspodjeli. Svjesni smo problema drugih Kantona ali nije dobro nametati odnosno to kažnjavati Kanton Sarajevo zato što Vlada Federacije nije u zadnjih 7 godina napravila prijedlog novog zakona. Mi jesmo na fonu i solidarnosti pomoći manje razvijenim kantonima. Ne bih previše dužio, ali moram da kažem da sve u svemu smatram da predloženi zaključak nije dobar nedovoljno je stručan. I smatram da bi bilo dobro da se povuče, da se formira radna grupa stručna koja će pripremiti cjelokupni prijedlog izmjena zakona, a ne samo jednog dijela. Samim time ova studija ovdje je odličan a polazni parametar i podržavam je, a u takođe želim da kažem da u tu radnu grupu treba uključiti sve relevantne pripadnike akademske zajednice koje se bave pitanjem financija. Mi u SDP-u smo već dugo na ovom fonu te smo oformili stručni tim za izradu ovog prijedloga koji takođe može dati svoj doprinos. U svakom slučaju vrlo interesantna, tema teška situacija za kanton Sarajevo imajući u vidu da smo jučer usvojili budžet a o samim time imat ćemo problem u prikupljanju sredstava u iznosu od skoro 100 000 000 konvertibilnih maraka. A nadam se da ćemo ipak znači što pozitivnije rješenje za ovaj problem i dajem punu podršku i Vladi Kantona Sarajevo i ovoj radnoj grupi koja je pripremila ovu Studiju. Hvala vam puno.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Hvala kolega Suljeviću. Zastupnik Elmedin Konaković se prijavio, izvolite imate riječ.

Elmedin Konaković (poslanik/zastupnik)

Poštovanje predsjedavajući. Da provjerim ton jel me čujete?

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Čujemo vas, izvolite.

Elmedin Konaković (poslanik/zastupnik)

Hvala. Srdačan pozdrav za sve kolegice i kolege, sve one koji nas putem malih ekrana gledaju. Tema vrlo važna, suštinski važna.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zastupniče Konaković ne čujemo vas, isključili ste mikrofon.

Elmedin Konaković (poslanik/zastupnik)

Jel sada bolje? Hvala predsjedavajući, izvinjavam se. Priča o nepravednom Zakonu o raspodjeli javnih prihoda traje jako dugo ima potpuno opravdanje u nekim dijelovima Federacije Bosne i Hercegovine u kojoj su Kantoni oštećeni tim historijskim modelom raspodjele. Prednjači Tuzlanski kanton koji se po procjenama dosadašnje raspodjele ošteti

svake godine za nekoliko desetina miliona. Neki ekonomski eksperti kažu četrdesetak. Ona također ima utemeljenje u ovome što su vrlo jasno uvodničari i gđin Čičić i dekanesa i gđin Halilbašić, da taj nepravedni, ustvari neefikasni sistem raspodjele zaista donosi puno zabuna i zapravo nije adekvatno mira adekvatno primijenjen na ono što ekonomske potrebe FBiH. Ja naravno u startu želim da kažem da je ovo drugi stepen problema, prvi stepen su one kolone koje pokazuju kakav je to ekonomski rast FBiH u odnosu na RS. Dok sam se ovom temom kao premijer bavio razlike su bile negdje oko milijardu i 6 miliona uplaćenih sredstava na jedinstveni račun Trezora, u odnosu na Republiku Srpsku, Sarajevo je uplaćivalo 1,2 milijarde konvertibilnih maraka više. Danas je taj odnos povećan za 600 miliona i Sarajevo Tačno čini mi se u nekoliko promila duplo više uplaćuje od Republike Srpske na jedinstveni račun Trezora. Interesantna je ta ravna linija manjeg BH entiteta u kojem stoji da je godišnja participacija ili uplata na ovaj račun negdje oko milijardu i 7 000 000 ili 800, nikako se ne mijenja. ona drži kontinuitet u zadnjih sedam, osam ili evo cijelu deceniju. Šta može biti indikator ili da tamo stvari zaista ekonomski stoje jako loše ili ovo što ja više vjerujem da oni zapravo kontrolisano sve te dažbine Bosne i Hercegovine ne uplaćuju ta sredstava na jedinstveni račun. Ali evo, to su neke druge teme. Definicija u Prijedlogu ovog zakona da je ovo posljedica saniranja ratne štete i da zato KS ima ponder dva je najveći laicizam koji sam do sada na političkoj sceni čuo ili vidio. Zapravo neko hoće da kaže da je 2005 godine ta vlast u kojoj je participirao SDA ako nije jeste tad 2005 liderisala i vodila procese, procijenila da je Sarajevo oštećeno a da nisu oštećeni drugi gradovi u Bosni i Hercegovini ratnim razaranjem. Zašto nije Mostar dobio ponder, eto Mostar po procjeni ljudi koji su tada donosili odluku nije dobio ponder. Dakle priča o tome kako je to zbog ratne štete je nešto što ne zaslužuje ova ozbiljna tema. Način na koji se predlaže odnose prema svojim sredinama je katastrofalan. Recimo predlaže iz Tuzle zagovara model u kojem bi se brzom rukom, brze ruke kako kažu, dakle Tuzli moglo obezbijediti oko 20 miliona iz ovoga što se Sarajevu uzima, ali pritom se Sarajevo teško ranjava i taj predlaže odbija drugi model ekonomski argumentovan koji Tuzli donosi potpuno puno više sredstava. Dakle šalje nam poruku nije mi toliko bitan moj kraj, bitno mi je da neki drugi kraj nema nešto. Tu, generalno ovom političkom procesu u kojem mi živimo je za ozbiljnu analizu, i dijagnozu. Treba da stanovnici Tuzlanskog kantona čuju a ovo što za njih radi njihov predlaže gradi predlaže je štetno za Tuzlanski kanton. vrlo, vrlo važna činjenica. I odbija model koji Tuzli donosi ono što joj suštinski i istinski pripada . Isto je i sa drugim dijelovima Bosne i Hercegovine. Imate 2 strane, jedna strana su evo neki ljudi koji su glasni poprilično su žučni, i koji ju su začepila uši. Ne zanima ih ni jedan ekonomski argument. Ne govore ovdje samo ekonomisti iz Sarajeva, ako analizirate ili ako ih pogledate mjesto rođenja, odakle nam dolaze, ti su ljudi iz svih dijelova Bosne i Hercegovine. Nemaju interes da brane Sarajevo ali imaju primarni, nulti interes da odbrane sistem Bosne i Hercegovine i zaštite jedan motor koji proizvodi dobit, da se on ne pogodi teško, da teško ranjen ne zastane. Teške teme dakle to je činjenica. Na jednoj strani desetina ekonomista, desetina argumenta, simulacije, projekcije, novi prijedlozi i ovi predlaže i začepljenih ušiju

ne žele to da slušaju., Na drugoj strani nekoliko ljudi koji nisu ekonomski stručnjaci iz drugih su oblasti i vrlo bučni. To tako ne može, nije dobro za državu BIH. (nerazumljivo) Ovaj prvi dio ostalo mi, naravno da ta prednost koja postoji zato što se distribucija računa iz velikih preduzeća tretira na način koji pogađa druge kantone. Ponavljam, ima tu prostora da se preregistracije velikih javnih kompanija i u onom dijelu poreza na dohodak zapravo obezbijede neka dodatna sredstva jer pazite jednu stvar, veoma je važan ravnomjeran razvoj Federacije. Taj Sistem jedinstvenog računa Trezora koji dijele procentualno novce svima, zapravo jednako važna svaka Marka identično je važna, ne možemo voliti neku manje, neku više,. jer svaka koja završi tamo iz Širokog Brijega, Mostara, Tuzle, Bihaća, Banjaluke, Sarajeva proporcionalno se dijeli istom formulom. tako da nam je to svejedno i stalno nam je da iz svakog dijela BIH dođe što više uplaćenih KM. Ovdje su u ime SDA procese vodili u vrijeme kada sam bio premijer, dva ili tri ili pet vrlo stručnih ljudi među kojima se izdvajaju gđin Kozadra, Gđin Halebić, bivši ministar u Vladi Kantona (nerazumljivo) koji je zapravo inicijator donošenja ove prve studije okupio je stručnjake iz cijele BIH i prezentirao tada u to vrijeme jedan dokument kojim smo mi uspjeli naravno dobiti političku volju koja je rekla stanite ovo je prerizično, ovo može sistemski zapravo urušiti cijelu priču jer se arhitektura cijelog koncepta urušava. Jer to izvlačenje samo jednog dijela iz poreza, iz zakona, zapravo urušava arhitekturu cijele priče. Privremeno ono može donijeti neki benefit nekom dijelu BIH, dugoročno ugrožava i pravi ogromnu prijetnju. Jedan od najgorih segmenata ovog ove poruke koju predlagači šalju je sljedeći: nije bitno uopšte koliko uplatiš PDV-a zapravo nemojte uplaćivati PDV. Dobit ćete novac od PDV. Ovo je zakon koji čekaju aplaudiraju i sanjaju ga dijelovi Bosne i Hercegovine u kojoj se fiskalni računi ponekad ukažu. Dakle njima se ne može desiti ništa bolje, a zapravo destimulišu one koji proizvode PDV. koji rade na prometu roba i usluga, koji kontrolišu izdavanje računa, koji su strogi u primjeni i njima se šalje poruka e dobro, to što vi radite nema nikakve veze. reći ću vam zašto je to važno u tom naučnom dijelu. Dakle, Simulacija je onima koji ne plaćaju da nastave da ne plaćaju, onima koji plaćaju da prestanu da plaćaju, jer zapravo što bi sad ova tržišna inspekcija trebala raditi kada je riječ o KS vidio sam zahtjev nekih sindikata. Kontrolirati vjerovatno samo druge segmente ekonomije, i staviti fokus na porez od dohotka, i na neprijavljene radnike. jer je to izvor prihoda kojim se Sarajevo može spasiti. Ako ne bude zadržala fokus na izdavanju PDV-a od ovih 3. 600, 3,5 milijarde, možemo vrlo brzo doći na 3, možemo na 2,8. i Onda već sve št o su ovi privremeno dobili više ne dobiju. dakle to je plastično i vrlo objašnjivo. Ekonomski institut predložio je dakle da TK dobije 40 miliona plus i naravno da to bude iz onog dijela federalnih para koji se već distribuiraju kantonima, samo se bolje uredi, bolje se uredi ovim zakonom i ovu ključnu od tog dana počinje stimulacija uplate PDV. jer zapravo po toj krajnjoj potrošnji koja bi treba biti jedan od koliko ja shvatam uplaćeni PDV krajnja potrošnja, ova tri ekonomska parametra zapravo stimulišu vlasti da pojačaju kontrolu, proizvode novu vrijednost Jer se time njima vraća značajan dio novca. Taj novi zakon dakle u startu i tačno je skida Sarajevu određene novce i nek skida, dovidi sve u jedan čisti novi start i iz njega

stimuliše uplatu. To je najveći benefit novog modela od kog imaju koristi svi i počinje zaista jedno novo vrijeme. Gledao sam ovog drugog uvodničara, mog kolegu kojeg čekam u Domu naroda da ga pitam u jednoj dijaloškoj emisiji koji kaže urađen je jedan veliki model o krajnoj potrošnji on bi trebao biti onda jedan drugi naš kolega rekao: on dobro prihvatamo taj onda je on prestao da priča. opet je začepio uši i rekao: ne, ne samo ukidanje pondera 2. Posebnu težinu ima zakonska procedura koja pored onoga što su rekli ali Halilbašić (smetnje) dakle naravno da ništa od toga, nema fiskalne procjene, nema procjene na korisnike, nema konsultacija s opštinama, ništa se nije desilo, I grubo je prekršen zakon i Ustav države BIH, pardon Federacije, tako da je to na Ustavnom sudu čisto i jednostavan proces koji će pasti za 15 dana. I što se time dobilo? Tuzla ponovo neće dobiti svoj novac, ostat će status kvo, koji nije dobar. Dakle mislim da u tome leži greška i zato predlagači treba da se vrate na sami početak. Još jedna važna stvar jeste u tom mišljenju Vlade FBIH, koja kaže da u tom zakonu koji oni brišu ostaje član koji nisu brisali, a to je da se na početku godine donosi odluka o raspodjeli javnih prihoda koju je donijela Vlada Federacije, ona je zapravo već primijenila postojeći zakon, dala je tu uputu kantonima. Kantona Sarajevo u odnosu na nju čisto, potpuno zakonito donio svoj Budžet, predvidio rashodovnu stranu, potpisao nove kolektivne ugovore i planirao isplatu sredstava predviđenih zakonima. i to je sistem koji se ne može i ne smije dotaći. tako da u najgorem slučaju taj zakon nema teoretsku šansu da se primijeni ove godine, one se primjenjuje od naredne godine. I Što smo ponovo dobili? Neku predizbornu priču kako je to važno onda predlagačima neka ide na čast to što rade ako je ta predizborna priča važnija od suštine. Strasne s u poruke koje smo ovih dana čuli od čovjeka na čije smo strašne poruke navikli. On se zove Fadil Novalić, on je premijer Vlade Federacije koji se protivi povećanju izdvajanja za porodiljnu naknadu i kaže da tako ne treba i kaže on mi smo 300, ono što radi Sarajevo nije dobro. Dan nakon njegove izjave to isto uradi Tuzla i pokaže da tako treba. Dakle premijer od koga ćemo naravno tražiti da onaj višak sredstava koji se krade na Autocestama, preusmjeri za porodilje u cijeloj FBIH, jer je to prevažno da porodilje u manjim sredinama imaju te nadoknade, njima su još važnije. Dakle tamo ljudi manje rade imaju manju priliku za posao i važno je da te pronatalitetne politike budu u fokusu i primarni prioritet svih naših politika. Ne govorim to sa aspekta potvrde da na nivou Federacije postoje ozbiljne rezerve ekonomske i mnogo novca koji mogu obezbijediti normalan novi stav ubiranja indirektnih poreza onako kako ekonomija kaže. Kad bi htio bit korektan premijer Federacije bi rekao ono što smo on i ja razmjenjivali 2015, 16, 17. Pokazao bi analizu Svjetske banke koja ga upozoravala na to da ne treba i ne smije da čačka ponder jer je to urušavanje arhitekture jednog cijelog sistema i rekao bi sve ono što je tada u razgovorima govorio da je ovo zapravo nemoguće bez ekonomskim parametara i da nam treba novi zakon. On neće biti korektan jer ovdje ima puno više politike nego što bi je trebalo i smjelo biti i naravno on to neće reći, ali ja zato imam potrebu i da posvjedočim da ja znam što on misli, da ja znam da je on ubijeđen da mi govorimo istinu, Federalna vlada je dala takvo mišljenje, ministrica Jelka Miličević gaa onda se ponovo on igra politike, i provocira da njegova stranka

ovdje nema vlasti i kaže ne može ovdje Sarajevo biti važnije. Nije važnije Sarajevo i to su opasne političke igre. I Sam u prošlosti imao jednu ružnu izjavu koja je ne mogu reći iz konteksta, nego je to bila moja greška. Dakle, evo završit ću ovako: radna grupa Vlade Federacije ne radi. Ona je formirana napravi novi zakon, ona se nije sastajala kao što nam je rekao ministar finansija. Dakle, to ljudi katastrofa. Pokazuje da ova Vlada Federacije ponovo vara jer je dobila zadatak da pripremi novi zakon kako bi se to sve na drugačiji način završilo. To je pokazatelj ponovo da je ovo politička priča jer sastav brojke u Kantonu Sarajevo ne odgovara onima koi ovdje nemaju vlast i ja apelujem i tražim i molim i kumim da ta radna grupa počne što prije ner adi Sarajeva, jer Sarajevo gubi novac i u tom slučaju, nego radi Tuzle, radi Zenice, radi Bihaća, radi Mostara, radi Ključa i svih drugih gradova. Neozbiljno je. Hoću sada da kažem nešto što je važno. Jedan od kolega predlagača mi je rekao predlažemo ponder, znamo mi koliko je ovo opasno, nećemo to nikada izglasati. ako budem morao reći ću njegovo ime, ali ne sada. Ali to radimo da natjeramo Vladu Federacije da napokon donese novi zakon u raspodjeli javnih prihoda. Rekao sam mu tada na sjednici Doma naroda, potpuno se slažem iu tome ze podržavam. Međutim izgleda da nije tako, da će ipak biti želja da se konačno slomi ovaj sistem koji je počeo davati, pokazivati ozbiljne rezultate domaćinskog upravljanja javnim novcem. I sad samo da završim. U političkom smislu kao predsjednik Naroda i pravde, ne bih mogao pred ove izbore poželiti ništa bolje od ovakvog siljeđijskog usvajanja ovog zakona, koji bi svim ljudima u KS korisnicama Budžeta u KS, kako politika ne brine ni o njima ni o njihovim porodicama, ni o kreditima. A za dva do tri mjeseca (smetnje) shvatili da je ovo lomljenje kičme Sarajevu zato što nije (smetnje) Tuzli, Mostaru, Bihaću. Tada bi se moglo.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Kolega Konakoviću slabije vas čujemo, a i vrijeme vam je pri kraju.

Elmedin Konaković (poslanik/zastupnik)

Evo ja ću još samo 20 sekundi. Dakle u političkom smislu ništa nam se bolje ne bi desilo to bi značio krah Stranke demokratske akcije u KS,a vrlo brzo i ovih drugih zagovarača, u drugim dijelovima jer ova priča ne može dati efekte koje treba da daju pravi ekonomski prijedlozi Tuzli, Zenici, Mostaru, Bihaću drugim gradovima. Ali generalno politički nam je mnogo manje važno, mnogo nam je važnije ovo ekonomsko i naravno istrajavat ćemo na tim ekonomskim rješenjima. hvala vam.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujemo se zastupniku Konakoviću. Imamo ispravku krivog navoda zastupnik Haris Zahiragić.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Hvala predsjedavajući. Da li se čujemo.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Čujemo vas. Izvolite, imate riječ.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Zaista sam sve vrijeme slušalo diskusiju kolege Konakovića, bio sam pozitivno iznenađen tokom diskusiji i argumentima koji jedni stoje, drugi možda i ne stoje. koji su bili isključivo ekonomske prirode međutim završio je izlaganje s tim da je kazao da SDA kažnjava trojku radi rezultata koji su oni napravili u KS, da se to ne može zaustaviti. Taj krivi navod ispravljam na način da osim što nemaju zaista nikakvi rezultati u Kantonu Sarajevo, ali to nije tema ove replike i ispravke krivog navoda kao ni tačke dnevnog reda, Zakon su predložili zastupnici iz SDA iz SDP-a iz Naše stranke, iz DF-a, SPD-a ili SP-a . Usvojili su ga zastupnici iz SDA iz SDP-a iz Naše stranke iz HDZ-a iz DF-a iz SDA, iz A- SDA. Vlade i kantoni odakle su došle najveće kritike spram pondera 2, to je Tuzlanski kanton i Unsko Sanski kanton, ni u jednom od ta 2 kantona, kao ni u Sarajevu SDA nije na vlasti. Tako da molim vas ako želite da budete dobronamjerni i da razgovaramo o ovome, i da svi zajedno pokušamo naći najbolji način odbrane, nemojte koristiti i pokušavati zloupotrijebiti ovo jer svaki put ćemo odgovoriti. Dakle ovo nije zakon SDA. Vlada Federacije čak dala negativno mišljenje, ovo je zakon zastupnika iz svih kantona. I da, zastupnici SDA u Predstavničkom domu, čak nisu glasali za ovaj zakon, oni koji dolaze iz Sarajeva. Tako da molim vas nemojte na taj teren. I još jedan navod drugi.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Jel to Ispravka krivog navoda.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Jeste. I Još jedan navod bih imao ispraviti sa početka diskusije. Nisam htio, ali kada sam se već javio da kažem, kolega Konaković je kazao da je ovo nagrađivanje onih dijelova BiH gdje se ne kucaju računi, vjerojatno misleći na Zapadnu Hercegovinu. Ukoliko vidimo onu analizu koju su nam ljudi sa Ekonomskog fakulteta i Instituta ekonomskog predstavili, Sarajevo ima najveći fiskalni taj, bar građani Kantona Sarajevo fiskalnu odgovornost neku, drugi je Goraždanski Kanton i treći je Zapadnohercegovački. Najmanje prema brojkama koje sam vidio su Unsko- sanski, tj. Krajina naša ili Livanjski. Ja mislim da je razlog za to što su to rubni dijelovi u BiH i obično u svim državama ta granična područja svake države ovaj najmanje kucaju generalno, najmanjim sistema tog fiskalnog u najširem smislu te riječi, tako da ni taj argument nažalost ne stoji. Hvala vam.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zastupnik Igor Stojanović.

Igor Stojanović (poslanik/zastupnik)

Hvala predsjedavajući. Na početku diskusije, duboka zahvalnost profesorima Jasmini Selimović, gospodinu Halilbašiću ali i prof. Kresić, prof. Mirzi i Krši koji su u proteklom periodu upoznali javnost svojim prijedlogom ili na bazi struke dali svoja razmišljanja i prijedlog vrlo konkretan kojim bi trebali svi da profitiraju, Sarajevo, Tuzla, Zenica i Federacija Bosne i Hercegovine da dođemo do jednog ravnomjernog modela. Kao delegat iz Sarajeva slažem se konstatacijom prof. Selimović da se došlo do jednog navijačkog, ovaj jedne navijačke atmosfere i baš zbog toga kao delegat u Domu naroda iz Sarajeva želim reći da je Tuzla najoštećeniji Kanton. I da u neravnomjernoj jednoj raspodjeli finansijskih sredstava Tuzla je izuzetno oštećen a i ono što je moj problem što 1 takva nepravda prema Tuzli neće se ispraviti drugom nepravdom i to je ono što je moja je ovaj veliko razočarenje sa zastupnicima, kako u Federalnom parlamentu, tako i sa delegatima u Domu naroda koji su osvojili ovaj nacrt. Usvojiti nacrt u kojem pišu strogo dvije rečenice: ukida se Sarajevu ponder, smanjuje se za 86 miliona i raspodjeljuje se drugim kantonima, je otprilike zakon sile u kojem ja vidim u drugoj kući da ima više a ne zanima me ni kako je došlo do toga više, ni šta tamo više plaćaju u odnosu na mjere, ali ja ću njima oteti jer svakako se svi slažu da sam ja zakinut. Dakle tako se država ne vodi, tako se ne vodi ni na ulici granap ili tezga neka pijačna. Ja smatram da upravo ovo što smo dobili kao prezentaciju od profesora na bazi relevantnih podataka je nešto na čemu trebamo temeljiti čitav jedan fiskalni sistem i raspodjelu prihoda, pogotovo u ovoj situaciji političkoj u kojoj mnoge političke snage i sile nasrću na Bosnu i Hercegovinu, na razne načine, a samim tim da je glavni grad Sarajevo jedan od glavnih kako bi rekao ciljeva ljudi koji jednostavno ne žele Bosnu i Hercegovinu vidjeti u njenim granicama i u obliku multikulturalnosti, multietničnosti i odbrana čitave jedne istorije i tradicije naše države. Počet će s Republikom Srpskom i sa smatram dakle da postoe dva problema: jedan Republika Srpska i drugi je javni dug i to smo prezentaciji profesora vrlo jasno mogli vidjeti. Kao prvo, Republika Srpska ovako kako je rekao i kolega Konaković uplaćuju dakle 1,7 milijardi ukupno jel on iskupi sredstava, a Kanton Sarajevo 3,4. milijarde. 3,4 milijarde Kantona Sarajevu to je ukupno 44 % Kompletnih prihoda na nivou Federacije, a pri tome Republika Srpska vrati svih svojih 1,7 milijardu, dakle dobije ih nazad u svojoj raspodjeli dok Kanton Sarajevo odnosno čitava Federacija za raspodjelu kantonima ovim sredstvima ima ukupno jednu i pol milijardi sredstava. Dakle svim kantonima se rasporedi, iako Sarajevo dakle jel tu skupi tih 3,4 milijarde i samo 1,5 milijarda se dijeli na kantonu. Dakle kao što nam je profesor već rekao otprilike oko nekih 500 000 000 po nekim procjenama nekih drugih stručnjaka između 800 miliona i milijardu se preljeva čak prema Republici Srpskoj u ovoj raspodjeli i Republika Srpska uopšte ne ispunjava svoje dužnosti prema zajedničkim obavezama, prema državi Bosni i Hercegovini. E ono što je problemu u procentu i to je moje pitanje bilo profesoru Halilbašiću dakle kako je to došlo da od ukupnih uplata prema državi Bosni i Hercegovini Republika Srpska 2012 ima 29,58 %, a 2019. 22,49 %. U Međuvremenu je Federacija, samim tim i Kanton Sarajevo, bar citiram kako sam

rekao 44 % uplaćivala 2012 67,53 % ,a 2019 74,83 %. Naravno u svim tim problemima Vlada Federacije tokom čitave ove decenije nije izvršila ono što je bila njena zakonska obaveza a to je eksterna revizija i poravnanje među korisnicima. Dakle jedan od razloga kako smo vodili Federaciju i koliko je to bilo neozbiljno je i ovaj podatak i naravno da je frustracija iz ostali Kantona došla do ovog nivoa da krenu u jednu avanturu u kojoj ne razmišljaju o posljedicama. Govorio sam o tome dakle zastupnicima u Domu naroda i Federalnom parlamentu. Drugi problem osim Republike Srpske dakle javni dug o kojem također prof. Halilbašić govorio a to je da se prema javnom dugu, dakle Federacija od svih ovih uplata odmah zadrži 36 % na nivou Federacije radi otplate javnog duga, ali isto tako Federacija ponovo fakturiše kantonima i odbija im u raspodjeli ta ista sredstva i to su dakle problemi koje bi trebalo riješiti jednim novim zakonom. Na jednoj od javnih od javnih rasprava koje je Ekonomski institut dakle organizovao u proteklom periodu pojavili su se predstavnici Ministarstva financija Federacije. Dakle upoznali su nas da je radna grupa nekada davno oformljena i da je 3 godine radila na demonstraciji svih modela i svih Kantona jel na osnovu njihovih prijedloga ministarstva financija iz svih 10 kantona, došlo je do određenog modela koji bi bio ravnopravan za sve i desilo se da je taj zakon došao u Federalnom parlamentu ponovno su zastupnici počeli da politiziraju shodno sredinama iz kojih dolaze, bez ikakve svijesti o tome kako da se uredi Federacija. To ponovo govori da u čitavom ovom jednom intervalu, evo višedecenijskom, ja mogu reći od kad je nastala Federacija ne postoji uopće svijest o tome razmišljamo o čitavoj u Federaciji odnosno ne vidimo dalje od svog nosa. Nijedan delegat iz Kantona, to je ono što je za mene najkatastrofalnije, je da ne postoji politička zrelost da mi vodimo Federaciju, pa i Bosnu i Hercegovinu na ovakav način i to danas pokazuje i diskusija na Federalnom parlamentu i na Domu naroda iz svih stranaka jer su se stranke podjele da glasaju regionalno. To govori da jednostavno niko nikome ne može narediti da, narediti malo pogrešan izraz, da niko ne može stati jasno iza jednog prijedloga i da kaže: mi vidimo ove Kantone kao slabije i ovamo trebamo prelijevati više sredstava u odnosu na ove bogatije a to treba vratiti na ovakav i ovakav način da mi smo imali jednako razvijenu Federaciju. To je za mene najveća tragedija poslije 26- 7 godine egzistiranja Bosne i Hercegovine da ne postoji politička zrelost niti u unutar stranaka, i Ni kod delegata koji se biraju, nego se ide po sistemu otmi što više za našu kuću, a političke posljedice takvog načina vođenja politike mogu biti nesagledive. Zašto nesagledive? Činjenica je da postoji kantoni koji plaćaju manji porez a znamo da bi mogli možda uplaćivati više na osnovu nekih drugih ekonomskih podataka i o tome se nešto govorilo u ovim rasprava. Niko ne razmišlja od Kantona iz kojih je došao prijedlog ukidanja pondera 2 Kantonu Sarajevo da će i ti Kantoni koji ne ispunjavaju svoje obaveze dobiti sada više sredstava, logično da delegati iz tih Kantona su objeručke prihvatili ovakav prijedlog i naravno glasali za ovakav prijedlog i ono što me pozitivno iznenadilo, ja to moram sada reći da ministrica financija koja dolazi iz HDZ-a mi politički smatramo da logično ovi Kantoni iz Hercegovine koju uplaćuju manje poreza da će sada profitirati ovim zakonom ali ono što bih ja želio da pohvalim je ministrica financija u Vladi Federacije, koja je poslala svim

delegatima i federalnim parlamentarcima papir u kojem se kaže da je ovakav prijedlog zakona neprovodi s obzirom na formulu kako se raspoređuju sredstva. Dakle ipak ima neke svijesti da ovo sve što se radi nema nikakve veze za vođenje države nego isključivo sa ovim zakonom otmi samo meni. Drago mi je upravo zbog takvog odnos da Ekonomski institut i profesori kojima sam se posebno zahvalio su nam prezentirali način kako Kanton Sarajevo i Federacija ako 1 naprema 1 dostave sredstva za raspodjelu mogu u ovoj situaciji osigurati po meni dvije ključne stvari: to je pod broj 1 da Tuzlanski kanton, Zenički, pa čak i ostali Kantoni BPK, evo konkretno Tuzlanski, umjesto 40 000 000 na koje se stalno žale da im se stalno uzima po ovom zakonu mogu dobiti prema projekcijama iz 2018 i 19 i 20-te godine mogu dakle doći do između 52 do 62 miliona, što je faktički 3 puta više od onog što smo dobili na osnovu njihovog prijedloga zakona koji je došao u Federalni parlament. 3 puta više a ono što je za mene kao delegata iz Sarajeva također značajno je to što se zarade neće uzeti 86 miliona nego Sarajevo zajedno sa Federacijom po tim projekcijama može imati manji od nekih pedesetak do 60 000 000 manje sredstava i na taj način da zadovolji i potrebe Federaciju i naravno zajedno s Federacijom. Federacija u svojim svom budžetu ima 200 miliona dodatnih koje može rasporediti. I rasporedit će ih najverovatnije prema kantonima. E od tih 200 000 000 prema ovim projekcijama Ekonomskog instituta bi se odvojilo 110 miliona, i ako bi Kanton Sarajevo odvojio 110 000 000 mi zadovoljavamo ove potrebe prema novom modelu prema Kantonima i ti Kantoni dobijaju 3 puta više sredstava nego što dobiju prema njihovom aktualnom prijedlogu zakona koji je prošao u Federalnom parlamentu. Drago mi je zato što je još jednom struka pokazala da u Bosni i Hercegovini ako se struka pita može doći do mnogo pametnih korisnih rješenja za sve građane, samo se teško za struku izboriti jer sada će naravno u Federalnom domu naroda ići politizirani: e kako ćemo natjerati Federaciju da ovih 200 miliona stavi na raspolaganje kantonima kad sad neće glasati druge stranke iz nekih drugih politiziranja, neće glasati ovaj ili onaj. Međutim ono što je poenta i što treba objasniti i građanima i delegatima koji dolaze iz drugih Kantona jedna nepravda ne ispravlja se drugom nepravdom. Ta nepravda može danas prouzročiti da sve državne institucije koje Vlada Kantona Sarajevo lagano preuzima jednu po jednu, a i proteklih 20 godina je ih je isključivo Vlada Kantona Sarajevo financirala, da mogu doći i postati kako da kažem odbačeni i da se neće moći održavati jer su i ovako na rubu egzistencije i mnoge su se i ugasile. I ja mislim da ta vrsta svijesti ne smije se izbjeći. Naravno ovo nije opravdanje da se ne pomogne Tuzli, Zenici, Bosansko-podrinjskom Kantonu, Unsko Sanskom kantonu i svim onima koji su oštećeni ali prije svega na bazi struke i na bazi ekonomskih podataka. Hvala lijepo.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zastupnik Zvonko Marić se prijavio za diskusiju. Izvolite imate riječ.

Zvonko Marić (poslanik/zastupnik)

Još jednom zahvaljujem predsjedavajući. Dakle i zahvaljujem profesorima koji su nam se obratili naravno i prezentirali sve ono što smo vidjeli. Dakle dekanesi Selimović i profesoru Halilbašiću. Naravno ovo je teška tema, preteška. Važna i prevažna i ja bih samo jednu malu kronologiju napravio oko ambijenta u kojem je usvajan ili predlagan nacrt ovog Zakona odnosno izmjena dopuna u Dom naroda. Čudom sam se čudio i toliko paradoksa dakle a jedan od paradoksa je bio to da su predlagači dakle predsjednik kluba Bošnjaka gospodin Duvnjak iz SDA, zatim također predsjednik Ivo Tadić i da ne nabrajam sva ta imena i naravno predsjednik Kluba Srba i ja sam već tada shvatio da neće izići na dobro način na koji će se glasati u Domu naroda. Vrlo indikativno možete reći simptomatično da su nas predlagači ili supredlagači uvjeravali kako ovaj zakon neće doći ,odnosno izmjene dopune na dnevni red dugo vremena i da će se posvetiti pažnja javnim raspravama itd. da će taj proceduralni dio potrajati i neće desiti u ovoj godini. Međutim moram primijetiti da je nakon toga kada je prošao nacrt zakona i možda je to bio probni balon, ubrzane su procedure za usvajanje ovih izmjena i dopuna zakona. Moram kazati da mi je nemalo začudilo kada je jedan od supredlagača a to je predstavnik Stranke demokratske akcije i predsjednik Kluba Bošnjaka govorio tamo u nekom inspirativnom govoru koji je tobože to diskriminatoran način ključ prema kojem je vršena raspodjela javnih sredstava itd. sve ove godine. Ja sam se zaista čudio kako taj čovjek, reagirao sam naravno i kazao da me to zaista čudi iz prostog razloga što se zna tko je kreirao takvu vrstu raspodjele, a to je prije svega inicirala je Stranka demokratske akcije i njen premijer. I rekao sam u ovom supredlagaču da je nevjerovatno kao da je pao s Marsa nama pojašnjava kako je diskriminatorni zakon eto, kako se to ne može više izdržati, kako treba ravnomjernije raspodijeliti sredstva, itd kao i da se njega to apsolutno ne tiče i držao nam je to svojevrсно predavanje ali moram kazati da nije spomenuo to otkud odjednom da on kritizira taj zakon koji je on i njegov politički projekat koji su provodili sve te godine i diskriminatoran pristajao na tako nešto i odjednom je došao sa naknadnom pameću da nam to pojasni. E zašto je ovo vrlo važno što je, a može se nazrijeti mnogo toga iz svega ovoga o čemu govorim, a onda sam razmišljao iako zaista jer mi se dojmila ta diskusija i način i ponašanje čovjeka koji je supredlagač izmjena dopuna ovog Zakona o kojem mi danas govorimo. Ja sam razmišljao o tome i onda sam se sjetio aktualnog premijera i njegovo zalaganje dok je bio zastupnik. I u jednom trenutku iskrena budem pomislio sam da je on inspiraciju, odnosno predlagač Duvnjak našao upravo u izlaganju tadašnjih zastupnika gospodina Forte jer je 2015. godine, godina koja se vrlo često spominje danas kao neka presudna itd. i kada sam čuo danas premijera Fortu kako govori u zaista nekom nadahnutom govoru kako je ministar Čičić od početka tu, pa onda da je to govori iz njega struka, razum i da je pravo osvježenje i tako dalje i zato se pitam otkud ta vrsta licemjerstva. Govorio je premijer Forto i moram kazati o tome o emocijama koje su prisutne o vapaju Tuzle, a ne znam kako da mi nazovemo ovo danas, da li je ova vapaj ili krik. I Tuzla ima pravo na tako nešto iz prostog razloga što se svi slažemo u tome da je ona na neki način oštećena u svim ovim

prethodnim godinama kada je vršena raspodjela ovih sredstava. Moram također reći da je jako ružno bilo biti delegat, ružan je osjećaj dakle bio u Domu naroda iz Sarajeva, jer kolege delegati koji su dolazili iz raznih Kantona su išli čak dotle da je Sarajevo oduzimalo novac drugim kantonima, da je otimanje para i tako dalje i poprilično uvrijedljivim tonovima ali ne bih o tome puno da govorim iz prostog razloga što želim samo završiti vezano za premijera Fortu. Ja imam prijedlog, dakle s obzirom na njegove stavove ili kada je svojevremeno govorio, on je govori o pobudama i lokalnom patriotizma itd , ali očigledno da je njegovo zalaganje iz 215 godine bilo ovaj nekako začinjeno federalnim rekao bih patriotizmom jer tada je govorio i uvijek sam se pitao što su to posebne potrebe iako znam što je aluzija Kanton sa posebnim potrebama, a tu terminologiju zapravo upravo koristio i tadašnji zastupnik, današnji premijer Forto .Zbog toga imam jedan vrlo konstruktivan prijedlog s obzirom da će se jako puno još raspravljati o ovom zakonu da mi kao Skupština ne damo podršku da on sudjeluje jer evo izaziva i kod nas konfuziju u tom nekom ekspertnom timu, nego naprotiv da tamo delegiramo čovjeka od struke ako već o struci govorimo, to je ministar financija gospodin Čičića. On je rekao da je ovaj prijedlog zakona pogrešan i nestručan. Bez neke izjave o fiskalnoj procjeni, pa je onda govorio o tome da jedino, pazite jedino negativno ova izmjena i dopuna zakona utječe na Budžet Kantona Sarajevo. Dakle istakao je da je bilo mišljenje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine negativno, što zaista znači jako puno, i onda objašnjava sve o čemu sam u prethodnom izlaganju govorio. Ta argumentacija da je Sarajevo imalo taj ponder 2 upravo zbog saniranja ratnih šteta je stvarno besmislen, tolika argumentacija o tome sam govorio u Domu naroda ima u smislu parametara prema kojima se treba ravnati pa sam čak spomenuo koliko se sjećam Beč, glavni grad Austrije. I sami znate da je to najskuplji grad možda u Austriji ali i unutar grada čak prvi (nerazumljivo) ima znatno veće cijene nego recimo 10 ili 9 (nerazumljivo) itd i mnogo argumentacije o broju upisanih studenata koji ovdje ostanu u Sarajevskom kantonu itd. I ono što je već spominjano registracija i preduzeća tako da. Mislim da ima jako puno argumentacije što se tiče pokušaja da nešto u ovom trenutku spasimo. I ako je moguće da se opet baziramo na činjenicu da je i je li 2015. godine opet ta 2015 godina kada je bilo mišljenje struke dato i također Međunarodnog monetarnog fonda koji je nezaobilazan faktor u svemu ovome. Ono što bih još također istakao da evo ako govorimo jezikom struke treba voditi računa koje to kriteriji odnosno ključ prema kojem treba vršiti raspodjelu javnih prigoda. Apsolutno puno argumentacije i podrška svemu tome ali ekspertna grupa mora imati uvijek u vidu sve ovo što sam rekao i okolnosti da ipak nekako suzdržava se, čuli smo i izlaganja profesora, od politike i ne želi i vrlo indikativno da kaže ne želimo da se puštamo, pazite da se spuštamo na nivo politike ili tako nešto. Dakle nesagledive bi posljedice bile ne samo političke prirode i kako je rekao kolega Stojanović , već i ekonomske i za Kanton Sarajevo i na taj način želimo ukazati da smognemo snage svi apsolutno damo svoj doprinos kako bi se kreirao neki novi zakon, cjelovit po vertikali kako je već rečeno i da ne ponavljam sve one podatke kada je riječ o raspodjeli sredstava sa Republikom Srpskom itd. Međutim ono što želim ovdje da

problematiziram i da izrazim iznenađenje da mi zaista nije jasno zašto se rasprava o ukidanju pondera nije organizirala prije rasprave o budžetu. Nije mi jasno kako će se smanjivati budžet kada zaživi i ako zaživi situacija s ukinutim ponderom? Kolega Konaković je izrazio optimizam da se to neće desiti, međutim neki drugi pokazatelji a o njima sam govorio, znam da je takvo raspoloženje u Domu naroda da sumnjam, a reći ću vam za nacrt zakona tačno da je 32 delegata glasali su za nacrt Zakona o izmjenama dopunama Zakona o raspodjeli prihoda a 8 nas pretpostavljam svi iz Kantona Sarajevo su bili suzdržani na takav prijedlog. Ja imam i jedan također prijedlog jer moramo biti spremni na takve scenarij, da se svaka stavka u slučaju da zaživi ovaj nacrt, odnosno izmjene i dopune Zakona o budžetu da zažive, da se linearno smanjuju u skladu sa smanjenjem raspoloživog budžeta. Bojim se da će na kraj svaka revizija budžeta ići opet preko leđa privrednika, a to sam o tome sam jučer govorio kojima ne pridajemo nikakav značaj, ali u svakom slučaju građana. Nepobitna je činjenica da su primjerice sindikati u javnom sektoru potpisali ugovore i nekako se na vrijeme obezbijedili, kao i sektor socijalni sektor je dobio dio koji je potreban za smanjenje socijalnih potreba, ali se opet pitam kako će nam preživjeti privreda gospodo. Kako će nam preživjeti privreda ukoliko se desi i ovaj najgori mogući scenarij. Sredstva za ove namjene nisu podijeljene tokom prošle godine ili ideja da se jednim budžetom pokrije 2 budžetskih godine. To je ključno pitanje zašto nisu odvojena sredstva za ove namjene. Također sredstva za privrednike nisu i ko zna kada će biti operativna. Znači oni su još uvijek na čekanju, a oni su ti koji pune Budžet Kantona Sarajevo i sve druge budžete naravno. Djeca naša omladina po nekoliko godina nisu u stanju da završe makar pripravnički staž. Kada se već ne mogu zaposliti u svojoj zemlji ako im pomognemo osposobit ćemo ih za samostalan rad ovdje u Bosni i Hercegovini umjesto masovnih odlazaka. U to ime molim sve nas svi koji sjedimo u najvišem zakonodavnom tijelu upućujemo apel Vladi za koju jedna od zastupnica jučer reče da je Fortina Vlada iz toga iako se kaže ova Vlada čak se ne libi ni da se zaduži, zamislite to, ako to najveće postignuće ove Vlade zaduživanje, onda apsolutno je svaki komentar suvišan. Zato molim sve nas (smetnje) kako bi spriječili katastrofalne posljedice koje na neki način vidimo u perspektivi, i ukoliko naravno dođe do implementacije onoga što će biti u Dom naroda. Hvala.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujem se zastupniku Mariću. Zastupnica Segmedina Srna Bajramović je sljedeća. Izvolite imate riječ.

Segmedina Srna Bajramović (poslanik/zastupnik)

Hvala predsjedavajući. Pozdravljam sve prisutne. Pa evo nakon izlaganja naših uvodničara sjetila sam se one "Ko sam ja da ti sudim" no ipak kao delegatkinja u Domu naroda Federalnog parlamenta imam odgovornost i potrebu da kažem sljedeće: nažalost postojeći Zakon kroz kombinaciju pondera kao vještački kategorije uz neekonomske kriterije u

raspodjeli javnih prihoda nas je i doveo u situaciju da problem koji imamo perspektivi i moramo sveobuhvatno ekonomski posmatrati ukoliko ga želimo riješiti i postići poštnu, te pravičnu raspodjelu javnih prihoda. Danas imamo nezadovoljne sve sudionike. Entiteta u međusobnoj raspodjeli, kantone koji smatraju da su diskriminirani, a da ne govorimo o lokalnoj samoupravi koja smatra da je u odnosima nadležnost i prihoda višestruko oštećena. Uglavnom a kada je u pitanju novac stvari su vrlo osjetljive i zato je važno posvetiti pažnju objektivnim, mjerljivim kriterijima i pratećim analitičkim podlogama transparentno i iskreno na principima pravičnosti, jednakosti i solidarnost. Naglašavam, mi se danas a nalazimo u problemu zato što postojeći zakon brzopleta loše napisani kao takav fiksacijom pondera kreirao osnovu za mnogo veću percepciju diskriminacije od realne koja nesporno postoji nekoliko kantona i kao takva mora biti objektivno sagledana i rješavana. Posebno je važno naglasiti da ćemo i kod budućih novih rješenja morati voditi računa o nekom obliku fonda solidarnosti koji će biti zamjena za ponder nerazvijenih sredina kojima naprosto ekonomski kriteriji neće osigurati adekvatan nivo finiciranja ustavnih nadležnosti.. Činjenica je da imamo situaciju da su svi Kantonu u pravu kada pričaju o argumentaciji po kojoj je postojeći zakon loš, ali je suština da rješavanje problema kroz isključivi fokus na ponder nije najsretnije rješenje. Zato smo, mi zato ćemo mi u SDP-u predložiti zaključak Skupštine kojim pozivamo Vladu da Vlada Federacije Bosne i Hercegovine da preuzme liderstvo u donošenju sveobuhvatnog sistemskog zakona koji nigdje na svijetu nije vođen od strane zastupnika nego od Vlada. Očekujem da Vlada svoje strane a u skladu sa Ustavom, Programom rada a i većim stručnim analitičkim kapacitetima preuzme ovaj izuzetno važan i ozbiljan proces kroz intenzivnu saradnju političkih aktera i struke. Dakle predlažem da Skupština donese sljedeći zaključak: kojim Skupština Kantona Sarajevo traži od Vlade Federacije Bosne i Hercegovine da u skladu sa Zaključkom Doma naroda od 02021648/21 14. 10. njih 2021. godine i Programom rada Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za 2022. Godinu do 1. 10. 2022. godine u parlamentarnu proceduru uputi Nacrt sveobuhvatnih izmjena Zakona o pripadnosti javnih prihoda na principima transparentnosti, pravičnosti i ravnopravnosti. Obrazloženje: postojeći Zakon kroz kombinaciju pondera uz neekonomske kriterije u raspodjeli javnih prihoda nas je doveo situaciju da problem koji imamo u perspektivi moramo sveobuhvatno ekonomski posmatrati ukoliko želimo a riješiti i postići poštnu te pravičnu raspodjelu javnih prihoda. A danas imamo nezadovoljne sve sudionike: entitete u međusobnoj raspodjeli, Kantone koji smatraju da su diskriminirani a da ne govorimo o lokalnoj samoupravi koja smatra da je u odnosima nadležnosti i prihoda višestruko oštećena. A činjenica isto tako da imamo situaciju da su svi kantoni djelimično u pravu kada pričaju o argumentaciji prema kojoj je postojeći Zakon loš ali suštini za rješavanja problema kroz isključivi fokus na ponder nije najsretnije rješenje i stoga smatramo da sveobuhvatan pristup novom Zakonu u suradnji svih zainteresovanih političkih aktera i akademske zajednice nema alternativu. To je otprilike ono što sam rekla u svojoj diskusiji. Zaključak će vam dostaviti skupštinske službe i molim vas da isti podržite. A imam potrebu isto tako obavijesti Skupštinu Kantona Sarajevo da sam

predložila amandman za pomijerenje roka primjene Zakona koji je usaglašen i sa ovim zahtjevima iz zaključka. Dakle uzimajući u obzir kako je praksa u uređenim društvima da se fiskalni zakoni razmatraju donose tokom godine a primjenjuju početkom planskih perioda naglašavamo kako Zakon u predviđenoj formi nije u skladu sa postojećim zakonima koji reguliraju oblasti budžetskog planiranja, Zakona o dugu, te odredbama Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine. Posebno naglašavamo da je Vlada Federacije u svom Mišljenju jasno iskazala kako je sporna implementacija zakona a sa predloženim članom 2. Dakle amandman odnosi na član 2. koji bi trebalo promijeniti ovim amandmanom. I dužni smo dodatno obrazložiti kako bi primjena Zakona 8 dana od bjave a praktično značila kršenje više odredbi važećih zakona između ostalog navodimo neke od njih: to je član 7 a Zakona o dugu zaduživanju i garancijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, član 15 Budžetskih kalendar član 16, 17 i 18 Dokument okvirnog budžeta, član 19 podnošenje budžetskih zahtjeva, član 29 Program javnih investicija te član 33 saglasnost Ministarstva financija nižim nivoima vlasti, član 43 Fiskalna pravila, član 44 izjavu o fiskalnoj odgovornosti i Zakona o budžetima Federaciji Bosne i Hercegovine, član 12 a) Zakona o pripadnosti javnih prihoda a koji se odnosi a na godišnju uputstvo o raspodjeli javnih prihoda. Dakle imajući u vidu ozbiljnost izmjena ovog, negativno Mišljenje koje je dala Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, kao i činjenicu da je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine već formirala radnu grupu za pripremu potpuno novog i sveobuhvatnog zakona koji bi ispravio postojeće nepravde smatramo da bii primjenu zakona trebalo pomjeriti za početak naredne godine. To je suština ovog amandmana i usvajanje navedenog amandmana predstavlja zapravo a kompromis koji znači potpunu i zakonitu primjenu zakona a dodatno vrijeme je šansa da Vlada Federacije kroz formiranu komisiju u saradnji zainteresiranih političkih aktera iz struke dostavi sveobuhvatan zakon sa transparentnim, stručnim i pravednim kriterijima. Ukoliko do kraja a ove godine Vlada Federacije Bosne i Hercegovine ne uradi svoj dio obaveza a prema Zaključku Doma naroda Federacije Bosne i Hercegovine i vlastitom Programom rada u kojem se obavezala na izradu novog zakona predmetni Zakon koji razmatramo bez bilo kakvih pravnih osporavanja stupa na snagu a 1. 1. 2013. godine. To je suština amandmana, dakle koji je upućen u Parlament Federacije Bosne i Hercegovine. Toliko, zahvaljujem.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zastupnik Haris Zahiragić sljedeći se prijavio za raspravu. Izvolite imate riječ.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Da li se čujemo predsjedavajući?

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Čujemo, izvolite.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Hvala vam. Prije svega dakle kao što su se govornici prije mene zahvalili profesorima s Ekonomskog fakulteta i ja bih se zahvalio samo bih ja dodao još komentar da smo u njihovim izlaganjima ipak primijetio neke intencije, da bi oni kao struka smatrali da bi trebali voditi ekonomsku politiku. Oni su to isključivo obradili sve sa aspekta struke. Raspodjela prihoda nije samo ekonomsko privredno pitanje nego prvoklasno političko pitanje, ne politikantsko, ne u smislu borbe stranaka i Kantona, nego upravljanja generalno resursima jedne države. Mi moramo ovdje otprilike govoriti i strah da smo i mi koji branimo ponder 2 a i oni koji ga napadaju nažalost sve po lokal patriotskim kriterijima, malo pravih suštinskih kriterija smo mogli čuti na obje strane. Nekako smo počeli gledati Kanton i davati mu prerogative država. Dakle suverenitet ne pripada kantonima. Dakle Kanton Sarajevo ne daje pare nikome, niti Tuzlanskom kantonu iko uzima pare. Ako počnemo i podijelimo osnovne pojmove čije su ingerencije za upravljanje приходima i ono što su ukazali profesori određeni zastupnici rekli nije njihova, nije njihov entitetski nije njihov nivo vlastiti državni. Dobro su i rekli. Dakle indirektni prihodi su državni prihodi. Suverenitet ima država. Ta država uzme sebi dio koji koji je potreban za funkcioniranje nažalost nedovoljan dio. Znači da Budžet BiH, institucija Bosne i Hercegovine ne može da raste radi političkih razloga. A onda ono što ostane spušta na entitete. Država kaže entitetima evo vi raspodijelite unutar sebe kako hoćete. U Entitetu RS ide to puno lakše oni raspored između Vlade i opština, kod nas ima i taj srednji nivo vlasti koji smo vidjeli da prema procjenama uzima skoro 50 % prihoda. Dakle Kanton Sarajevo kao ni bilo koji drugi Kanton nije subjekat ekonomske politike u tom državnom smislu. To je bitno da naglasimo kad govorimo o ovome. Dakle Niko nikome ne daje. Jer sam s druge strane imao priliku čuti vrlo pogrešne pa čak i usudio bih se reć i stupidne izjave: kaže mi smo Sarajevu dali da bude glavni grad iz nekih drugih Kantona. Niko nije Sarajevu dao da bude glavni grad, nego historijske okolnosti su od Sarajeva napravile glavni grad. i Ovaj Argument da Sarajevo nekom nešto uzima, ili nekom nešto daje su jednaki onima da je neko dao status glavnog grada. Premijer Forto je također imao izlaganje koje je bilo neozbiljno za čovjek koji je na čelu izvršne vlasti. On je prepustio profesore da idu, osim u stručne i na politički teren. To nije trebao raditi. Ako je on prvi čovjek Kantona Sarajevo, on treba da iznese te stavove, a da se pozove na mišljenje procesora i struke i nauke. Kažete prof. Halilbašić je kazao 100 000 000 manje na pitanje čini mi se kolege Vibora Handžića. U ovom prvom turnusu ako bi se usvojio trenutno jučer usvojen Budžet od milijardu 220 miliona maraka. Milijardu i 220 miliona, da li je realan, da li je preplaniran, to je posebno tema. To je Vlada predložila i zastupnici usvojili. 2021. godine dakle prošle godine je usvojen, ne rebalansiran nego usvojen Budžet od 974 000 000. Nešto blizu je bio 2020godine. Dakle mi ove godine imamo rast budžeta otprilike od 250 miliona u prijedlog vidjet ćemo u Rebalansu šta će biti. Dakle a vamo prema ovome ako se usvoji gubimo sto miliona. Iako bi nam netko uzeo 100 miliona u raspodjeli nema zastupniku dakle u planiranju, opet bi smo imali istorijski rekordan budžet u Kantonu Sarajevo. I onda to nije baš pucanj u motor, onesposobljavanje motora, kažnjavanje

Sarajeva i tako dalje. Trebamo biti realni i samokritični. To što smo mi glavni grad ima argumente i Pro i kontrario., Dakle iza i protiv. Što tzn. mi kao glavni grad trebamo da imamo i logično da imamo najveći potrošnju, to nije argument neki poseban. Trebamo da imamo određeni status zbog uloge koju imamo, pa financiramo neke stvari koje drugi nivoi vlasti ne mogu da financiraju. Imamo neke obaveze koje drugi gradovi nemaju i tako dalje, ako hoćete kulturne, sportske, identitarne, obrazovne, naučne. To su sve neke nadležnosti glavnog grada koji ga čine osim da Jure i de facto glavnim gradom. Zbog toga nam trebaju određena sredstva dodatna koja drugim gradovima ne trebaju. Govorim grad, drugim kantonima ne treba. S druge strane, mi kao glavni grad što je argument protiv pondera imamo društvenu odgovornost prema drugim kantonima. Dakle Univerzitet u Sarajevu jedan od glavnih argumenata koji se koristio u ovoj raspravi on stoji zaista, veliki broj studenata iz drugih Kantona ovdje može doći i redovno studirati. Ja meni je drago da je to tako. Mislim da je to naša obaveza kao glavnog grada. S druge strane u ovoj Formuli koju sada imamo, prema broju stanovnika da dobivamo novce, ti studenti sutradan u najvećem broju slučaja postaju građani Kantona Sarajevo. Razumijete li? Što je Kanton Sarajevo uradio da Univerzitet ima svoje podružnice u drugim gradovima pa da ne dolaze djeca ovdje pa da na kraju ostanu. I onda ti njihovi stanovnici postoji naši stanovnici i Sarajeva kao mjesto ugodnog življenja postaje mjesto koje okuplja mlade ljude i nema u toj Formuli daje također ovo je trenutno na ekonomskoj nam da je veći broj ovih indirektnih prihoda. Osim toga treba da znamo, spominjali su profesori uravnilovku, kaže da li plaćali ne plaćali porez PDV dobit ćeš ono što ti pripada. Ne mogu se složiti zato što ovo nije jedini prihod od budžeta. Ne govori profesorima, profesori to znaju, treba da građani to znaju. Ovo jest značajan možda najveći dio prihoda budžeta ali nitko ne sprečava Kanton Sarajevo, kao i ni druge Kantone da uvede posebne poreze da na takav način kompenzira eventualno gubitak pondera 2 ili smanjenja na 1,3 ili na 1,5. Mi 100 miliona tih možemo sljedeće godine dobit porezom na luksuz. Porezom na nekretnine koje sam ja spominjao na prošloj sjednici. samo treba imati hrabrosti. Porezom na automobile koji su skupili preko određenog ili imaju kubikažu preko određenog. Posebnim taksama, ne prema sirotinji, nego prema bogatašima i tako se pravi balans u društvu. Treba biti hrabar, treba imati viziju i treba znati voditi ekonomsku politiku Kantona Sarajevo, ne samo čekati što će Vlada Federacije koja jedina vodi ekonomsku politiku, raditi pa da dođemo do 1.221 000 000 prihoda jer sve što mi dobijamo najveći dio prihoda nam ljudi spuštaju. Ne možemo se mi samo u to uzdati. mislim možemo, ali onda nemamo pravo da se žalimo. Spominjali smo ponder 2 u Goraždanskom i Posavskom kantonu, zapravo 1,8 u Goraždanskom i Posavskom 1,5. To jesu Kantoni slučaj kao što premijer Forto kaže. Zašto? Jer su to politički Kantoni. Treba da znate kako su nastali, kako je nastao Goraždanski kanton i zašto postoji potreba da imamo Kanton na Drini. Ako smo tu potrebu iskazali Onda smo kao društvo i mi iz Sarajeva podjednako svi oni iz BiH dužni da tim ljudima damo čak i više pondera 1,8, samo da bi tamo živjeli. Posavski kanton iako neki očito ne smatra da su Hrvati građani BiH, ja smatram, je Kanton koji je skroz na granici enklava u smislu između entiteta

RS, Brčko i Hrvatske Republike. I njima treba poseban status. Jer meni su ti građani i Bošnjaci, Hrvati, Srbi posebno dragi. Moram istaći da su Hrvati Posavine posebno državotvoran element države Bosne i Hercegovine. Ja im evo halalim ako su išta iz Sarajeva uzeli tih posavski Hrvati, Bošnjaci i Srbi i Goraždanski uglavnom Bošnjaci, ako već želite da o nacijama govorimo, to nismo trebali početi govorit. Švicarska, poređene sa švicarskim modelom to nije svrsishodno. Zašto? Švicarska nema ni jedan komunalni problem, nema ni jedan socijalni problem. To što oni imaju sad je čista ekonomska borba. MI ako budemo na nivou Švicarske možda nećemo imati motive da se borimo. Nama te pare predstavljaju kao što vidite evo porodljiske naknade, dječje doplatke, boračke dodatke, subvencije za grijanje, to su nama ti ponderi i ti borba za svaku marku i nama i drugim Kantonima. Nemojte da se poredimo sa Švicarskom. Zašto? Jer kod nas i Švicarskoj su druge teme. Ovdje su još uvijek egzistencijalne nažalost tamo su neke potpuno drugačije. Prema formuli koju ste predstavili 60 miliona mane bi u Sarajevu bilo i cara bilo 2019 u odnosu na ono što je bilo, au drugim Kantonu bi bilo 200- 300 skoro miliona više. Odakle. Kasnije ste u odgovoru rekli da bi to bilo s Federacije. Federacija još više usmjeri sredstava u Kantone. Federacije koja ima na svom tereuu penzionere i borbe i socijalnu zaštitu, koja na svom budžetu ima čitavu privredu industriju tako da. Nije to baš možda pametno da mi na takav način to posmatramo. Govorimo svi da Sarajevo daje. Ne dajemo mi drugim Kantonima. Zašto mine zamislimo da Sarajevo izdržava institucije Bosne i Hercegovine? Zašto? Jer samo Sarajevo želi da su te institucije jake. Hoćemo na takav način govoriti? Nemojte da pravimo sukobe među kantonima, među sredinama i mjestima. Ovo govorim i nama a i onima koji su na antisarajevskoj kampanji donijeli ovaj zakon. Neko je od zastupnik rekao ne znamo mi uraditi taj novi model, naravno da znamo jer i ovu studiju uradili ljudi koji pišu tim zastupnicima zakon, tako da nemojte molim vas na takav nivo spuštati naše institucije Ma koliko i smatrao da nisu na zadovoljavajućem nivou. Ubacili smo entitet RS u priču i na toj prezentaciji na kojoj sam ja bih na koju ste pozvali, kažete druge fakultete, ali niste ih pozvali da rade studiju s vama jel?. Logično da neće doći da slušaju. Ja sam slušao i vidio sam tada evo danas na Skupštini da se u kontekst priče o federalnom Zakonu o raspodjeli prihoda ubacuje entitet RS. To nekako snaži argumente kod nas iz Federacije da mi kažemo mi ne želimo isto kao entitetom RS. Hajmo mi razdvojiti uprave za indirektno oprezivanje. Ups. To je Dodikova priča. Oni to želi, formalno, donose zaključke. Međunarodna zajednica digla zbog toga. I mi odavde iz Sarajeva pušemo, argumente spremamo naše stanovnike da i mi to počnemo tražio da vam kažem, ja nemam ništa protiv da mi budemo Zapadna Njemačka i da ih izdržavamo, ali imam protiv da i 1 pedalj Bosne i Hercegovine i 1 postignutu nadležno vratimo taj nivo. Ako je to cijena ja ću je rado platiti. I Skupština Kantona je zadnje mjesto gdje mi trebamo govoriti o odnosima Federacije i entiteta RS i nadležnosti za indirektnu prihode iz političkih razloga. Ako netko misli drugačije neka nastavi govoriti ja mislim da to nije dobar put. Priča politička, maloprije sam u replici govorio ali moram naglasiti ponovo, dakle zakon nije usvojena na SDA nego Federalna Vlada, ne samo ministrica iz HDZ-a, što je kolega

Stojanović kazao, nije htio da kaže i Novalić premijer, jer federalna Vlada je dala negativno mišljenje na zakon. Zakon su I predložili i usvojili zastupnici iz svih parlamentarnih stranaka koji imaju zastupnike iz drugih Kantona. Ne znam da li je Narod i pravda, oni imaju par poslanika, nisam siguran. Dakle ovo je zakon Parlamenta Predstavničkog doma skoro 2/3 usvojen, a zastupnici SDA iz Sarajeva nisu glasali. KO dobiva? Kažete kažnjavanje trojke i Kantona Sarajevo i rezultata moramo zaustaviti rezultate itd. ako su ovo rezultati, ako e ovo zadovoljavajuće vama, onda vas treba zaustaviti. Kanton Sarajevo, TK dobiva, USK dobiva. Ko Vlada USK i TK? Isto trojka samo u drugom formatu, umjesto NIP-a tamo je PDA-a umjesto NIP-a u Krajini tamo je čini mi se A-SDA. Dakle SDA nije u vlasti u ta 3 Kanton gdje najveće rasprave traju. Nemojte molim vas SDA u to pripisivati, gubimo vrijeme ovdje na političke sukobe, to moram podcrtati i apostrofirati, ne prihvatam tu igru. Dakle ja sam protiv pondera 2, znate zašto, protiv ovog zakona isključivo iz razloga što argumenti i klima i ozračje u kojem se o ovome raspravlja je anti-sarajevska, pa zbog toga. Ne zato što sam ja iz Sarajeva, ne zato što su mi roditelji rođeni u Sarajevu, majka na Grbavici, otac na Baščaršiji, imam i ja porijeklo naravno iz Hercegovine i Istočne Bosne ali evo i roditelji su mi rođeni u Sarajevu i dedo jedan itd. U tim uslovima ja ne mislim da je Sarajevo vrijednije od drugih gradova, ali isto tako sam svjestan da je Sarajevo glavni grad, to moraju da budu svjesni oni koji ga napadaju u radu s predstavnikom i stoga sam ja apriori protiv ovog zakona. Ako hoćete da budemo realni, ako hoćete da budemo dobronamjerni onda moramo znati kao jedno Bugojno na primjer divno mjesto koje politički i strateški jedno od najznačajnijih opština u Bosni i Hercegovini, ne mogu možda na Skupštini da govorim zašto i šta je ono prekinulo, takav kontinuitet između Zapadne Hercegovine i Srednje Bosne nema kino dvoranu. A u Sarajevu je pet kina evo sukobljavaju se s cijenama, karte skočile na 15 KM. Pa kako se dijete iz Bugojna osjeća kada vidi 5 Kina ovdje a tamo nema ni jednu malu salu kina i tamo nema tržišta, ovdje ima tržišta. Zbog toga ovdje ima krajnje potrošnje jer i to dijete iz Bugojna ako hoće u kinu ovdje plati kartu. A kako će ono ima kino, tako što im opština jedino ili Kanton mogu napraviti kino je nema komercijalni interes. I Ako vi mislite da mi iz Sarajeva ne trebamo misliti o kinu u Bugojnu, onda nemojte se prepasti kad u Sarajevu bude sve što ima od BiH. Ako nam je to cilj onda je to opasan cilj i kome je to cilj to je opasan čovjek. U Brezi sam neki dan bio, evo ministar Enver je iz Breze. Breza i Ilijaš imaju odnos 3 naspram 1 u kvalitetu života, prava i svega. Zašto, jer je netko povukao liniju kantona. To su de facto spojene dvije opštine. I zašto bi neko iz Ilijaša bio vrjedniji od nekoga iz Breze samo zato što je nekad neko povukao liniju između ta dva Kanton. Pa kad potrošiš u Ilijašu kažeš mi punimo, a kad ne potrošiš u Brezi kažu ne punimo, a znate gdje ljudi iz Breze troše? U Ilijašu. Zašto? Nemaju tamo gdje u restoran otići. To je ravnomjieran razvoj Bosne i Hercegovine i to je patriotizam i to je dužnost glavnog grada. Ne na ovaj način slažem se ali u narativu je bitno da ovo govorimo da ljudi iz cijele BH čuju ovo iz Sarajeva da majka i dijete, borac, privrednik, pacijent, zdravstveni radnici, policajac, socijalni radni, učitelj, nastavnik, da svi vrijede isto gdje god radili. Mi ne vrijedimo više, mi se ponašamo nekada kao da mi više

vrijedimo. Vidjeli ste usvojili smo svi, mi smo predlagali i glasali smo za ovaj Zakon o porodijskim naknadama, Tuzla nas pratila. KO će još pratiti ? Pa vidjet ćemo kakve će posljedice tu biti. Druga prava također. Odemo, sjećam se ja kada premijer bio gospodin Konaković, odemo u Goražde kaže dali mi puške., šta smo mi dali puške. Mi se ponašamo, mi idemo.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Kolega Zahiragiću, isteklo vam je vrijeme pa možete nastaviti u drugoj diskusiji, preko 15 minuta. Već sam predvidio, pustio sam vas nisam htio da vas prekidam., evo jučer, danas, tako da evo.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Samo da završim nit, još jednu rečenicu molim vas.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Hajde recite.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Lista lijekova u KS na primjer. U odnosu na sve druge liste lijekova i generalno količina prava kad vide zaprepatit ćete kada vidite koliko mi imamo bolji kvalitet života od građana drugih kantona. Ne trebamo mi dakle se boriti protiv kantona, nisu nama oni neprijatelji, oni nama omogućavaju da mi budemo glavni grad. Svi stanovnici BIH isto su vrijedni i moraju biti isto vrijedni a s druge strane moramo braniti ovaj zakon iz pogrešnih motiva se donosi. I to je jedina razlika i to ne iz politički nego zbog patriotskih, lokal patriotizam u uslovima naše države vrlo opasna stvar, dal on dolazio iz Sarajeva il dolazio iz Tuzle.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Hvala. Zastupnik Mahir Dević je sljedeći koji se prijavio za diskusiju. Izvolite imate riječi.

Mahir Dević (poslanik/zastupnik)

Hvala. Da li se čujemo predsjedavajući.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Čujemo vas, izvolite imate riječ.

Mahir Dević (poslanik/zastupnik)

Hvala lijepo. Svoju diskusiju današnju na ovu temu ću probati prije svega da d strukturiram da apostrofiram neke stvari koje su se ovih dana pojavljivale u medijima da bismo tu maglu tobožnju kako SDA kažnjava trojku u Sarajevu i kako SDA stoji iza jednog ovakvog projekta argumentirali brojevima i činjenicama. Prije svega svi oni koji su pratili medije, vidjeli su taj za ovaj izmjene ovog zakona, odnosno za smanjenje pondera Kantonu Sarajevo sa 2 na 1,5 u

Parlamentu Federacije glasalo 62 zastupnika. Od ta 62 zastupnika koji su dali glas za izmjenu ovog zakona 44 glasa nisu bila iz SDA. A napomenut ću sve kolegice i kolege u Skupštini Kantona Sarajevo da je potrebno 50 da se takav zakon usvoji. A zastupnici iz sljedećih stranaka su glasali za izmjene tog zakona. Zastupnici iz SDA iz drugih Kantona, ne iz kantona Sarajevo. znači naši zastupnici u Parlamentu koji su iz SDA su glasali protiv takvih izmjena.. Znači zastupnici iz SDA iz drugih kantona,i zastupnici SDA ,zastupnici SBB-a, zastupnici SDP-a, zastupnici Naše stranke, zastupnici Nezavisnog bloka, zastupnici HDZ 1990, zastupnici HDZ-a Bosne i Hercegovine, zastupnici PDA, zastupnici NS-a. Sada ja zaista postavljam pitanje kako je moguće da neko pokušava provući jednu ovakvu brutalnu laž kako ovo na ovaj način se Vlada Federacije Bosne i Hercegovine sveti Kanton Sarajevo. Evo ovo su jasni podaci koji pokazuju da je ovo ustvari jedna federalna priča u kojoj svi kantoni osim Kantona Sarajevo naravno, učestvuju u jedno ovakvoj izmijeni zakona. Naravno kasnije ću kazati kako smo ustvari mi uopće došli u jednu ovakvu situaciju i zašto je ona sada prenaplašena. Ova tendencija postojala prije kada smo uspjeli nekom argumentacijom da ubijedimo druge,i međutim danas smo izgleda prevršili mjeru i ljudi su nam to poslali kao odgovor iz svih političkih stranaka, evo sada sam ih maloprije u svojoj diskusiji pobrojao. Kako Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na čelu sa premijerom Novalićem kažnjava Kanton Sarajevo najbolje govore sljedeći podaci. U 2020. godine i 2021 godini Vlada Federacije je Kantonu Sarajevo doznačila 169,47 miliona konvertibilnih. Od toga je dala po osnovu Zakona o negativnom ublažavanju negativnih posljedica pandemije u prvoj varijanti 22,78 miliona, pa je onda Uredbom dala 2,82 miliona, pa e onda obrtnicima u Kantonu Sarajevo dala 13,51 milion, pa je onda dala pomoć aerodromu Sarajevo 3,5 miliona, pa je onda bio transfer Kantonu Sarajevo i općinama unutar Kantona Sarajevo 79,1 milion konvertibilnih maraka pa je Vlada Federacije dala za zdravstvo 28,13 milijuna konvertibilnih maraka. Znači 169,47 miliona konvertibilnih maraka. To je bio odnos Vlade Federacije prema Kantonu Sarajevu i mislim da ove činjenice i ovi argumenti najbolje govore a samim tim u prilog tome govori činjenice evo da je Vlada dala negativno mišljenje na ovakav zakon. Budžet kantona Sarajevo je u 2014 godini iznosio 798,5 milijuna konvertibilnih maraka. U 2021. iznosi 1.143 000 000, 6 što je više za 345,13 miliona konvertibilnih maraka znači mi imamo Budžet koji veći za 345 000 000 konvertibilnih maraka ukoliko uzmemo ovaj obračunski period, odnosno već i za 43 %. E Što se sada rapidno promijenilo od 2015. godine, odnosno od 2014 godine do danas u kantonu Sarajevo. Koje smo mi to dobili nove nadležnosti da ih financiramo. Koje smo to mi nove institucije dobili da ih financiramo, što smo to mi dobili a kao veliki teret sami sebi da postoji jedan ovakav dramatičan pristup koji se koristi u predizborne svrhe kako bi se okrivila određena politička stranka i stavilo joj se ovo na neki način na tereta da tobože ona kažnjava Kanton Sarajevo za izbore 2022. Na koji način to da SDA Kanton Sarajevo ovaj kažnjava ukoliko ta povećanja idu u Unsko Sanski kanton gdje SDA nije na vlasti, Tuzlanski kanton gdje SDA nije na vlast. Znači mi cijelo vrijeme kažemo Tuzla je diskriminirana ali sada kada trebamo na neki način da to shvatimo

onda mi kažemo da smo za opciju da u Sarajevu ova sredstva ostanu. I onda kažemo da treba novi federalni zakon s čime se mi evo slažemo. Međutim vratit ću vas maloprije na ono što sam kazao da u Parlamentu Federacije od 62 glasa 44 glasa bilo iz drugih političkih stranaka. Znači bukvalno sve političke stranke odnosno zastupnici svih Kantona su dali podršku jednom ovakvom zakonskom rješenju. Sada se postavlja se pitanje zašto je to tako? Dijelom je sigurno kriva i ova Vlada Kantona Sarajevo. praveći na neki način neku sarajevsku priču i prkoseći svim drugim kantonima sa nekim potezima i nekim pričama oko nekih helikoptera, sa pričom o izdvajanju velikih i enormnih sredstava u razne programe koje drugi kantoni očigledno nisu u stanju uraditi. Pokušat ću to da plastično objasnim kroz jedan primjer da bi gledalanci to bilo vama jasnije. Imate trudnice u Kantonu Sarajevo koje boluju od Trombofilije za koje je Kleksan koji se daje jedan puta dnevno svakoj trudnici, a na esencijalnoj listi lijekova. Taj jedan Klexan košta otprilike negdje 10 KM. Svaka trudnica u Kantonu Sarajevo koja je Trombofiliju će taj Klexan dobiti besplatno. Sad ukoliko uzmete period trudnoće pa da se taj Klexan mora davati poslije poroda otprilike dođete na neku opciju da treba dati takvih 300 injekcija puta 10 KM dobit ćete situaciju da je to negdje oko 3000 KM ili nekudje u rasponu evo da kažem kad od 2000 do 3000, sve zavisi od stepena bolesti. Ista ta trudnica ukoliko se nalazi u Zeničko-dobojskom Kantonu koji je odavde nekih dvadesetak kilometara, taj lijek nema esencijalnoj listi lijekova. I onda će platiti taj lijek 10 konvertibilnih maraka svaki dan od svoje plate koja je daleko manja u Kantonu Sarajevo. E to je ono što mi apsolutno nećemo da prihvatimo kao činjenicu i da razumimo da Kanton Sarajevo mora imati senzibilitet za ravnopravan razvoj cijele Federacije. Mi ne smijemo generisati ustvari bilo koju vrstu antagonizma prema Kantonu Sarajevo. I da to uopće nije stvar jedne stranke i više stranaka ni koalicija nego jednostavno Kanton Sarajevo bi trebao ustvari da bude motu ujednačavanja svih propisao na nivou Federacije. Znači kanton Sarajevo, mi smo jučer jedan od amandmana koje smo predložili je da se formira savjet Kantona Sarajevo. I da se jedna stavka stavi na kabinet predsjedavajućeg i da se krene u tu priču ujednačava. Ukoliko se može iznijeti priča da svaka porodilja u cijeloj Federaciji ima 1000 konvertibilnih maraka takvu stvar treba dogovoriti, takvu stvar treba uraditi da ona bude u svim kantonima kao takva. Ukoliko ne bude, mi ćemo napraviti ustvari samo negativno iseljavanje stanovništva prema Kantonu Sarajevu i prema Tuzlanskom kantonu. Šta će sutra bilo koja porodilja u entitetu RS kazati na jedno ovakvo ili će svaka doći da se porodu u Kantonu Sarajevo koja gravitira ovom području ovdje. Ili će u Istočnoj Bosni preseliti i prebaci svu dokumentaciju u Tuzlanski kanton. Znači mi nekada u najboljoj namjeri stvar ne riješimo sistemski napravimo problem i onda taj antagonizam naravno doživi svoju kulminaciju kako evo sada na neki način doživio u Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine. Čovjek koji je možda najodgovorniji ustvari trebao biti najodgovorniji za provođenje politika u Kantonu Sarajevo, naš premijer koji nam se danas obratio sa nekoliko rečenica. Ja sam danas sebi postavio pitanje da li je to isti onaj čovjek koji je 2015. godine zagovarao teoriju da Sarajevo nije grad sa posebnim potrebama, tako je koristio termin u

jednoj od emisija a danas je izgleda evoluirao do stava da je Sarajevo ipak grad sa posebnim potrebama ili se to nazire u njegovoj diskusiji. Znači tu se nešto očigledno dešava. I konačno ja razumijem da postoji neka vrsta potrebe nas u Kantonu Sarajevo da nešto kažemo na ovu temu, i trebamo da nešto kažemo na ovu temu, međutim Kanton Sarajevo Skupštine Kantona Sarajevo ima svoje nadležnosti. Jedna od tih nadležnosti nije izmjena ovog zakon. Mi naravno treba se oglasimo po ovom pitanju a očigledno da su institucije gdje se ovo pitanje treba rješavati Parlament Federacije i Dom naroda. Prema tome za svoju diskusiju sam se javio da bi demistificirao ono što se kao laž u javnom prostoru a u posljednje vrijeme plasira građanima a to je prije svega da se SDA ili Federalna Vlada na bilo koji način sveti Kantonu Sarajevo što je znači brutalne neistina, naveo sam maloprije te podatke ko je glasao. Zaboravio sam samo još kazati da je od svih tih 62 glasa koliko je bilo znači za od 75 prisutnih toj sjednici Parlamenta bilo je 8 protiv i 5 suzdržano. Eto to najbolje govori znači da je procenat onih koji su podržali taj zakon 82,6% i mi sebi trebamo postaviti pitanje zašto smo mi kao Kanton Sarajevo došli u jedno takvu situaciju. Evo toliko u pravoj diskusiji predsjedavajući pa vidjet ćemo da li ću se javljati za drugu diskusiju. Hvala vam.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zastupnik Damir Nikšić se ja sljedeći prijavio, izvolite imate riječ.

Damir Nikšić (poslanik/zastupnik)

Hvala predsjedavajući. Kolega Dević je zaista demistificirao laž. I sada je posve jasno dakle svi razlozi animoziteta i antagonizma prema Sarajevu su jasni. Naučili smo da ovo raspoloženje prema Sarajevu da je za ovo raspoloženje prema Sarajevu zapravo kriva vlada Kantona koja je prkosila helikopterima, koja je prkosila progresom, koja je prkosila svojim nastojanjima da bude najprogresivnije, bude baš taj motor ekonomije, nije ekonomije nego motor prema Europi, prema Europskoj uniji da da bude prvi Kanton među svim, a mislim da je ipak najviše kriv kolega zastupnik Vedran Jakupović koji je prkosio i prkosi drugim Kantonima zastupnicima svojom bibliotekom ispred koje se javlja. A ovdje vidim da hoće uravnilovku neko kao među kantonima, odjednom pričaju o nekoj uravnilovci, kao malo mi boljševički to to zvuči ali nije to ništa čudno kada se radi o istočnoeuropskoj toj novoj desnici, baš sam jučer sam spominjao čitao te analize. Sarajevo jeste motor ali ne može, to je motor koji ne može više čekati druge, to smo zaključili 2019. Da mijenjaju, neka promijene svoju korumpiranu vlast i neka prate i najprogresivnija Kanton. Znači ova politika da komšiji crkne krava, to je poznata balkanska politika da ne kažem kakva politika i čija politika da se ne, pošto je poznata izreka kakva je to politika, ali da se ne uvrijedi nitko ne nađe uvrijeđenim, koja je kulminirala u ovom zakonu. Sarajevo kao glavni grad ima društvenu odgovornost za prije svega da bude glavni grad. Sarajevo jeste najveće tržište u državi, realno najveće tržište. Evo da pustimo sad politiku i da priča o slobodnom tržištu, to je najveće tržište u BiH, tržište gasa najveće hrane odjeće svega. to je Tako. Uplaćuje puno PDV-a. E sjećate li se kada su bile

poplave 2014 sjetit ćete da su se svi prepali da će pasti priliv poreza PDV-a i ostalog, da bi otkrili da je pad bio minimalan što je značilo da je malo tko uplaćivao porez tamo u tim dijelovima koji su bili poplavljeni. Isto ovo sam čuo da država treba da pravi restorane u Brezi. Dobro, nemojte me ispravljati ali tako je ispalo, jer znam da nije to bilo, ali ispada da država treba praviti restorane. To je onda socijalizam. Privatni sektor posve realni ljudi naprave restoran na vrhu planine pa se ide u restoran da se pobjegne iz grada. Sarajevo je tržište ali i najskuplje tržište. Kakva je ponuda drugih gradova. Evo kakva je ponuda Sarajlijama u drugim gradovima, da Sarajlija odu tamo i potroše novac, da se tako prelije novac tom ponudom razmjenom, a ne isključivo naredbodavnom ekonomijom. Kakva je ponuda i kakav je odnos prema Sarajlijama, evo društveni hajmo se jer ovo je rezultat društvenog odnosa stvari koje se dešavaju u društvu, kakav odnos prema Sarajlijama, vrlo loš, vrlo loš. Nisu baš rado viđeni da dođu, a traži se. Evo ja ću otići, ići ćemo svi, trošit ćemo svoj novac ali pobogu ugostite. Čak i neke kolege iz Kantona ovdje imaju predrasude prema Sarajlijama i Sarajevu kao gradu. Postoji neki animozitet. Tuzla ima pravo na svoj krik, ali na krik ima pravo i Sarajevo. Zastupnici iz drugi Kantona su lojalni svojim građanima Kantona i glasali su za zakon jer se ne bi smjli vratiti u svoj Kanton. Bili bi izdajnici svog Kantona. Onda je za očekivat da i mi budemo lojalni svojim građanima u svom Kantonu građanima koji su nas izabrali i da se borimo i noktima i zubima i prstima za svaki komad, za svaku paru u Sarajevu. To je normalno. Ovdje slušam ove zastupnike ko da su iz drugih Kantona, ko da nisu zastupnici ovo Kantona, pričaju. Sad mi ovdje trebamo biti nešto objektivni. Ma ne trebamo biti objektivni, mi smo zastupnici ovog Kantona, građana ovog Kantona, ima da se borimo za njihov interes. Svako se bori za svoj pa ćemo se naći na sred puta. Znači dok ovdje sjedimo dok sjedimo sad ne sjedimo Skupštini, a evo sjedimo ovdje u virtualnoj Skupštini, naša je dužnost i obaveza da se ravnopravno sa ostalim zastupnicima ostalih Kantona borimo za svoj dio kolača koji, kako smo čuli eksperte, najveći dio kolača u čitavoj u BiH i tu nema nikakve sramote. Ništa ne tražimo što ne pripada Sarajevu čak neka glavnom gradu, već Sarajevu kao Sarajevu i Kantonu Sarajevo. Znači moramo pomoći svim silama i snagama da Sarajevo ne bude raščupano i opljačkano u ovom političkom udaru na Sarajevo, ne samo kao udar na jedan od ravnopravnih gradova već kao na glavni grad u BiH. Mi već imamo probleme da održimo taj nivo tog glavnog grada, nemamo novac, financiramo državne institucije, sportiste, reprezentacije, Expo, sve što bi država trebala raditi i to očigledno nekoga nervira. Počelo je da ga nervira, to nekom smeta, to što se Bosna i Hercegovina zaista svela na prostor od Vječne vatre do Marijin dvora kako to zajedljivo znaju reć, a sad je stvarno tako. Jedini dio zemlje koji koji se brine za Bosnu i Hercegovinu je taj dio zemlje maltene. I to sad treba zgaziti. Znači zadnji ostao zadnji dio sad treba zgaziti. U redu, neka zgaze, neka to bude volja naroda ali onda poslije gaženja nema kajanja i nema plakanja. Jer meni se čini iskreno da kažem ovako čini se kao da su svi zaraženi nekim istim virusom. Taj neki isti animozitet prema Sarajevu se prepoznaje u svima u raznim i ja ga imam čak, vjerujte. Kao da smo svi pod nečijim uticajem, nekog specijalnog psihološkog rata, nekog huškanja to

zavadi pa vladaj. Meni se čini ja mislim da se mnogo ljudi da je to mnogo ljudi primijetilo jer ovaj sudar na Sarajevo koji se intenzivirao i dosegao vrhunac kroz ov ukidanje pondera, za mene zapravo konačni udar na državu jer ovim istim narativima tipa da glavni grad uzima najviše sebi, dobro se sjećam, bio sam mlad, počeo je raspad bivše države kada se počelo pričati o Beogradu ova ista stvar, ista priča koja sad priča o Sarajevu. Ona je počela se da cirkuliše i krenulo ljuljanje. Isti scenarij prepoznajem u ovom i bojim se da je ovo neki paralelni projekt znači sa ovom ustavnom krizom koja već teče i krizom institucija koji valjda treba da dokrajči i dovrši raspad u BiH iznutra malo. Ne znam da li se to s nama poigravaju Rusi, dal su se Rusi upetljali preko Facebooka, ne bih da paranoišem neke teorije zavjere ali mi liči na školski primjer kako se diriguje raspad jednog društva i države. Mislim uradili su to Americi uradit će to i nama lijevom nogom. Činjenica je da bez jakog glavnog grada, a Sarajevo je dobro oslabljeno u tom smislu, bačeno na koljena, bez jako kulturnog i ekonomskog centra, države neće ići. Mi smo premala država da bi sebi priuštili tolike podjele, a evo sad imamo podjele i na ove Kantone, da ih nazovem po etničkom prefiksu, ali eto na ovaj Kantone u kojima u kojima živi većinski narod Bosne i Hercegovine i sad je dotle došlo. Ovaj napad na Kanton Sarajevo je politički napad na Sarajevo kao glavni grad države koji ovog puta ne dolazi iz drugog entiteta niti iz kantona koji ima vlastima ima recimo HDZ, mada su se priključili ideji da se Sarajevu uzmu novčana sredstva i da ga uvedu u krizu kao glavni grad. A ali ne mislim da su Vlade Tuzlanskog kantona, recimo kolega je rekao, ili Unsko Sanskog kantona to pokrenule. Ja mislim moja interpretacija imam pravo na nju i moje mišljenje kao i vi, da je SDA ubacila sjeme razdora među tim kantonima, među našim kantonima, kao neka vrsta specijalnog rata, ili SDA, birajte, ili SDA ili Rusi šta je izvjesnije, jer pitam se zašto baš sada, zašto baš sada a nikada prije. Znači na po meni, se radi na organizovanom političkom napadu na glavni grad države, na državu i možda predstavlja posljednju fazu raspada bosanskohercegovačke države. Ovog puta svjedočimo otvorenom ekonomskom ratu i blokadom Sarajeva od strane federalne vlasti, ovo je moje mišljenje. Što su činili i prije, znači ovo bi trebao biti posljednji klin u kovčegu Sarajeva koje očigledno ne planiraju dobiti na narednim izborima. Shvatili su da je Sarajevo izgubljeno za njih zbog građana, zbog glasača u Sarajevo, i tom hirovitom Sarajevu, i ovo nije samo ekonomski rat protiv opozicije koje Sarajevo ima vlast, nije samo kažnjavanje opozicije trojke Republike Sarajevo, ovo je kažnjavanje građana Sarajeva, glasača koji su izglasali SDA van vlasti. Iz svega ovoga po mom mišljenju se vidi da SDA ne mari za Sarajevo ako neće ona vladati u njemu, ne mari za državu ako ona neće ulagati, za glavni grad države ako neće u njemu imati svoje samovlašće, ako ne može autokratski vladati u njemu. Ovo je koordinirani ekonomski rat u kojem sam pisao i govorio prije, i bilo je očekivano da će pokušati smrtni udarac Republici Sarajevo kako je oni nazivaju. Oni nikada nisu radili na državi a pogotovo ne na društvu, na reintegraciji društva i pomirenju, na miru jer decenijama vode stranački rat, kulturni rat. I na kraju ekonomski rat jedni protiv drugih a od izbora 2018. i protiv Sarajlija. Naročito od 2020. ovo ekonomska blokada Sarajeva, kažnjavanje tzv. hirovitom Sarajeva zbog

izbornih rezultata 2018. i na opštinskim izborima 2020. kada je Sarajevo reklo ne Stranci demokratske akcije. Izetbegovići aktivno, dozvolite mi da kažem moje mišljenje, vodei taj rat putem svoje Vlade i federalnog premijera.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Kolega Nikšiću vrijeme, a imamo ispravku krivog navoda.

Damir Nikšić (poslanik/zastupnik)

Ovim žele dovesti u krizu Sarajevo da poklekne i Sarajlije da se predaju i pokaju. Ekonomskom blokadom kao što to obično čini se i način u međunarodnoj politici. I ovo Je ekonomski rat dozvolite mi da to kažem a građani neka sami prosude.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Ispravka krivog navoda zastupnica Jasmina Bišćević -Tokić.

Jasmina Bišćević-Tokić (poslanik/zastupnik)

Hvala predsjedavajući. Ispravka krivog navoda ovaj kolegi Damiru Nikšiću. Znači Stranka demokratske akcije u Kantonu Sarajevo je osvojila 54 000 glasova i uvjerljivo je bila najjača stranka u Kantonu Sarajevo pošto gospodin Damir Nikšić špekuliše da je bila stranka koja je izgubila. Na žalost gospodine Nikšiću nismo izgubili nego ste vi morali 6 stranaka udružiti da bi osvojili vlast u Kantonu Sarajevo. I još jedna ispravka krivog navoda. Nije SDA usvojila Zakon na federalnom nivou nego grupa zastupnika među kojima su bili i zastupnici iz sadašnje pozicije u Kantonu Sarajevo. Zahvaljujem.

Damir Nikšić (poslanik/zastupnik)

Replika, molim vas.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Replika zastupnika. Samo malo kolega Nikšiću. Samo malo. Ne možete replicirati.

Damir Nikšić (poslanik/zastupnik)

Ispravka krivog navoda, pogrešno su navali pobjedu izbornu.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Možete ispravka krivog navoda izvolite.

Damir Nikšić (poslanik/zastupnik)

Ispravka krivog. Izborna pobjeda je izborna pobjeda. Nema nije jednopartijski sistem kako bi vi željeli pa jedna vlada kad osvoji najviše glasova. Izbori su u pluralizmu, niste osvojili najviše glasova, jer da jeste sad bi vladali. Najviše glasova su osvojili neki drugi koji sada vladaju.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujem se kolega Nikšiću. Replika zastupnika Zahiragića zastupniku Nikšiću.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Dal se čujemo predsjedavajući.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Čujemo se, izvolite.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Nisam htio da prekidam kolegu Nikšića ispravkom krivog navoda pa sam bilježio što je govorio, pa ću mu replicirati nai sve na većinu njegovih navoda. Kaže neka drugi kantoni promijene svoj korumpiranu vlast pa će se razvijati. Dakle ovo u Sarajevu ovaj motor je napravila SDA. to treba da se zna. (smetnje)

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Kolega Zahiragiću, ne čujemo vas.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Onda iz početka ću se cijelu diskusiju.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Možete, možete recite.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Is početka. Dakle kolega Nikšić je kazao neka drugi krajevi promijene svoju korumpiranu vlast pa će im biti bolje. Ovu situaciju ekonomsku u kojoj mi branimo je zapravo Kanton Sarajevo dovela SDA a ova trenutna vlast neradi pondera nego radi nerada i radi infrastrukturnih projekata koji ne postoje bi mogla ugroziti tu poziciju. Dobro je kazao kolega Nikšić, nema kulture,nema, svašta nešto fali. Sarajevo postaje kako kaže premijer centar ničega i to su drugi problemi, ne problemi pondera. U Tuzlanskom kantonu je također promijenjena vlast nije SDA na vlasti. U Unsko-sanskom također. SDA je pobijedila u Sarajevu na izborima, tako da SDA nema namjeru kažnjavati građane i da nije pobijedila, a pogotovo kada je pobijedila. U postizbornim kombinatorikama SDA izgubila, to je istina. Dakle pobijedila je na izborima a u postizbornoj utakmici je izgubila. Tada je nastala šestorka a kasnije trojka. I po mom mišljenju to je dobro da se desilo. Mislim da je to najbolje što se SDA desilo ikad zadnjih 20 godina, i radi nas i radi građana, al to je posebna tema. Ja nisam kazao kolega Nikšiću država treba u Brezi praviti restoran, nego sam kazao da s obzirom da nema restorana u Brezi ljudi idu u Ilijaš i plaćaju Sarajevo i Kantonu Sarajevo porez itd. Kazao sam da država u Bugojnu treba napraviti kino. Uzeo sam Bugojno kao kino primjer

zato što je kino nije stvar komercijalna nego to kulturna stvar. Svaki građanin BiH ima pravo da može pogledati neki film. Neku predstavu, neki muzički događaj. To ne treba biti rezervirano samo za Sarajevo. U Sarajevu se to dešava po komercijalnoj svrhi. Hvala Bogu se dešava pa smo mi u stanju, imamo to tržište. U drugim mjestima manjim to mora biti pomognuto od strane Federacije i Kantona ili opština. To je razumljivo i tako je svugdje na svijetu osim ako vi mislite da je monopol na kulturu na industriju zabave, na film, na muziku treba da ima samo Sarajevo. Ja mislim da ne treba. Ovo govorim kolega Nikšiću vama koji ste rekli da je loš društveni odnos prema Sarajevu. Ja koliko znam vi niste Sarajlija, ja jesam. Ja sam često u Brčkom gdje ste vi rodili. To mi je drag grad možda odmah poslije Sarajeva najdraži. A u nekim mnogim aspektima ljepši od Sarajeva. Imaju dobru kulturu itd. Ja kao Sarajlija, čiji su roditelji rođeni Sarajlije, išla mi mama u Treću gimnaziju i otac u Prvu gimnaziju pa imaju taj kako vi kažete duh Sarajeva, vidim jer puno hodam po terenu i po Brčkom i po Livnu i po Stocu i po Čapljini. Da ne govorim o manjem BH entitetu i po Srednjoj Bosni. Trebate hodati pa ćete vidjeti zašto ja onako društveno odgovornu politiku imam. Ono što se moram složiti s vama jeste specijalni rat. Ozbiljan lokal patriotizam je rezultat specijalnog rata koji traje protiv ovog naroda i ove države. To ste u pravu. I baš zbog toga sam ja onako diskutovao, braneći ponder 2 ali razumijevajući druge kantone da bi spriječio ako neko gleda iz drugih Kantona koji ne mogu glasati za mene. Nije ovo stvar glasanja i izbora. Ovo je stvar odgovorne politike koju neko može ili ne može prepoznati. Mi moramo se boriti zbog tog specijalnog rata tako što nećemo učestvovati u toj borbi Kantona jer kantoni su administrativne jedinice, nemaju kantoni suverenitet. Kažete Jugoslavija se raspala, BiH se neće raspasti. Zašto? Zato što je BiH istorijski fakat, istorijska država, a Jugoslavija je bila privremena tvorevina. Pa se Bosna u tom smislu ne može porediti s Jugoslavijom. Pa tako ni Sarajevo sa Beogradom. Da li su bili napadi na Beograd koji su počeli taj sukob u Jugoslaviji ili je bila hegemonija Beograda na drugim mjestima, to je pitanje. Ja mislim da ipak malo Beograd bio neodgovoran prema ostatku Jugoslavije pa da je zbog toga došla u reakcija iz Slovenije i Hrvatske, ali to je sada istorijska tema i nije to uopće imanentno ovoj temi i nemojte da povezujemo s Jugoslavijom, daleko od toga, Bosna neće sigurno.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Kolega Zahiragiću isteklo vam je vrijeme.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

u Raspad Bosne. Samo još jedno, imao sam ono sjećate se da sam ponovio pa mi dajte još pola minute.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Nemojte, ajte ostavite za neku drugu. Puno je pola minute.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Država će se urušiti onda kada ona bude sastalo u Sarajevu a ne obratno. I posljednja replika kolegi Nikšiću, SDA ne da je pobijedila na prošlim izborima, to treba zaboraviti. SDA će razvaliti na narednim izborima, ja vam to obećavam i u Sarajevu a kako se odnosite prema ostatku Bosne tamo tek. Hvala.

Damir Nikšić (poslanik/zastupnik)

Ako Bog da inšala, zaboravio si reći,. Mogu li samo repliku molim vas.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Naravno, replika zastupnika Nikšića zastupniku Zahiragiću.

Damir Nikšić (poslanik/zastupnik)

Vidite, korupcija problem u svim kantonima i mi se ovdje borimo protiv korupcije i sada nom još hoće da nam ukinu i ta je tu vrstu borbe a ovaj i to je veliki problem. A tako da da smo mi pokazali ovdje kako se bori protiv korupcije i nije dovoljno, naravno da nije dovoljno. Problem je ovo sa Brezom, ja sam rekao nemoj me pogrešno shvati, ali zašto nema restorana u Brezi. Neka neko otvori. Možda ga možda opština, ne znam, imamo mi općinski načelnik uzme reket pa ne daju ljudima da vode svoje privatne biznise, ima tu svega. Tu tu na tom na tom polju treba razmišljati. Kino, kino je komercijalno, al kino projekcija se mogu organizirati u domovima a kulture bilo gdje salama. Dovoljan je jedan projektor, mada to mogu napraviti nevladine organizacije. Znači ako smo do kulture, mada razgleda torrent. E sada što se tiče ovoga, ovo je vrlo lično. Nisam rođeni Sarajlija, tako je. Nisam ni rođeni Brčak čak. Ja sam se rodi u Brezovom polju u kući, privatnoj kući znate u kući sam se rodio. Postojala je kuća i krevet u kojem sam radio, malo ko to može reć, ovaj iz moje generacije kasnije i ovi drugih generacija. Znači nisam rođeni Sarajlija , dedo, moj dedo, dedo sam ga zvao, Arif jeste rođeni Sarajlija i njegov otac je rođeni Sarajlija i njegov otac je rođeni, oni su rođeni Nikšić iz Sarajeva. Znači to su rođeni Sarajlije, a ja sam se tamo rodio, jest. I baš radi toga što sam rođen u Brezovom polju a ne u Brčkom, i što sam odrastao u Sarajevu , bio učenik grada generacije znači, učenik generacije grada Sarajeva. A što sam odrastao između tih svjetova ja najbolje znam kakav je odnos prema Sarajlijicama, znam, svjedočim tome, ne govorim to kao otuđeni, govorim to kao Sarajlija i kao Berzopoljac i kao Posavac i kako god hoćeš, kao Bosanac i Hercegovac, znam taj odnos i s jedne i s druge strane. Dozvoli mi da budem ekspert na tom polju, baš radi toga što gledam to iz sa dva oka s dvije strane. Znam kakav je odnos prema Sarajlijama i nije zdrav odnos, znam to i s ove i s one strane nije zdrav odnos i da se tu moramo napravi neku rekonzilijaciju i neko pomirenje i radi toga nam treba novi zakon. A ne ovako hajkom da je neko kriv zbog nečega generirati nečiju krivicu. Eto samo sam to htio reći, ako mi dozvoliš da to kažem. Eto toliko.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Replika Zastupnik Zahiragić.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Kolega Nikšiću, upravo ste rekli ono što sam i ja kazao, Ne da se slažem sa vama u posljednjoj diskusiji, apsolutno se slažem i govorim vam to što sam ja rođen u Sarajevu ili vi što niste, ili što je moja majka i otac rođeni, vaši nisu, dedo jeste, nije apsolutno to bitno, dakle korisnikom prava u Sarajevu svih između svakog stanovnika BIH i toga da on postane Sarajlija ma šta tzn. je da on prebaci CIPS. Ako svi prebace CIPS ovdje to jedna opasna stvar. Ja vaš posao i ja sam se rodio u kući, otac mi se rodio u kući na krevetu, isto tako malo koje su na Baščaršiji. Ovaj i nije uopšte ni to tema, ja na primjer vašu Posavinu volim jednako kao Sarajevo. da ne volim ne bih tamo svaku priliku koristio da odem tamo spavati, na Savi biti jest tako da, ali sam htio da kažem kolega Nikšiću da ona diskusija moja prva braneći ponder 2 a s drugim argumentima a ne praveći sukob između Kantona, to je 1 od mogućih lijekova te animoziteta prema Sarajevu sa jedne, koje je vrlo opasno i pogrešno, ali i Sarajevocentričnosti sa druge, morate se složiti da postoji ta dijagnoza kod velikog dijela Sarajlija uglavnom onih koji de facto nisu Sarajlije, nego samo tu žive. Onda kad odu iz svog mjesta žele da zaborave sve ono što su tamo ostavili i nanu i dedu i baku i šamiju i raspelo nije ni bitno, žele da budu cool urbana gerila sarajevska. Oni su ti ta skupina ljudi intelektualnih, ovo sad već prelazi manje u raspravu zakon u neku sociološku raspravu između mene i kolege Nikšića, ti ljudi najviše generišu i Sarajevocentričnost, ali animozitet prema Sarajevu i to je kolega Nikšiću slažemo se ja i vi, vrlo opasno zbog toga vrlo oprezno branim taj ponder 2 da neko drugi ne bi pomislio da mi kao zastupnici glavnog grada i glavnog Kantona u državi Bosni i Hercegovini mislimo da smo vrjedniji od drugih, nismo i ne smijemo to bit i ovo je pristup kako govorim ovim temama i niko Sarajevo ne mrzi radi pondera 2. To su posebne teme, posebne dileme sociološke, posebni hibridni ratovi i drago mi je da je od vas takva izjava došla, jer da sam ja rekao, rekli bi eno SDA nas prepada hibridnim ratovima drago da vi to vidite i drago da da onda sve više građana vidi o čemu se radi i baš zbog toga u teškim političkim trenucima koji nisu sad nego posljednjih 30 godina lokalpatriotizam i sukob između Kantona, između građana države i Federacije kako hoćete jer sve osim ono što nam je potrebno. Vrlo je opasno i dajte da u budućim diskusijama ako će trajati na ovu temu, budemo malo barem malo oprezniji kada to govorimo. Hvala.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Hvala kolega Zahiragiću, dopredsjedavajući.

Damir Nikšić (poslanik/zastupnik)

Molim vas Još jednom, samo još jednom ovaj prozvao, samo brzo da odgovorim nešto, jako je bitno, nije samo moja nego.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Replika zastupnik Nikšić.

Damir Nikšić (poslanik/zastupnik)

Vidite ovo jeste postoji ovo fgr tamo vamo ta Sarajevocentričnost i to sve, naravno da sam bio da sam žrtva, nije bio nego sam non stop žrtva toga kao neko ko nije rođeni Sarajlija. To sam istrpio i trpim mislim oguglao sam, ali ovo što ste rekli to kako se ljudi ponašaju i da su zaboravili tamo, to pazite to je sasvim individualna stvar i to ne bi smjeli mi suditi na Skupštini. To ne smijemo prozivati opasnim, ličnu kulturu i kako se ponašaju i kakvu ima identitet, urbani, novi identitet sve, to je njihovo, to je civilno društvo to je njihova sloboda individualna sloboda. Opasno je kad mi pravimo zakone i kad pričamo o tome da je nečije ponašanje opasno i da iritira nekoga, samim svojim stavom, frizurom. E to je opasno, taj ta neka diskriminacija kako se to kaže. Znači nemojte da kulturu i urbanu kulturu i nešto što neko želi da bude džez i gerilac i urbani to je sasvim normalno kad odeš u New York, u Pariz, da budeš Parižanin, Njujorčanin i kad dođeš u Sarajevo budeš Sarajlija, da budeš šta god ti hoćeš, kako ti zamišljaš nekog građanina. Nemojte to demonizirati. To nije opasna opasna je stvar politika i kad pravimo zakone na preko koljena. To je opasna stvar i dajte da se fokusiram, pustimo mi individualnu slobodu šta god tko hoće da bude gradu Sarajevo dobro je došao. I neka bude šta god hoće i naravno da treba da raste grad i bude veći i da bude kozmopolitski, da bude što pomiješaniji grad. Dolaze svi iz Bosne i Hercegovine iz regije da Bogdom hoće svi rado hrle ovdje da dođu da žive. Eto hvala vam.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Dopredsjedavajući Handžić imate riječ.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Zahvaljujem predsjedavajući. Imam naravno diskusiju na ovu temu. Bojim se da smo se u nekim diskusijama a ponovo malo odmakli od ove teme, otišli smo na teren emocija ali naravno to je potpuno legitimno, j ali potpuno je jasno da u ovom prijedlogu koji dolazi odavde iz Kantona Sarajevo i Skupštine Kantona Sarajevo sa Ekonomskog instituta i Fakulteta sadržano je sve o čemu mi danas priča.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Ekonomski kriteriji za raspodjelu i ravnomjeran razvoj svih drugih sredina i ovih problema koji su isticali zastupnici u svojim diskusijama. Ja ću se, prvo ću se još jednom zahvaliti Ekonomskom fakultetu i Institutu kao akademskoj zajednici što svoje pravo na kritiku niste kao mnogo puta do sada što smo gledali iskoristili nakon što se greške dese nego ste aktivno kroz konkretne prijedloge a svoje stavove iznosili i predlagali još od 2015. godine. Zaista iskreno govori, deset godina sam u ovom poslu nisam u ovom smjeru vidio da se struka u

tolikoj mjeri uključila i da joj je toliko stalo da se donese jedno argumentovano, transparentno i sistemsko rješenje. Izvinite što smo vas sa svojim pitanjima, evo ja konkretno sveli, malo tako da kaže na teren na kojem vi ne želite da učestvuje i u potpunosti razumijem da vi sa tim ne želite da se bavite i da vas te stvari ne interesuju, ali morate razumjeti i nas koji od vas tražimo te odgovore, jer mogli ste savršeno primijeti kroz javne rasprave i kroz učešće u javnim nastupima na kojima ste vi učestvovali na televiziji sa čim se otprilike suočavamo sa suprotne strane ovaj i da ćemo mi zastupnici evo već u narednoj sjednici Doma naroda koji smo izabrani morati razgovarati ovakvom argumentacijom ovim pitanjima koje smo vam postavili jer jednostavno to su argumenti ovaj koji sa druge strane dominiraju i koji se koriste prilikom diskusija kada se ovaj ponder 2 želi smanjiti ili potpuno ukinuti. Dakle argument da Skupština Kantona Sarajevo koja je svojim glasanjem delegirala 8 zastupnika u Domu naroda Parlamenta Federacije koji će sutra raspravljati na tom Domu o ovoj temi ne treba razgovarati i izjašnjavati se o ovoj temi, meni iskreno nije jasna a kao i činjenica da Kanton Sarajevo ne treba raspravljati o nečemu što se njega direktno tiče i što njemu direktno šteti, što god ko kazao i mislio. Jasno je u potpunosti da postojeći model raspodjele javnih prihoda koji je usvojen 2006 godine nepravedan netransparenatan i baziran na potpuno pogrešnim principima. Apsolutno je jasno i to da kriteriji njegovi nisu pravedni za određene kantone i da su njihove generalne a kritike na sistem, generalne kritike koje dolaze iz drugih sredina i drugi Kantona na trenutni sistem raspodjele javnih prihoda ispravne bez ikakve dvojbe i to nije jedino izraženo u kriterijima za raspodjelu koji su nakaradni, ovaj broj stanovnika, površina, broj djece upisane osnovne i srednje škole, nego su brojni drugi segmenti na kojem je zakon baziran pogrešni i potrebne su im izmjene. Jasno je u potpunosti da prijedlog donošenja novog Zakona po ovoj temi također može predložiti isključivo nadležni resor odnosno Vlada Federacije kao jedini po meni i po mišljenju struke nadležni za predlaganje donošenja jednog sistemskog rješenja posebno ovakve važne ovakve važne teme i ovako važnog zakona. E sada Vlada Federacije Bosne i Hercegovine jeste dala izrazito negativno mišljenje na ovaj zakon, jeste problematizovala primjenu usvojenih izmjena jer su formule za raspodjelu prihoda za ovu godinu već usvojene, međutim, što se mene tiče veliki dio odgovornosti za ovo što se danas dešava snosi i Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno nadležni resor jer godinama i pored toga što postoji objektivna potreba za novim zakonom i pored toga što je naš Ekonomski fakultet i Institut predlagao sistemski rješenja i što su međunarodne ekonomske institucije godinama predlagali rješenja i što smo ovo što se danas dešava moglo čuti godinama unazad kroz najave drugih kantona da će se kad-tad desiti, a danas se dešava, dakle Vlada nije izašla sa novim sistemskim rješenjem baziranim na ekonomskim principima i ovim stubom 2 o kojem smo govorili i to je ravnomjerni razvoj koji je danas Institut u svom prijedlogu iznio. Dakle Vlada je propustila nestručnim ljudima, zastupnicima da se u ovom temom bave i da nove prijedloge predlažu potpuno pogrešno. Čak i u svom negativnom mišljenju datom na ovaj zakon Ministarstvo financija ističe da ono jedino može biti nadležno za predlaganje ovog zakona, ali slabo se toga novog dešava. Istina je da se krenulo u

formiranje komisije za izradu prijedloga novog zakona i da do danas tačno je i to da do danas nije bilo nikakvog sastanka te komisije odnosno radnog tijela jer su brojni subjekti koji su trebali delegirati članove za sastav komisije to ili kasno uradili ili još uvijek nisu delegirali svoje članove. Ja se iskreno bojim a konačnog ishoda tog prijedloga jer smatram da ogroman broj učesnika u donošenju novog prijedloga zakona podržava apsolutno da učesnici tih radnih grupa moraju biti Ministarstvo financija svakoga Kantona ali ovdje su predloženi brojni članovi parlamentarnih komisija nanovo u Federaciji, da tolika brojnost komisija ne garantuje efikasnost rada takvog tijela ovaj ali evo ja želim da o tom pitanju s obzirom da su se stvari pokrenule s mrtve tačke da budem optimista ali bojim se da ćemo se malo do tog finalnog rješenja načekati zbog ogromnog da tako kažem obima rada ove komisije. Ono što mene najviše brine kada je ova tema u pitanju je način na koji se ovoj temi vodi rasprava evo na Federalnom parlamentu, i generalno u javnom prostoru godinama unazad, a posebno se jel ta rasprava usijala atmosfera u posljednje vrijeme. Prvo govorim u lično ime, razočaran sam izuzetno što se način rada u Federalnom parlamentu pretvorio u to kao da živimo u konfederaciji Bosne i Hercegovine, skup Ujedinjenih autonomnih regionalnih jedinica. Što se mene tiče potpuno nedorasli za nivo vlasti na kojem se učestvuje i raspravlja. Jer naša je obaveza obaveza svih nas koji se kandidujemo za te nivoe vlasti da ja svojom sviješću pređemo svojega zavičajne granice i razmišljamo systemske. Jasno je meni da je puno lakše prepustiti se argumentima kad te masa ponese, nego ozbiljno i argumentirano objašnjavati bilo kome ono što mu nije jasno a ispravno, ali to auto za mene nije nije nikakvo opravdanje. E sad neko će reći da ja svoje mišljenje baziram na nekom zavičajnom mentalitetu zato što u ovom momentu i po ovoj temi branim argumente i brani stav Kantona Sarajevo po ovom pitanju. Međutim evo sada ću vam ja reći zašto po mom mišljenju ja ne mislim da e tako. Iako se ovdje radi trenutno o činjenici i o temi u kojoj svi argumenti ekonomski stoje na strani KS, ali također stoji činjenica da novim predloženim rješenjem i modelom koji dolazi odavde dolazi od Instituta, dolazi od kantona Sarajevo i koje sam Kanton Sarajevo predlaže. Dakle Kanton Sarajevo nije rekao da bi bila ovo politička priča i zavičajni mentalitet. Mi ćemo uzeti ekonomski kriterij koji financijski nama najviše odgovara a to je krajnja potrošnja i mi hoćemo svoje pare. Ne nego model koji mi predlažemo je model u kojem biramo ekonomski kriterij koji je najnepovoljniji za Kanton Sarajevo financijskom smislu koji nam najmanje odgovara dakle ovaj kriterij Prijavljivanja dohotka. Ne samo to, nego prijedlog koji dolazi iz Kantona Sarajevo kaže da će jedino Kanton Sarajevo u saradnji sa Federacijom koja će također uložiti svoja sredstva učestvovati u raspodjeli sredstava u stub 2 kojim kojemu je glavni zadatak da ovaj izdvaja sredstva za ravnomjeran razvoj ostalih dijelova Federacije Bosne i Hercegovine odnosno Kantona koji neće u ovom stlubu 1 odnosno na bazi ekonomskih kriterija dobiti dovoljan broj sredstava ovaj da mogu ispoštovati sve svoje obaveze koje ih sljeduju. Dakle mi i dalje pristajemo i novim rješenjem kojim predlažemo da nam se 1/4 dodatno sredstava odlijeva i da se ulaže u druge sredine u Federaciji Bosne i Hercegovine i zato taj argument u ovom slučaju ne stoji. Ja nisam čuo još da je bilo tko drugi

neki drugi fakultet Federacije Bosne i Hercegovine ili bilo koji drugi institut ako postoji izašao sa bilo kakvom argumentovanom analizom osim ljudi koji su nametnuli ovaj ja ću ga nazvati mitološki narativ u javnom prostoru godinama unazad koji nema niti jedan jedini ekonomski argument da opravda ovo što se sada a dešava. Čuo sam samo gospodina Kešetovića koji direktno iz Tuzle govori isključivo u prilog ovoga o čemu naravno kolokvijalno da kažem priča sarajevska struka. Prvo, a to je govorio kolega Konaković u svojoj diskusiji, potpuna je mitologija da je prelazak sa historijskog modela na novi zakon ovaj koji je trenutno važeći iz 2006 godine i ponder 2 za Kanton Sarajevo da su razlozi ratna šteta izazvana agresijom na Bosnu i Hercegovinu. Dakle 2006 godine donesen ponder a zbog ratnih šteta u Kantonu Sarajevo, deset godina nakon završetka agresije na BiH. Kao da druge sredine u Federaciji Bosne i Hercegovine nisu također pretrpjela štete izazvane ratnim dejstvima. Dakle to je u potpunosti jedan mitološki argument koji se iznosi i koji nije tačan. Drugi mitološki argument koji dominira u javnom prostoru bez jedinog ekonomskog argumenta je taj da Kanton Sarajevo uzima novce od drugih kantona i da ovdje građani vrijedi 2 i više puta nego građani nekog drugog kantona. Dakle svi su ti argumenti u potpunosti razbijeni stvarnim ekonomskim argumentima koje smo danas čuli. Međutim po onome što vidimo da to očito ne pije vode jer argumentirana diskusija po ovom pitanju u javnom prostoru skoro uopće ne postoji, sad hoću da kažem dvostrano ne postoji i to je ono što je najveći problem u ovoj cijeloj priči. A da ovdje postoji želja da se raspravlja argumentima i to ekonomski, mi bi ovo pitanje davno ostavili iza nas imali bi smo novi zakon i ne bi se zamarali više ovom pričom. Ono što dodatno je za mene nevjerovatno i zaista ne mogu da vjerujem da ne postoje ljudi koji razmišljaju dugoročno i da razmišljaju u pravcu da bi sistemskim rješenjima svi dobili više nego što će dobiti ovakvim nakaradnim rješenjem i da dominira taj koncept da je jbolje danas dobiti 40 miliona nego sutra 60 miliona. Duboko sam ubijeden da mnogim kantonima ne odgovara kontrola utrošenih sredstava od raspodjele u razvoju Kantona koji bi morala biti propisano novim sistemskim rješenjem. A dalje a vezano za ovo odgovornost utroška sredstava bio sam prisutan na javnoj raspravi u Federalnom parlamentu i zaista smiješno koliko se svi problemi drugih Kantona i nedostatak sredstava generalno u tim kantonima adresira na raspodjelu javnih prihoda i potpuno je jasno da se u tome pokušava abolirati od odgovornosti i sami Kantoni, lokalne zajednice unutar tih kantona kao i Federacija Bosne i Hercegovine po svim drugim pitanjima za kojima je dužna da finansira Kantone i lokalne zajednice za neke druge nadležnosti a koji se ne tiču raspodjele javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine. Jasno je da ima i te kakve odgovornosti i samih Kantona kao i federalnog nivoa o kojem sam sada govorio. A ja također sumnjam i apsolutno ne vjerujem po svemu što vidim da će novo rješenje ikada zaživjeti ukoliko se usvoji ovo nakaradno u ovakvom obliku. To je za mene realna i objektivna opasnost. I smatram da se nešto mora uraditi prije nego što se dogodi. Dakle ekonomski argument struke su nepobitni. Je ne želim ovdje ponavljati jer što se mene tiče nakon briljantnog vrlo jasnog izlaganja i dekanese Selimović i direktora Ekonomskog instituta gospodina Halilbašića nema

potrebe da ih ja ovde ponavljam, koji su vrlo jasan način a objasnili ovaj model koji se predlaže i trenutno stanje u raspodjeli javnih prihoda da bi i potpunim laicima za ekonomska pitanja bilo jasno o čemu se vodje radi. Dakle nepobitno su a i svi argumenti izneseni koji su suprotstavljeni ovim neponovljivim mitološkim argumentima koji se godinama unazad prožimaju sa druge strane. Nadam se i želim da vjerujem da će do same sjednice razum, struka i argumenti prevladati i da će svi shvatiti da će novo sistemsko rješenje a koje prijedlog našem kriterije najmanje povoljno za Kanton Sarajevo biti povoljnije i da će obezbijediti veća prava ali veću odgovornost svih Kantona FBiH. Toliko u prvoj diskusiji predsjedavajući, bude li potrebe javit ću se i za drugu.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zastupnica Vildana Bešlija, izvolite imate riječ.

Vildana Bešlija (poslanik/zastupnik)

Hvala predsjedavajući. Ono što mislim da je važno istaći u slučaju predloženih izmjena Zakona o pripadnosti javnih prihoda je da se odbrani ekonomski sistem koji će biti pravičan i ravnomjieran horizontalno i vertikalno raspoređen. U izlaganju i obrazlaganju studija od strane dekana Ekonomskog fakulteta i direktora Ekonomskog instituta mogli smo čuti ekonomsku argumentaciju znači argumentaciju struke u stvaranju pravične raspodjele adekvatnog modela koji je više puta poređen s državama koje imaju sličnu decentralizaciju vlasti, recimo poput Švicarske. Evidentno je da su emocije bile presudne u davanju suglasnosti na upućivanje izmjena ovog zakona od strane zastupnika na federalnom nivou. Jasno je i to da je statičnost radne grupe koju je formirala Vlada Federacije dovela do ove situacije u kojoj zastupnici nezadovoljni inercijom Vlade i radne grupe znači Vlade Federacije su pokušali ispraviti nepravdu ali nažalost to nije ispravan put jer se kompletna problematika zakona koji mora biti postavljen potpuno na drugim osnovama trenutno svodi samo na izmjenu jedne brojke i to naravno nije dobro. Ovdje nije samo problem što će Kanton Sarajevo imati kao manje novca, potrebno je naučna opravdanost i pravednost za ravnomjerni razvoj Federacije i države ali uz odgovornost i trošenja novca, a da bi to imali neophodni su bile ekonomski aspekti pa je stoga ova studija današnja prezentacija veoma značajna jer je izbjegla argumente koji su zasnovani na procjenama i koristila je prijavu dohotka kao osnovu koja je tačna, lako provjerljiva i preuzeta od Porezne uprave Bosne i Hercegovine uz naravno ono što je posebno neophodno da Vlada Federacije preuzme vodeću ulogu jer im je to i obaveza. Žalosno da je odgovornost zbog nerada više nivoa vlasti u nekim diskusijama danas se fakturiše Kantonu Sarajevo koji je pokazao odlučnim se u provođenju određenih poteza i pokazao je hrabrost kako odgovorno se upravlja, ali eto trebali bi po mišljenju nekih zastupnika izgleda stagnirati čekati Federaciju koja godinama drži zakone u svojim ladicama. Moram se osvrnuo na prijedloge koje smo mogli danas čuti od zastupnika a to je uvođenje novih poreza u godini nakon COVID-a, što naravno nije rješenje, jer da je tako to bi bio zvaničan prijedlog struke, ali je to sigurno udar

na građane Kantona Sarajevo i dio politike koja se godinama provodi na nivou Federacije, države a to je uzimanje od građana bez ikakvog povrata u smislu poboljšanja života i to naravno nisu adekvatne mjere jer se uvijek kasni i kada se više nema nikakvog opravdanja, kada više nema ništa drugo da se može uraditi, onda se poseže za nekim mjerama koje su naravno u tom momentu deplasirane, neadekvatne a bile bi efikasne da su donesene ranije u pravom momentu. Činjenica kada je to uslovno rečeno kako je uslovno rečeno ustvari najnepovoljniji prijedlog po Kanton Sarajevo, a to smo čuli direktora Ekonomskog instituta koji je korišten ovdje u studiji, koji i kao mjerodavan se pokazao kao najbolji je upravo zbog toga što je konkretan i mjerljiv i to pokazuje da upravo populističko i neargumentovano predlaganje mnogih Zakona prethodnih godina je i dovelo ustvari do neprovođenja tih zakona, što je u ovom slučaju Vlada Federacije dala u svom mišljenju po pitanju ovih izmjena. Tako da prijedlog u kojem se prijave dohotka uzimaju kao osnova za pravičnu raspodjelu prihoda uz senzibilitet prema manjim kantonima koji imaju ispod 100 000 stanovnika je po mom mišljenju jedini put i mišljenja sam da to jasno treba biti i precizirano u zaključcima koje ćemo danas usvojiti. A kako smo čuli da je to upravo bila i sugestija ekonomskih stručnjaka iz MMF-a. Refleksija na budžet ukoliko se izmjene zakona usvoje kao uzrokovat će izmjene i dopune Budžeta za čije sprovođenje je propisana procedura zakonom o budžetima je ovaj vrlo isto tako zakonom propisana tako da pojedini zastupnici koji su izrazili zabrinutost po tom osnovu ne trebaju biti zabrinuti jer to je već ta put je riješen zakonski kako se to inače radi. Ova Vlada je uradila dosta po pitanju privrednika za razliku od prethodne Vlade koja je a svi smo u tome bili svjedoci, zakasnila sa podrškom privredi, posebno u teškim momentima kada je COVID nastao. Tako da sigurna sam da će tako biti i ubuduće. Ali da ostanemo na temi jer tema je veoma važna, važnija od bilo koga od nas pojedinačno, smatram da je rješenju o izradi novog zakona jer parcijalne izmjene koja je zasnovana samo na izmjeni jednog broja tzv. ponder, kako smo danas mogli više puta čuti posebno od struke obrazloženo na više od 100 strana, predstavljeno u Studiji naravno nije rješenje. Hvala.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zastupnica Junuzović-Kaljić, izvolite imate riječ.

Amra Junuzović-Kaljić (poslanik/zastupnik)

Hvala lijepo predsjedavajući. Srdačan pozdrav svim kolegama zastupnicima, članovima Vlade svim građanima Kantona Sarajevo koji prate evo ovaj raspravu o jednoj veoma važnoj temi a evo nekoliko nekoliko riječi. U nastavku praktički diskusija prethodnih diskusija koju je kolega Handžić i kolegica Vildana Bešlija koji su dali upravo u kontekstu izrade jednog novoga zakona koji iz temelja rješava i u temelju rješava ovaj problem raspodjele raspodjele sredstava među kantonima. Ovaj pridružujem se dakle ovaj tim diskusijama i evo zato ako ćemo reći da im dajem svoj glas. Naime mah diskusija koja je evo danas se pretvorila u jedan nonšalantan pokušaj odbacivanja činjenica. Važno je ustvari da shvatimo da je znanje i struka

nekad zašto istina zašto istina može biti teška i zašto ne postoji alternativne činjenice jer nam se alternativne činjenice nekako stalno serviraju. Svjedočimo mi ustvari kako emocije vode u jedan iskrivljeni način razmišljanja i na na vrlo opasan način ustvari sve činjenice pretvaraju u jednu mješavinu neke samouvjerene samouvjerene zbrke. Zato prije svega velika zahvala dakle uvaženoj dekanesi i prof. Halilbašiću i našem ministru Čičiću koji su iznijeli egzaktnu činjenice, koji su naučno utemeljene i u procesu istraživanja, koji su rezultati istraživanja. Studija kad se nešto napravi studiozno, pod naučni principima i ono što su nam danas servirali je hvale vrijedno. Na tome treba da se dakle na znanju, struci nauci, treba da se temelje sve naše aktivnosti. Tako da evo rekla bih molim sve nas da se da se vratimo na to. Mi ovdje ustvari niti dajemo niti oduzimamo nešto, svi koji tako razmišljaju ustvari neka osvijeste da sva ta sredstva o kojima raspravljamo nije poklonio ni babo ni tata, nego su to javna sredstva koja svi prikupljamo i treba ih rasporediti po zakonu koji pravedno i pravično tretira svakog građanina. Žalosno je ustvari da diskusija o veoma važnom zakonom da se pretvara u političku priču ili kampanju. Ključno je zaštititi se od ovoga što se događa, od plasmana tih dezinformacija i od svega onoga što je ustvari otpor znanju, struci i nauci, a ovdje je to ekonomija i pravo. Ta iskrivljena slika koju neki plasiraju na primjer federalni zastupnik koji na temelju svoga nespornog znanja iz kickboxinga kaže da izmjena pondera za Kanton Sarajevo treba Kanton Sarajevo da zaustavi u rapidnom rastu. Takva jedna iskrivljena slika znate može da se uvuče u glavu i to je vrlo opasno tako da takve dezinformacije su veoma opasne. Dakle da taj ambiciozni pokušaj da se na temelju priče o porodiljama, o broju bioskopa u Kantonu Sarajevo, Sarajevo kao gradu ovakvom onakvom itd, da se do kraja ispolitizira i stranački oboji ova kompletna priča. Opet kažemo veoma važnom zakonu ovaj na kome se temelji život, na kome se odvija život i koji treba da ovaj da podupre i institucije i život u ovaj u Federaciji Bosni i u državi Bosni i Hercegovini. Dakle sve to se ustvari pretvorilo u jednu kakofoniju suprotstavljenih glasova i polarizovanih politika, što nam nije potrebno u ovome trenutku. Zato evo vratimo se znanju, nauci, onome što su nam plasirali ljudi koji o tome najviše znaju. Znanje je naravno i nauka tokom istorije više puta bila osporavana ali na kraju uvijek pobijedi. Zato evo jedna snažna podrška dakle našim zaključcima koji će ići u pravcu izrade novoga zakona koji bazično rješava, zakona koji će biti pravedan i pravično podijeliti sva ova sredstva. Hvala lijepa.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujemo se zastupnice Junuzović-Kaljić. Zastupnik Damir Marjanović je sljedeći prijavljen za diskusiju, izvolite imate riječ.

Damir Marjanović (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem predsjedavajući. Pozdravljam sve prisutne, kao i one koji prate nas putem malih ekrana. Zahvaljujem se kolegama i kolegicama sa Ekonomskog fakulteta i s Ekonomskog instituta. Hvala vam zbog ovoga što se dobro odradili svoj posao, između ostaloga što ste i

meni i mnogima olakšali sada priču. Evo baš jučer bilo aktualno usvajanje Budžeta Kantona Sarajevo i kada smo spomenuli da smo nikada više izdvojili za Univerzitet u Sarajevu bilo je dosta komentara a zbog čega se toliko ulaže u te akademske institucije kada oni ništa ne vraćaju društvu, tačnije Kantonu Sarajevo. Odličan primjer kako kolegice i kolege rade svoj posao i kako jasno i glasno prezentiraju svoje znanstveno stručno mišljenje, mišljenje koje idu u korist građana Kantona Sarajevo. Nemam ja problem da se ponder Sarajeva modificira, mislim da smo svi manje-više u svojim diskusijama rekli, dobro se sjećam kada je započela ova priča, dobro se sjećam mojih kolega iz Tuzle po tuzlanskoj inicijativi i neke druge kolege iz Mostara a njihov stav je tada bio malo drugačiji, bio je jasniji gde nisu insistirali na samo smanjivanje i povećavanju nego jasnom u balansiranju. Balansiranju onoga što se zovu potrebe države, Federacije , Kantona između ostalog i pravednoj raspodjeli. Ja se sjećam moga argumenta te 2000 čini mi se 14. godine sa kolegama iz Tuzle gdje sam tada dao komentar baš eto kao tadašnji poslanik Univerziteta u Sarajevu kako mi je malo čudno da mi tako mnogo novca dobijamo a da tada su kolege imale znatno veću platu na Univerzitetu u Tuzli nego na Univerzitetu u Sarajevu. O čemu tu može da govori? Može da govori o tadašnjem konceptu kantonalnih Vlada i njihovom pristupu raspodjeli sredstava i prioriteta itd itd. Dakle ono kako ja shvatam današnju Skupštinu jeste da izvijestimo širu javnost da se ovaj problem razmatra. Mislim da trebamo pogledati istini u oči reći da je jako teško i ustvari da izuzetno male šanse na nivou čuda, ja u čuda još i djeda mraza ne vjerujem, da se ovakav zakon kakav jeste a neće usvojiti. Poznavajući političku strukturu Doma naroda i način na koji funkcioniše, mislim da Kanton Sarajevo treba da bude spreman na paralelne paralelne aktivnosti. Prva aktivnost prihvati stanje da ću u ovom budžetu da li možda već ove godine eventualno sljedeće, ali vrlo vjerovatno od ove a biti znatno manje novca i da kolega Forto zajedno s ekipom koja predvodi Kanton Sarajevo kao izvršna vlast Vlade Kantona uz pomoć kolega i kolegice iz akademske zajednice, kolega s instituta i kolega s Ekonomskog fakulteta dobro pripremi s jedne strane balans onoga što će imati, što se zovu prihodi i rashodi i s druge strane da možda čak i razmislimo o onom drugom konceptu prihoda, a ne samo preraspodjelu rashoda u onom što nas čeka u narednih godinu dana. To je prvi plan aktivnosti. Drugi plan aktivnosti što je kolegica Segmedina i što čini mi se, da će kroz zaključak na neki način da provejava, jeste da svi zastupnici u Predstavničkom domu i u Domu naroda koji dolaze iz Kantona Sarajevo počnu lobirati da na neki način kroz neka druga buduća zakonska rješenja s kojim, slažem se s kolegom Viborom, neće ona tako brzo doći, ali da upravo damo šansu i damo priliku da evo ovo što smo danas čuli, što je izuzetno logično od strane kolega s Ekonomskog fakulteta i Instituta bude pretočeno u zakonsko rješenje koje ne samo da će smanjivati pondere jednom Kantonu samo banalnog povećanje drugim, nego što će pronaći jedno konkretno rješenje za Federaciju Bosne i Hercegovine, a samim tim u nekom indirektnome konceptu i za državu u BiH. Ono što smo nekako zaboravili , a tiče se indirektno uistinu tiče se svih nas, jeste ovakve stvari ovakve ovakvi momenti, ovakve sjednice hitne se dešavaju kada vi nemate jasne pripreme, kada nema jasne dokumente, kada

nemate jasne strategije ili još gore kada imate strategiju a ne držite ih se. Sjetit će se kolege iz Doma naroda, sjetit će se kolege iz Predstavničkog doma Federacije BiH nedavno je usvojena strategija 2020- 27 za Federaciju Bosne i Hercegovine. Ako dobro pročitate tu Strategiju, negdje u toj strategiji ne postoji niti jedno opravdanje za donošenje ovakvog ad hoc zakona bez nekih detaljnih analiza i bez ovih svih sugestija koje je struke ima priliku da pokaže. A mi moramo da naučimo iz onoga na tom nivou da dokumenti koji su najbitniji jer je strategija dokument j na osnovu koga uspostavljate cilj funkcioniranja i aktivnostima budućih 6 ili 7 godina i toga se držati budžete tome prilagođavate. Mi nažalost na različitim nivoima vlasti strategije doživljavamo kao dokument koji tek trebaju ispuniti formu i koji tek treba da posluže tu da bi se digla ruke da bi se raspodijeli novci. Zašto ovo govorim? Pred nama se nalazi usvajanje strategije Kantona Sarajevo za isti period koja je ako sjećate već bilo jednom povučeno sa te sjednice. Mislim da bi bilo jako dobro kada sam pročitao tu Strategiju Kantona Sarajevo 8 nisam baš puno imena ovih osoba koje su danas prezentirali ili sam ih možda smetnuo, nemojte mi zamjeriti, ali imam osjećaj da bi ove osobe danas koji su prezentirali ovo, i uvažena dekanesa i uvaženi direktor, mnogo toga dobroga mogu reći upravo u tom dokumentu koji sada pred nama u Kantonu Sarajevo. Posebno sada zato što taj dokument kao što znamo, bio baziran na podacima iz 2019 i 2022. su daleko daleko desetljećima, a s druge strane bilo bi jako zanimljivo, evo s obzirom da u toj Strategiju nije bila uračunata ova koncepcija pondera, smanjivanja pondera za Kanton Sarajevo, bilo bi jako dobro da pretresu taj dokument koji još uvijek nije došao u nekoj finalnoj verziji na Skupštinu Kantona Sarajevo i da nam daju svoje opaske i sugestije da ne bi napravili slične greške upravo u Kantonu Sarajevo i u razvoju Kantona Sarajevo. To je ono za što mi možemo sada odgovarati a sada ono što mi kao delegati u Domu naroda kao predstavnici naroda u ovom slučaju koji žive u Kantonu Sarajevo očekujemo od Skupštine Kantona Sarajevo jeste jasne instrukcije, ne samo glede ove sjednice koja dolazi na kojoj sumnjam da ćemo moći što-šta promijeniti nego jednostavno jasne instrukcije budućeg djelovanja da pokušamo do kraja našeg mandata kada već nismo imali priliku prije, možda čak i nismo razmišljali prije da neke stvari usmjerimo upravo u ovom pravcu kako je to danas prezentirano. Dakle neki zaključak je vrlo jasan i mislim da osnov ove sjednice je takva da pripremimo i građane Kantona Sarajevo ali i da kažem građanima Kantona Sarajevo da Vlada Kantona Sarajevo zajedno sa ekspertima itekako je svjesna toga što se dešava i da to što se dešava neće ugroziti budžet ovako kakav jest iz jednog prostog razloga što sam siguran da mi nikada ne bi, izvršna vlast ni Skupština Kanton Sarajevo došli uopšte u pravac analize Budžeta za 2022. da nije bila svjesna da ovaj koncept može da se desi. Siguran sam i očekujem i radujem se da Vlada Kantona Sarajevo javno iskomunicira a planove i ideje u budućem periodu što nam je što nam je činiti, što možemo kao građani Kantonu očekivati. Hvala vam još jednom.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Nema više prijavljenih zastupnika za diskusiju, zaključujem raspravu. Predlažem pauzu od pola sata kako bi mogli pristigle zaključke koje smo dobili i od Vlade i od čini mi se jedne zastupnice dosad, zastupnica Segmedina Srna Bajramović, izanalizirati i predložiti kao ovaj jedinstvene zaključke Skupštine Kantona Sarajevo. Pola sata pauze.

NASTAVAK NAKON PAUZE

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Pozivam kolegice i kolege da se pripreme, brzo krećemo. Nastavljamo sa Hitnom sjednicom Skupštine Kantona Sarajevo. Prije nego što pozovem zastupnike da se izjasne vezano za zaključke koji su proizvod današnjih diskusija na Hitnoj sjednici Skupština Kantona Sarajevo povodom Studije analiza raspodjele prihoda od indirektnih poreza u Federaciji BiH sa prijedlogom novog modela raspodjele.

Zaključci su sljedeći:

1.Prihvata Studija analiza raspodjele prihoda od indirektnih poreza u Federaciji BiH s prijedlogom novog modela raspodjele koji predstavlja optimalno rješenje u uslovima različitosti koje su prisutne među kantonima Federacije Bosne i Hercegovine.

Zaključak 2.

Skupština i Vlada Kantona Sarajevo pozivaju Dom naroda Federacije Bosne i Hercegovine da povuče predloženu izmjenu Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Zaključak 3

Skupština i Vlada Kantona Sarajevo predlažu da se formira stručna radna grupa na nivou Federacije Bosne i Hercegovine koja će u saradnji sa federalnim Ministarstvom financija sačiniti novi Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine zasnovan na kombinaciji ekonomskih kriterija solidarnosti uz poštivanje načela transparentnosti I odgovornosti a u skladu sa zaključkom Doma naroda od 14.10.2021. godine te Programom rada Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za 2022. godinu od 1.10.2022.godine.

I zaključak. 4.

Skupština i Vlada Kantona Sarajevo zahtijevaju od svih izabраних званиčnika na svim nivoima izvršne i zakonodavne vlasti a posebno onih koji dolaze sa izbornih jedinice Kantona Sarajevo da poduzmu sve potrebne pravne radnje kako bi zaštitili pravni poredak i Ustav Bosne i Hercegovine i Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Od ovlaštenih predlagača tražimo da pokrenu ocjenu ustavnosti Zakona o raspodjeli prihoda ukoliko se na ovakav nezakonit način u konačnici usvoji.

Molim Službu da priprema anketu za izjašnjenje. A zastupnice i zastupnike da se izjasne o predloženim zaključcima. Zaključujem glasanje. Molim službu da objavi rezultate.

Za glasalo 24 zastupnika, protiv i suzdržanih nije bilo. Konstatujem da je Skupština donijela ovaj Zaključak, odnosno ove zaključke.

Takođe konstatujem da je dnevni red 22.Hitne sjednice iscrpljen i zahvaljujem svim prisutnim i zaključujem rad na današnjoj sjednici.